

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

R A P O R T

privind executarea bugetului de stat în anul 2024

C U P R I N S U L

Raportului privind executarea bugetului de stat în anul 2024

Sumar executiv.....	4
Bugetul public național	5
Bugetul de stat	6
I. Evoluții macroeconomice ale economiei naționale în anul 2024.....	7
II. Implementarea măsurilor de politici bugetar-fiscale	11
III. Executarea bugetului public național	18
3.1 Executarea părții de venituri a bugetului public național	19
3.2 Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național	38
3.3 Soldul bugetar al bugetului public național	43
3.4 Datoria sectorului public	44
3.5 Datorii interne ale instituțiilor finanțate de la bugetul public național	46
IV. Executarea bugetului de stat	46
4.1 Veniturile bugetului de stat	47
4.2 Cheltuielile bugetului de stat	55
4.3 Datoria de stat și serviciul acesteia	65
4.4 Soldul bugetar al bugetului de stat	69
4.5. Cheltuielile în cadrul grupelor funcționale principale.....	73
4.5.1. Servicii de stat cu destinație generală	73
4.5.2. Apărare națională	81
4.5.3. Ordine publică și securitate națională	82
4.5.4. Servicii în domeniul economiei	87
4.5.5. Protecția mediului	93
4.5.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	96

4.5.7. Ocrotirea sănătății	99
4.5.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	102
4.5.9. Învățământ	105
4.5.10. Protecție socială	109
4.6 Transferurile către bugetele locale	113
4.7 Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat.....	116
4.8 Creanțele și datoriile instituțiilor finanțate de la bugetul de stat	118
4.9 Implementarea recomandărilor și executarea cerințelor din hotărârea precedentă a Curții de Conturi.....	119
Realizat.....	- 145 -
Recomandări din Raportul de audit:	- 146 -
<i>Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, în semestrul I, al anului 2024.....</i>	<i>- 149 -</i>
I. Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare în semestrul I al anului 2023 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat.....	- 151 -

Sumar executiv

Evoluțiile în anul 2024

Obiectivul principal al Guvernului pentru anul 2024 a fost îndreptat spre promovarea unei politici bugetar-fiscale care să asigure sustenabilitatea bugetară și gestionarea responsabilă a finanțelor publice, precum și susținerea unor politici macroeconomice orientate spre stabilitate și reforme care să favorizeze relansarea și creșterea economică.

Pe parcursul anului 2024, Moldova a continuat să fie afectată de contextul geopolitic instabil, cu efecte directe asupra economiei sale, care au generat o creștere a prețurilor la resursele energetice, materia primă etc. În acest sens, în anul 2024, economia Republicii Moldova a înregistrat o creștere modestă de 0,1%, reflectând efectele provocărilor externe și interne.

Totodată, în contextul persistenței riscurilor legate de conjunctura externă, cu impact asupra stabilității sectorului energetic, Guvernul în această perioadă a continuat să întreprindă măsuri pentru asigurarea securității energetice a țării, îndreptate pentru finanțarea măsurilor sociale anticriză pentru susținerea populației, în special a persoanelor vulnerabile.

În același timp, datorită dialogului continuu cu partenerii externi de dezvoltare, în anul 2024 Republica Moldova a beneficiat de asistență externă, care a fost aliniată cu necesitățile de dezvoltare a țării și prioritățile sectoriale stabilite. Astfel, cu implicarea partenerilor externi de dezvoltare, Guvernul și-a realizat obiectivele propuse în consolidarea independenței energetice, asigurarea securității alimentare, consolidarea infrastructurii de transport și de securitate, dar și în continuarea reformelor interne necesare pentru realizarea obiectivelor sale de dezvoltare într-o creștere durabilă și favorabilă.

În acest context, pentru a susține financiar angajamentele asumate de către Guvern, au fost adoptate două modificări ale Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023 (Legea nr. 205/2024 și nr. 279/2024), care au reflectat un cadru mai flexibil de măsuri bugetar-fiscale, inclusiv pentru a susține celelalte componente ale bugetului public național, cum ar fi bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.

În anul 2024, bugetul public național a înregistrat un deficit în sumă de 12 624,1 mil. lei sau de 3,9% din PIB. Este de remarcat faptul că la propunerile de modificare a bugetului, efectuate pe parcursul anului 2024, a fost utilizată clauza de derogare în baza prevederilor art. 15 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 181/2014, care admite derogarea de la regula bugetar-fiscală în cazul situațiilor excepționale care pun în pericol securitatea națională.

Bugetul public național

Evoluția bugetului public național, 2023-2024, mlrd. lei

Indicatorii	Executat		Devieri 2024 față de 2023		% în PIB	
	2023	2024	(+,-)	%	2022	2023
PIB	303,6	323,8	X	X	X	X
Venituri						
BPN, incl.:*¹	102,30	110,34	8,04	107,9%	33,7%	34,1%
<i>BS</i>	<i>64,60</i>	<i>66,98</i>	<i>2,38</i>	<i>103,7%</i>	<i>21,3%</i>	<i>20,7%</i>
<i>BASS</i>	<i>38,60</i>	<i>42,85</i>	<i>4,25</i>	<i>111,0%</i>	<i>12,7%</i>	<i>13,2%</i>
<i>FAOAM</i>	<i>14,57</i>	<i>15,93</i>	<i>1,36</i>	<i>109,3%</i>	<i>4,8%</i>	<i>4,9%</i>
<i>BUAT</i>	<i>28,72</i>	<i>28,40</i>	<i>-0,32</i>	<i>98,9%</i>	<i>9,5%</i>	<i>8,8%</i>
Cheltuieli						
BPN, incl.:*	117,87	122,96	5,09	104,3%	38,8%	38,0%
<i>BS</i>	<i>80,73</i>	<i>80,07</i>	<i>-0,66</i>	<i>99,2%</i>	<i>26,6%</i>	<i>24,7%</i>
<i>BASS</i>	<i>38,52</i>	<i>42,72</i>	<i>4,20</i>	<i>110,9%</i>	<i>12,7%</i>	<i>13,2%</i>
<i>FAOAM</i>	<i>13,78</i>	<i>15,85</i>	<i>2,07</i>	<i>115,0%</i>	<i>4,5%</i>	<i>4,9%</i>
<i>BUAT</i>	<i>29,04</i>	<i>28,13</i>	<i>-0,91</i>	<i>96,9%</i>	<i>9,6%</i>	<i>8,7%</i>
Deficit(-) / Excedent (+)						
BPN, incl.:*	-15,57	-12,62	2,95	81%	-5,1%	-3,9%
<i>BS</i>	<i>-16,13</i>	<i>-13,09</i>	<i>3,04</i>	<i>81,2%</i>	<i>-5,3%</i>	<i>-4,0%</i>
<i>BASS</i>	<i>0,08</i>	<i>0,12</i>	<i>0,04</i>	<i>155,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>
<i>FAOAM</i>	<i>0,79</i>	<i>0,08</i>	<i>-0,71</i>	<i>9,9%</i>	<i>0,3%</i>	<i>0,0%</i>
<i>BUAT</i>	<i>-0,32</i>	<i>0,26</i>	<i>0,58</i>	<i>-82,2%</i>	<i>-0,1%</i>	<i>0,1%</i>

Nivelul de executare a veniturilor acumulate la bugetul public național a atins 100,4% față de prevederile anuale sau cu 399,2 mil. lei mai mult. De asemenea, față de încasările anului 2023 acestea s-au majorat cu 7,9% sau cu 8 039,3 mil. lei ca urmare a încasărilor mai mari din impozitele pe mărfuri și servicii, din impozitele pe venit, precum și din contul contribuțiilor și primelor de asigurări obligatorii.

Cheltuielile bugetului public național au fost executate la nivel de 96,6% față de prevederile anuale, comparativ cu anul 2023 cheltuielile s-au majorat cu 4,3% sau cu 5 091,5 mil. lei, înregistrându-se un nivel mai bun de executare comparativ cu anul 2023 cu 1,5 p.p.

Comparativ cu anul 2023 cheltuielile s-au majorat cu 4,3% sau cu 5 091,5 mil. lei.

¹ **Nota:** * Datele referitoare la veniturile și cheltuielile componentelor BPN sunt prezentate cu transferuri între bugete.

Cheltuielile curente în anul 2024 au fost executate la nivel de 97,5%, iar cheltuielile capitale – la nivel de 87,2%, dintre care investițiile capitale – la nivel de 56,1 la sută. Comparativ cu anul 2023, nivelul de executare a cheltuielilor curente s-a majorat cu 1,6 p.p., iar al cheltuielilor capitale s-a micșorat cu 1,5 p.p..

Bugetul de stat

Evoluția bugetului de stat, 2024, mil. lei

	Aprobat	Precizat	Executat	% față de precizat
Venituri	66 632,0	67 011,0	66 980,4	100,0
Cheltuieli	82 222,0	82 115,3	80 070,1	97,5
Sold bugetar (deficit)	-15 590,0	-15 104,3	-13 089,7	86,7
<i>Deficit (ponderea în PIB)</i>	-4,56 %	-4,71 %	-4,04 %	-

Analizând execuția bugetului de stat pentru anul 2024, se constată următoarele:

- încasările au fost realizate în sumă de 66 980,4 mil. lei, (99,9%) față de nivelul prevederilor precizate;
- cheltuielile au fost efectuate în sumă de 80 070,1 mil. lei, cu 2 045,2 mil. lei (2,5%) sub nivelul prevederilor precizate;
- soldul bugetar (deficitul) în sumă de 13 089,7 mil. lei a fost cu 2 014,6 mil. lei (13,3%) sub nivelul prevederilor precizate. Din suma totală a deficitului, proiectelor finanțate din surse externe le revine 2 249,6 mil. lei sau 17,2 %.

Drept surse de finanțare a deficitului au servit:

- active financiare în sumă de -1 162,1 mil. lei (cu semnul minus);
- datorii în sumă de 16 948,4 mil. lei, dintre care: datorii interne – 4 705,4 mil. lei și împrumuturi externe (nete) – 12 243,0 mil. lei. Pe parcursul anului 2024, față de creditorii externi au fost onorate obligațiunile în sumă de 5 879,3 mil. lei.

La finele anului 2024, soldurile mijloacelor bănești în conturile bugetului de stat au constituit 6 102,2 mil. lei, dintre care soldurile pe componenta de bază a bugetului de stat – 5 240,3 mil. lei, iar soldurile proiectelor finanțate din surse externe – 861,9 mil. lei.

Datoria de stat

Datoria de stat s-a încadrat în limitele stabilite prin Legea bugetului de stat pentru anul 2024. Ponderea datoriei de stat în PIB, la 31 decembrie 2024, a constituit 37,5%, fiind cu 3,2 p.p. mai mare comparativ cu sfârșitul anului 2023.

Provocările aferente executării bugetului de stat în anul 2024

În anul 2024, evoluția economiei Republicii Moldova a fost mai lentă decât s-a anticipat, în contextul provocărilor persistente, iar executarea indicatorilor bugetari prevăzuți pentru anul 2024, au fost influențați în mare parte de:

- evoluția negativă a indicatorilor comerțului exterior, determinată de diminuarea cererii externe și a potențialului de export;
- presiuni inflaționiste ca rezultat a creșterii tarifelor la resursele energetice către finele anului;
- aprecierea monedei naționale.

I. Evoluții macroeconomice ale economiei naționale în anul 2024

Economia Republicii Moldova continuă să fie afectată de o serie de probleme sistemice care nu permit o convergență mai accelerată în raport cu țările din regiune. După recesiunea economică din 2023, economia urmează să revină pe pantă de creștere, însă cu ritmuri prea lente.

Produsul intern brut (PIB) a înregistrat o creștere modestă de 0,1% în anul 2024. Criza energetică din anul curent, războiul din țara vecină, și prețurile ridicate au continuat să influențeze evoluția economiei naționale. Această evoluție indică o expansiune economică lentă, în ciuda unor factori favorabili și negativi care au marcat perioada respectivă. Această creștere este mult sub așteptările unei economii care ar fi dorit să depășească efectele crizei economice globale și regionale. Agricultură, silvicultură și pescuitul au avut cel mai mare impact negativ. Exportul net de asemenea, a avut un impact negativ asupra PIB, fiind determinat de o descreștere a volumului exporturilor totale corelată cu o majorare a volumului importurilor. În același timp, economia a fost susținută de sectorul TIC, activitățile financiare și asigurări, care s-au revitalizat și au înregistrat evoluții pozitive în 2024.

Sectorul industrial s-a menținut în declin, fiind influențat de consecințele crizei energetice și de războiul din țara vecină. În anul 2024 **producția industrială** a înregistrat o scădere de 1,1% comparativ cu anul 2023. Micșorarea producției a fost generată de descreșterea producției în industria prelucrătoare. Totodată, s-au înregistrat creșteri în unele ramuri industriale, precum industria metalurgică, tipărirea, industria chimică, fabricarea mobilei, a echipamentelor electrice, a construcțiilor metalice și a produselor din minerale nemetalice (inclusiv cimentul și articolele din beton).

Condițiile climaterice nefavorabile (seceta și arșița din vară) au determinat scăderea volumului **producției agricole**. Practic, toate principalele culturi agricole,

precum și producția de pe plantațiile pomicole și plantațiile viticole au fost afectate de seceta din vară, astfel influențând negativ evoluția producției vegetale. Ca rezultat, producția vegetală a scăzut cu 22,9% în anul 2024. În același timp, producția animalieră a înregistrat creștere de 5,7%, impulsionată de evoluțiile pozitive în întreprinderile agricole.

Cererea pentru **serviciile de transport** a fost în creștere. Conform datelor statistice, în anul 2024, numărul pasagerilor transportați a fost în creștere cu 12,5%, precum și volumul mărfurilor transportate a crescut cu 2,2%.

Comerțul intern a înregistrat un rezultat anual pozitiv în 2024, deși în a doua jumătate a anului s-au observat semne de încetinire. Veniturile din vânzări în comerțul de bunuri cu amănuntul au crescut cu 0,9% în anul 2024, în sectorul de prestare a serviciilor populației – cu 15,7%, în sfera serviciilor prestate întreprinderilor – cu 5%, iar comerțul cu ridicata practic a stagnat cu 0,7%.

Activitatea investițională s-a mărit în anul 2024. Volumul investițiilor în active imobilizate s-a majorat cu 7,9%, însumând circa 35,2 mild. lei. Investițiile proprii ale agenților economici, după diminuarea considerabilă din anul 2023, au înregistrat o creștere cu 14,8%, datorită promovării politicilor de stimulare a investițiilor. Au fost în creștere și investițiile finanțate din străinătate (+33,6%), din credite și împrumuturi interne (+32,2%) și din sursele fondului rutier (+8,1%). Totodată, rămân în diminuare investițiile finanțate din credite și împrumuturi externe (-34%), precum și investițiile finanțate din bugetul public național (-16,3%).

Presiunile inflaționiste s-au intensificat spre finalul anului. **Rata anuală a inflației** a depășit intervalul de variație al țintei inflației stabilit de BNM. Rata inflației anuală (decembrie 2024 față de decembrie 2023) a constituit 6,9%. Seceta din vară, majorarea tarifelor la gaz în luna decembrie și deprecierea monedei naționale au fost factorii principali cu efect proinflaționist.

Leul moldovenesc s-a depreciat față de principalele valute de referință. În anul 2024, **moneda națională** a marcat o depreciere de 6,2% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,41 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2024 până la 18,48 lei la 31.12.2024). Față de euro leul moldovenesc s-a apreciat cu 0,2%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la sfârșitul anului 2024 a atins 5 483,6 mil. dolari SUA (asigurând 6,3 luni de import), majorându-se cu 0,6% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2023.

În anul 2024, Republica Moldova a înregistrat o scădere semnificativă a **exporturilor** și o creștere a **importurilor** comparativ cu anul 2023. Exporturile în anul curent au constituit 3 555,1 mil. dolari SUA, în scădere cu 12,2% în termeni nominali. Principalii factori care au contribuit la această involuție au fost cererea externă slabă și diminuarea potențialului de export. Exporturile de mărfuri

autohtone, cu o pondere de 76,2% din total exporturi, au fost în scădere cu 5,6%, reexporturile de mărfuri străine s-au diminuat cu 28,1%. În paralel, creșterea cererii interne și a prețurilor internaționale la resursele energetice a determinat o majorare a valorii importurilor cu 4,5% în anul 2024, însumând 9 065,2 mil. dolari SUA. Importurile au depășit exporturile de 2,5 ori și, astfel, gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a constituit 39,2%. Soldul negativ al balanței comerciale s-a majorat cu 19,1%.

Câștigul salarial mediu lunar brut s-a majorat în termeni reali. În anul 2024, câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională a constituit 14 096,7 lei, în creștere cu 14,1% în termeni nominali față de anul 2023. În termeni reali câștigul salarial s-a majorat cu 9,0%. În sfera bugetară câștigul salarial mediu lunar a constituit 11 961,8 lei, în creștere cu 14,5% în termeni nominali și cu 9,4% în termeni reali. În sectorul real al economiei – 14 829,2 lei și s-a majorat cu 13,9% în termeni nominali, iar în termeni reali cu 8,8%.

Mărimea medie a **pensiei lunare** la 01.01.2025 a constituit 3 975,2 lei și s-a majorat cu 8,1%, în termeni nominali, față de aceeași dată a anului 2024.

Numărul șomerilor, estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), în anul 2024 a fost de circa 35,2 mii persoane, și s-a micșorat cu 17,4% comparativ cu anul 2023 (42,6 mii).

Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară în anul 2024 a constituit 4,0%, fiind mai înaltă cu 0,6 p.p. față de anul 2023 (4,6%). Numărul șomerilor înregistrați la oficiile forței de muncă în anul 2024 a constituit circa 18,8 mii persoane și a fost în descreștere cu 29,0% față de anul 2023.

Proгноza principalilor indicatori macroeconomici care au fost luați în calcul la elaborarea bugetului pentru anul 2024, prognoza precizată din luna octombrie 2024 și executarea efectivă a acestora se prezintă în tabelul de mai jos.

Indicatori	Unitatea de măsură	Indicatorii utilizați la elaborarea bugetului pe 2024	Indicatorii precizați pentru 2024	Indicatorii efectivi pentru 2024	2024 efectiv față de	
					Indicatorii la proiectul bugetului 2024	
					(+,-)	%
Produsul intern brut nominal	mild. lei	342,1	320,6	323,8	X	X
<i>față de anul precedent, în prețuri comparabile</i>	%	103,5	102,5	100,1	X	X
Indicele prețurilor de consum						
<i>mediu anual</i>	%	105,0	104,8	104,7	-0,3	X
<i>la sfârșitul anului</i>	%	105,5	106,1	106,9	1,4	X
Cursul de schimb al leului						
<i>mediu anual</i>	lei/dol.	18,93	18,01	17,79	-1,14	94,0

Indicatori	Unitatea de măsură	Indicatorii utilizați la elaborarea bugetului pe 2024	Indicatorii precizați pentru 2024	Indicatorii efectivi pentru 2024	2024 efectiv față de	
					Indicatorii la proiectul bugetului 2024	
					(+,-)	%
	SUA					
<i>la sfârșitul anului</i>	lei/dol. SUA	19,31	18,09	18,48	-0,83	95,7
Export	mil. dol. SUA	4500	3600	3555	-945,0	79,0
<i>față de anul precedent</i>	%	109,8	88,9	87,8	-22,0	X
Import	mil. dol. SUA	9700	8950	9065	-635,0	93,5
<i>față de anul precedent</i>	%	108,7	103,2	104,5	-4,21	X
Soldul balanței comerciale	mil. dol. SUA	-5200	-5350	-5510	-310,0	106,0
Producția industrială						
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	106,5	87,7	85,2*	-21,3	80,0
<i>față de anul precedent, în prețuri comparabile</i>	%	104,5	102,0	98,9	-5,6	X
Producția agricolă¹						
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	52,9	33,9	41,4	-11,5	78,3
<i>față de anul precedent, în prețuri comparabile</i>	%	102,3	90,0	85,4	16,9	X
Investiții în active imobilizate						
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	43,4	40,3	42,2*	-1,2	97,2
<i>față de anul precedent, în prețuri comparabile</i>	%	104,5	103,0	107,9	3,4	X
Fondul de remunerare a muncii						
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	103,9	107,8	104,9*	1,0	101,0
<i>față de anul precedent, nominal</i>	%	110,1	117,5	114,4	4,3	X

X – valori care nu se calculează din cauza lipsei de relevanță.

¹ Prognoza sectorului agricol a fost elaborată în baza prognozei Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

* Estimări

II. Implementarea măsurilor de politici bugetar-fiscale

Obiectivele/măsurile bugetului pe anul 2024	Realizări
I. Politica Fiscală	
1. Consolidarea bugetar-fiscală	Politica bugetar-fiscală pentru anul 2024 a avut la bază obiective pentru asigurarea securității energetice a țării, finanțarea măsurilor economice și sociale anti-criză, susținerea mediului de afaceri, protecția socială a populației, în special a persoanelor vulnerabile (acordarea compensațiilor din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, susținerea financiară a familiilor defavorizate prin acordarea ajutorului pentru perioada rece a anului). Ținta de deficit al bugetului public național a fost stabilită pentru anul 2024 la nivel de 4,6% din PIB. Este de menționat faptul că la toate modificările bugetului, efectuate pe parcursul anului 2024, a fost utilizată clauza de derogare în baza prevederilor art. 15 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 181/2014, care admite derogarea de la regula bugetar-fiscală în caz de situații excepționale care pun în pericol securitatea națională. Exercițiul bugetar pentru anul 2024 s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) la nivel de 3,9% din PIB față de 5,1% din PIB executat în anul 2023. Pe parcursul anului 2024 au fost promovate un set de măsuri bugetar-fiscale axate pe realizarea următoarelor obiective: 1. implementarea instrumentelor fiscale de atragere și menținere a forței de muncă calificate; 2. revizuirea mecanismelor de calculare și achitare a impozitelor și taxelor în vederea simplificării și clarificării cadrului legislativ, precum și uniformizării abordărilor în ceea ce ține de unele mecanisme aplicate

	neechilibrat; 3. identificarea pârghiilor care ar crea premise pentru diminuarea „salariului în plic”; 4. îmbunătățirea administrării fiscale prin extinderea spectrului de instrumente disponibile pentru intervenție, în vederea diminuării economiei tenebre și reducerii interacțiunii dintre contribuabil și funcționarul fiscal; 5. continuarea armonizării legislației naționale la aquis-ul comunitar. În acest context, realizarea obiectivelor propuse și atingerea țințelor s-a realizat prin modificarea cadrului normativ care este constituit din Codul fiscal și Codul vamal, precum și legile conexe acestora (Legea nr.212/2023 cu privire la modificarea unor acte normative). Prin urmare, cele mai importante modificări ale legislației fiscale și vamale care au avut impact asupra consolidării veniturilor bugetului sunt următoarele: 1. extinderea spectrului de stimulente fiscale și revizuirea categoriilor de cheltuieli suportate de către angajator în favoarea angajaților, permise spre deducere în scopuri fiscale; 2. reglementarea noului regim fiscal aplicat veniturilor obținute de către agenții economici ce desfășoară activități în domeniul comercializării deșeurilor feroase și neferoase; 3. extinderea dreptului la deducerea cheltuielilor la determinarea impozitului pe venit suportate de către persoanele fizice; 4. revizuirea normelor privind determinarea creșterii sau pierderii de capital; 5. uniformizarea cotelor impozitului pe venit aferent veniturilor investiționale (venituri din dobânzi) ale persoanelor fizice; 6. reglementarea impozitării cu acciză a flacoanelor de reumplere pentru țigarele electronice care conțin nicotină; Principalele măsuri fiscale care au avut drept scop
--	--

	asigurarea unei creșteri economice optime și durabile, precum și susținerea mediului de afaceri au fost următoarele: 1. reglementarea dreptului de aplicare a regimului fiscal al agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii; 2. reglementarea dreptului de aplicare a regimului fiscal al agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii; 3. revizuirea normelor ce vizează dreptul la deducerea sumei TVA în luna în care a avut loc livrarea, în cazul emiterii de către furnizor a facturii fiscale sau a facturii fiscale electronice (e-facturii) în baza avizelor de însoțire a mărfii; 4. ajustarea categoriei de venituri ale nerezidenților obținute din Republica Moldova; 5. modificarea termenului de achitare și prezentare a dărilor de seamă aferent taxei pentru resursele minerale; 6. revizuirea termenului de întocmire a registrelor de evidență a procurărilor și livrărilor de mărfuri; 7. reglementarea drept subiect al impunerii cu accize, în cazul utilizării alcoolului etilic nedenaturat de la poziția tarifară 220710000 și 220890910 contrar destinației; 8. reglementarea procesului de gestionare a timbrelor de accize neutilizate. De asemenea, prin Legea nr. 212/2023 au fost realizate următoarele măsuri: 1. aplicarea taxei pentru efectuarea procedurilor vamale operațiunilor de import/export efectuate de către agenții economici aflați pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar; 2. reglementarea regimului fiscal aplicat la livrarea energiei de echilibrare livrate agenților economici care nu au relații cu sistemul bugetar al Republicii Moldova; 3. reglementarea tipurilor de drepturi și de venituri
--	---

	aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurare sociale de stat obligatorii; 4. reglementarea controlului activității filantropice și de sponsorizare; 5. ajustarea noțiunii „tichet de masă” în contextul asigurării posibilității efectuării plăților online. Măsurile de politică fiscală implementate în anul 2024 au avut drept scop soluționarea constrângerilor economice sesizate de către contribuabili, identificarea instrumentelor de suport a populației, precum și continuarea procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova la practicile Uniunii Europene
II. Politica în domeniul cheltuielilor	
1. În domeniul asistenței și protecției sociale	Măsurile de politică bugetar-fiscală cu efect asupra asigurării sociale pentru unele categorii de populație au fost: • indexarea venitului lunar minim garantat cu coeficientul de indexare 1,042 stabilit reieșind din creșterea procentuală a veniturilor proprii ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2023 în raport cu anul 2022, pentru acordarea dreptului la ajutor social, care a constituit începând cu 1 aprilie 2024; ➤ pentru un adult – 1634 lei; ➤ pentru un copil – 1700 lei; • majorarea indemnizației unice la nașterea copilului, stabilită în cuantum de 20 000 lei; • acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară; • stabilirea și achitarea a trei prestații noi în cazul adopției unui copil; • majorarea de la 1 martie 2024 a cuantumului unor alocații lunare de stat stabilite conform Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație cu 250 lei; • stabilirea în mod proactiv a prestațiilor pentru îngrijirea și creșterea copiilor, precum și a ajutorului material unic pentru însănătoșirea cetățenilor care au

	avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl și a alocației sociale de stat pentru copiii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani; • preluarea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a stabilirii și plății ajutorului material anual prin transferuri de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat, conform Legii nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”). Totodată, în anul 2024 a fost inițiat Programul de stat „Prima Casă Plus”, accesibilitatea programului va oferi condiții mai avantajoase pentru procurarea locuințelor
2. În domeniul politicii salarizării în sectorul bugetar	Începând cu 01.01.2024, au fost implementate următoarele măsuri noi: - majorarea valorii de referință de la 1900 la 2300 lei pentru personalul care, conform anexelor la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, se încadrează în clasele de salarizare de la 1 până la 25; - majorarea valorii de referință de la 2000 la 2300 lei pentru personalul didactic; - majorarea valorii de referință de la 1900 la 2300 lei pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare (cu excepția celui care beneficiază de spor specific); - majorarea valorii de referință de la 2000 la 2300 lei pentru corpul de subofițeri din cadrul Ministerului Afacerilor Interne; - majorarea valorii de referință de la 2000 la 2100 lei pentru efectivul de soldați și sergenți din cadrul Ministerului Apărării; - majorarea valorii de referință de la 2000 la 2100 lei pentru personalul de specialitate din cadrul teatrelor, circurilor și organizațiilor concertistice în care Ministerul Culturii are calitatea de fondator; - majorarea valorii de referință de la 1900 la 2500 lei pentru personalul, cu excepția celor cu funcții de demnitate publică, din cadrul Curții de Conturi și

	Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; - majorarea valorii de referință de la 1900 la 3000 lei pentru personalul din cadrul oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat; pentru personalul cu funcții de demnitate publică din cadrul Curții de Conturi și Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
3. În domeniul politici și programe sustenabile pentru dezvoltarea economiei	Politicile și programele pentru dezvoltarea economiei au fost destinate susținerii întreprinderilor mici și mijlocii, dezvoltarea durabilă a ÎMM-urilor, extinderea ariei de creare și funcționare a acestora pe întreg teritoriul Republicii Moldova, accentul fiind pus pe zonele rurale, generare de noi locuri de muncă și încadrarea în activitate antreprenorială a tinerilor și femeilor, dintre care: - <i>programul femei în afaceri</i>, finanțat în sumă de 26,0 mil. lei, fiind finanțate 80 de proiecte investiționale. - <i>programul de atragere a remitențelor în economie (PARE 1+2)</i>, finanțat în sumă de 18,0 mil. lei, fiind finanțate 75 de proiecte investiționale; - <i>programul „Start pentru TINERI”</i> în sumă de 10,0 mil. lei, în cadrul căruia pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate 18 cursuri de instruire și finanțate 75 de proiecte investiționale; - <i>programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii</i> – 5,0 mil. lei pentru 40 proiecte investiționale; - subvenționare locurilor de muncă în sumă de 19,9 mil. lei
4. În domeniul dezvoltării continuă a sistemului de transporturi și infrastructură	În anul 2024, pentru <i>Fondul rutier</i> au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 2 015,9 mil. lei, cheltuielile au fost executate integral. Pe parcursul anului 2024 au fost realizate lucrări de întreținere a 5 963,2 km de drumuri naționale. Totodată, au fost finalizate lucrările de reabilitare/modernizare a 56,62 km de drumuri și 2 poduri. Au fost executate lucrări de proiectare, evaluare a drumurilor și procurarea terenurilor

5. Politica în domeniul subvenționării sectorului agricol și dezvoltării rurale	În anul 2024, pentru <i>Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural rutier</i> au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 1 683,3 mil. lei cheltuielile au fost executate integral. Subvențiile au contribuit la atragerea unor investiții semnificative în sectorul agroindustrial și ramurile conexe
6. Politica în domeniul eficienței energetice	În Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial au fost prevăzute mijloacele financiare în sumă de 162, 7 mil. lei, care au fost realizate la nivel de 4,4 %, au rămas neexecutată suma de 155,6 mil. lei, dat fiind lipsa proiectelor de eficiență energetică, pregătite pentru a fi finanțate
7. Politica în domeniul dezvoltării regionale și locale	În anul 2024 pentru <i>Fondul dezvoltare regională și locală</i> au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 581,5 mil. lei care au fost realizate la nivel de 98,8%. Cu suportul <i>Fondului național de dezvoltare regională și locală</i> au fost realizate proiecte în domeniile aprovizionării cu apă și canalizare, iluminării stradale, dezvoltării serviciilor comunale, dezvoltării obiectivelor social-culturale
8. Politica în domeniul protecției mediului înconjurător	În anul 2024, pentru <i>Fondul Național pentru Mediu</i> au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 110,0 mil. lei care au fost realizate la nivel de 92,5% din prevederi anuale. Din <i>Fondul Național pentru Mediu</i> au fost finanțate proiecte care asigură implementarea politicilor de management durabil și integrat al deșeurilor și substanțelor chimice în Republica Moldova; pentru proiectele din domeniul protecției și gestionării resurselor de apă, a inundațiilor și a secetelor; pentru proiectele din domeniul atenuării și adaptării la schimbările climatice
III. Politica în domeniul datoriei de stat	
1. Asigurarea necesităților de finanțare ale bugetului de stat la nivel acceptabil de	Asigurarea necesităților de finanțare ale bugetului de stat, în condițiile limitării riscurilor implicate, a fost asigurată prin: - comercializarea VMS doar la rate acceptabile ale

cheltuieli pe termen mediu și lung, în condițiile limitării riscurilor implicate	dobânzii. Rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate în anul 2024 a constituit 4,96%, fiind cu 3,66 p.p. mai mică comparativ cu anul 2023; - contractarea împrumuturilor de stat externe pe termen mediu și lung, ținând cont de raportul cost/risc
--	--

III. Executarea bugetului public național

În anul 2024, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 110 338,5 mil. lei, ceea ce constituie 100,4% față de prevederile anuale. Față de acumulările anului 2023 veniturile au crescut cu 7,9 la sută. La partea de cheltuieli, bugetul public național a fost executat în sumă de 122 962,6 mil. lei, la nivel de 96,6% din prevederile anuale. Comparativ cu anul precedent, cheltuielile s-au majorat cu 4,3 %.

Executarea bugetului public național în anul 2024 s-a încheiat cu un deficit în sumă de 12 624,1 mil. lei, sau la nivel de 3,9% din PIB.

mil. lei

	Proгноza inițială	Proгноza precizată	Executat
Venituri	107.172,0	109.939,3	110.338,5
% în PIB	31,3	34,3	34,1
Cheltuieli	122.962,0	127.350,3	122.962,6
% în PIB	35,9	39,7	38,0
Deficit (-)	-15.790,0	-17.411,0	-12.624,1
% în PIB	-4,6	-5,4	-3,9
PIB, informativ	342.100,0	320.600,0	323.800,0

Conform tipurilor de bugete, indicatorii bugetari se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	2023 executat	2024					Devieri executat 2024 față de 2023	
		aprobat/ estimat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	% %	suma	% %
Bugetul public național								
Venituri	102.299,2	107.172,0	109.939,3	110.338,5	397,6	100,4	8.039,3	107,9
Cheltuieli	117.871,1	122.962,0	127.350,3	122.962,6	-4.389,3	96,6	5.091,5	104,3
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	-15.571,9	-15.790,0	-17.411,0	-12.624,1	4.786,9	72,5	2.947,8	81,1
Bugetul de stat								
Venituri	64.603,6	66.632,0	67.011,0	66.980,4	-30,6	100,0	2.376,8	103,7
inclusiv transferuri între bugete	15,4	18,8	8,5	5,9	-2,6	69,4	-9,5	38,3

	2023 executat	2024					Devieri executat 2024 față de 2023	
		aprobat/ estimat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	% %	suma	% %
<i>inclusiv dobânzi din împrumuturile recreditate a bugetelor de alt nivel</i>	6,0	-	5,5	5,5	1,6	141,0	-0,5	91,7
Cheltuieli	80.727,2	82.222,0	82.115,3	80.070,1	-2.045,2	97,5	-657,1	99,2
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	44.179,1	43.389,5	44.328,4	43.803,1	-525,3	98,8	-376,0	99,1
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	-16.123,6	-15.590,0	-15.104,3	-13.089,7	2.014,6	86,7	3.033,9	81,2
Bugetele locale (consolidat)								
Venituri	28.721,2	25.723,8	28.255,3	28.397,7	142,4	100,5	-323,5	98,9
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	20.803,6	17.902,9	19.765,7	19.531,6	-234,1	98,8	-1.272,0	93,9
Cheltuieli	29.043,6	25.923,8	30.562,0	28.134,5	-2.427,5	92,1	-909,1	96,9
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	15,4	18,8	8,5	5,9	-2,6	69,4	-9,5	38,3
<i>inclusiv dobânzi din împrumuturile recreditate a bugetelor de alt nivel</i>	6,0	-	3,9	5,5	1,6	141,0	-0,5	91,7
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	-322,4	-200,0	-2.306,7	263,2	2.569,9	-11,4	585,6	-81,6
Bugetul asigurărilor sociale de stat								
Venituri	38.604,4	42.804,4	43.044,2	42.846,1	-198,1	99,5	4.241,7	111,0
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	16.511,6	18.487,2	17.563,3	17.272,1	-291,2	98,3	760,5	104,6
Cheltuieli	38.524,7	42.804,4	43.044,2	42.722,6	-321,6	99,3	4.197,9	110,9
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	79,7	0,0	0,0	123,5	123,5	-	43,8	155,0
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală								
Venituri	14.570,5	15.420,1	15.971,2	15.928,8	-42,4	99,7	1.358,3	109,3
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	6.863,9	6.999,4	6.999,4	6.999,4	0,0	100,0	135,5	102,0
Cheltuieli	13.776,1	15.420,1	15.971,2	15.849,9	-121,3	99,2	2.073,8	115,1
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	794,4	0,0	0,0	78,9	78,9	-	-715,5	-

3.1 Executarea părții de venituri ale bugetului public național

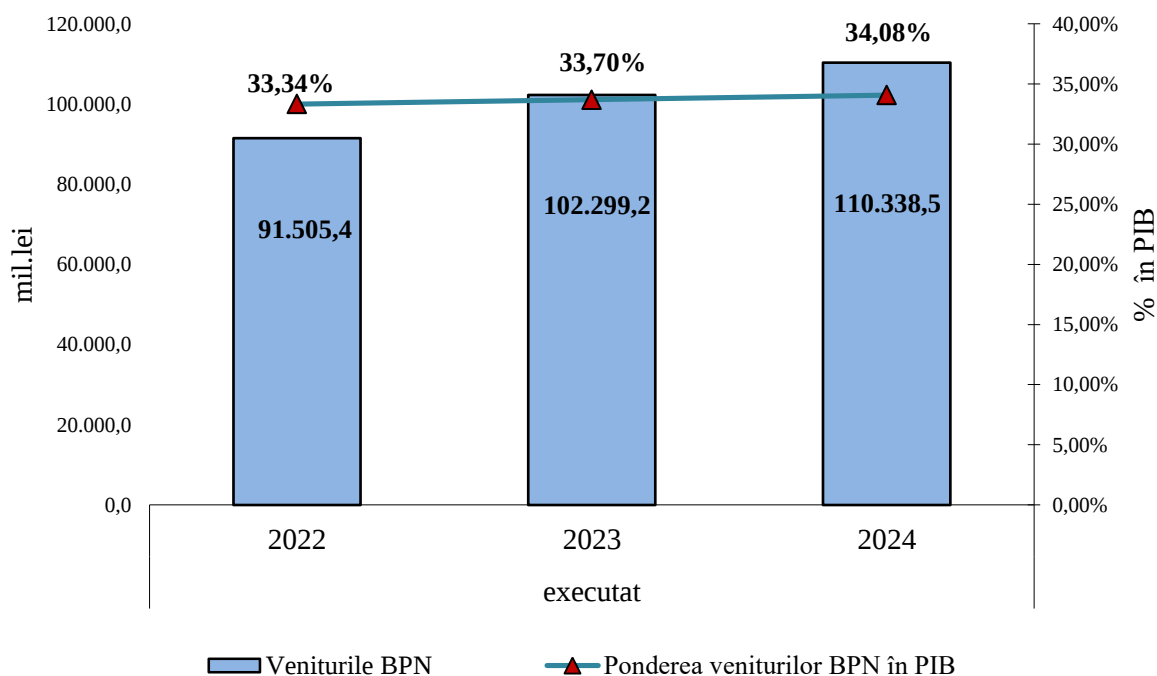
Pentru anul 2024, volumul veniturilor bugetului public național a fost inițial aprobat în sumă totală de 107 172,0 mil. lei.

Pe parcursul anului 2024, au fost operate mai multe modificări la legile bugetului de stat, bugetului asigurării sociale de stat, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și a deciziilor adoptate de către organele deliberative și executive ale unităților administrativ-teritoriale. Astfel, ținând cont

de evoluția executării părții de venituri în anul 2024, estimările veniturilor inițiale au fost majorate cu 2 767,3 mil. lei și au constituit suma de 109 939,3 mil. lei.

Conform rezultatelor anului 2024, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 110 338,5 mil. lei, cu 399,2 mil. lei mai mult decât suma precizată.

Evoluția veniturilor bugetului public național pe anii 2022-2024 se prezintă în următoarea diagramă.

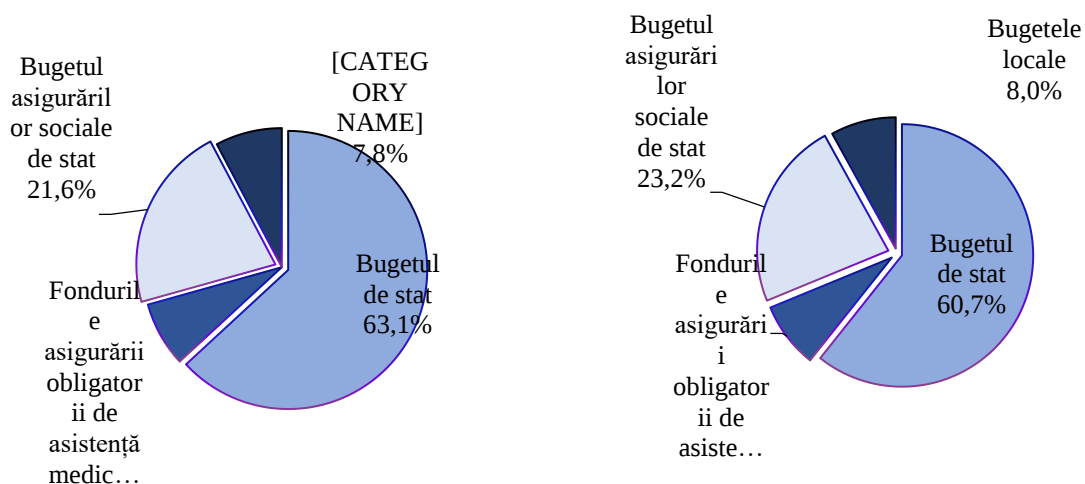

Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2024 au atins un nivel de 34,08%, majorându-se cu 0,4 p.p. față de anul 2023.

Structura veniturilor bugetului public național pe anii 2022 și 2023 pe componente se reflectă în următoarele diagrame:

Anul 2023

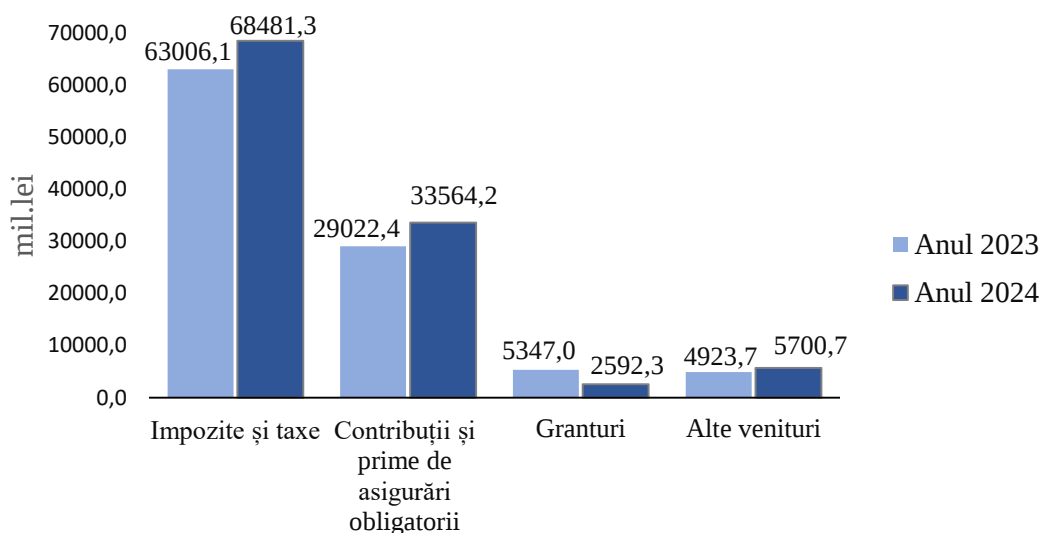
Anul 2024

În structura veniturilor bugetului public național, veniturile proprii (fără transferuri interbugetare) a bugetului de stat, față de prevederile anuale, au fost executate la nivel de 100,0%, bugetelor locale (consolidat) – 104,4%, a fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 99,5 % și a bugetului asigurărilor sociale de stat la fel la nivel de 100,4 %.

Dinamica încasării veniturilor bugetului public național în anii 2023-2024, pe tipuri, se prezintă în anexa 1 la prezentul Raport.

Structura veniturilor bugetului public național pe grupuri de impozite pe anii 2023-2024 se prezintă în următoarea diagramă:

În structură, partea majoră o dețin impozitele și taxele - 62,1% și au constituit 68 481,3 mil. lei, majorându-se față de anul 2023 cu 5 475,2 mil. lei sau cu 8,7%. Din acestea, impozite și taxe pe mărfuri și servicii au fost colectate în sumă de 47 332,0 mil. lei sau cu 4 585,9 mil. lei mai mult față de anul precedent, impozite pe venit – 17 734,7 mil. lei sau cu 1 080,2 mil. lei mai mult față de anul precedent, taxele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe – 2 578,6 mil. lei și impozitele pe proprietate – 836,0 mil. lei. Ca pondere în PIB, impozitele și taxele

în anul 2024 au constituit – 21,2%, fiind cu 0,4 p.p. mai mult față de nivelul anului 2023.

Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii au constituit 33 564,2 mil. lei, cu 4 541,8 mil. lei sau 15,6% mai mult față de anul 2023 și reprezintă 30,4% din veniturile totale ale bugetului public național. Din acestea, 74,1% revine contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii (24 879,2 mil. lei), iar 25,9% - primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (8 685,0 mil. lei). Ca pondere în PIB, această grupă de venituri a constituit 10,4%, cu 0,8 p.p. mai mult față de nivelul anului 2024.

În anul 2024, au fost debursate granturi în sumă de 2 592,3 mil. lei, cu 2 754,7 mil. lei mai puține față de anul 2023. În structura veniturilor bugetului public național, granturile au constituit circa 2,3% față de 5,2% în anul 2023. Din totalul granturilor, cele destinate susținerii bugetului reprezintă 68,4% și 31,6%, fiind destinate proiectelor finanțate din surse externe. Ponderea granturilor în PIB a constituit circa 0,8 % cu 1,0 p.p. mai puțin față de nivelul anului 2023.

Alte venituri ale bugetului public național au constituit 5 700,7 mil. lei, majorându-se față de anul precedent cu 15,8% sau cu 777,0 mil. lei. Ca pondere în sumă totală, aceste încasări au constituit 5,2%, iar ca pondere în PIB au atins nivelul de 1,8 % - cu 0,2 p.p. mai mult față de cel înregistrat în anul precedent.

În anul 2024, din suma totală a veniturilor bugetului public național 64,8% revine veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și 34,7% – veniturilor administrate de către Serviciul Vamal. Sarcina de colectare a veniturilor de către organele fiscale, prevăzută pentru anul 2024, a fost realizată la nivel de 100,5% (cu 374,7 mil. lei mai mult) și de către organele vamale – la nivel de 99,6% (cu 143,5 mil. lei mai puțin). Față de anul 2023, încasările veniturilor administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat au crescut cu 7 465,5 mil. lei sau cu 11,7% și cele administrate de către organele Serviciului Vamal cu 3 107,6 mil. lei sau cu 8,8 %.

Încasarea veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal se prezintă în anexa 2 la prezentul Raport.

1.1 Impozite și taxe

În suma totală a veniturilor bugetului public național, impozitele și taxele au însumat 68 481,3 mil. lei, gradul de realizare față de prevederi fiind de 100,3%, iar față de încasările anului 2023 cu o creștere de 8,7 la sută.

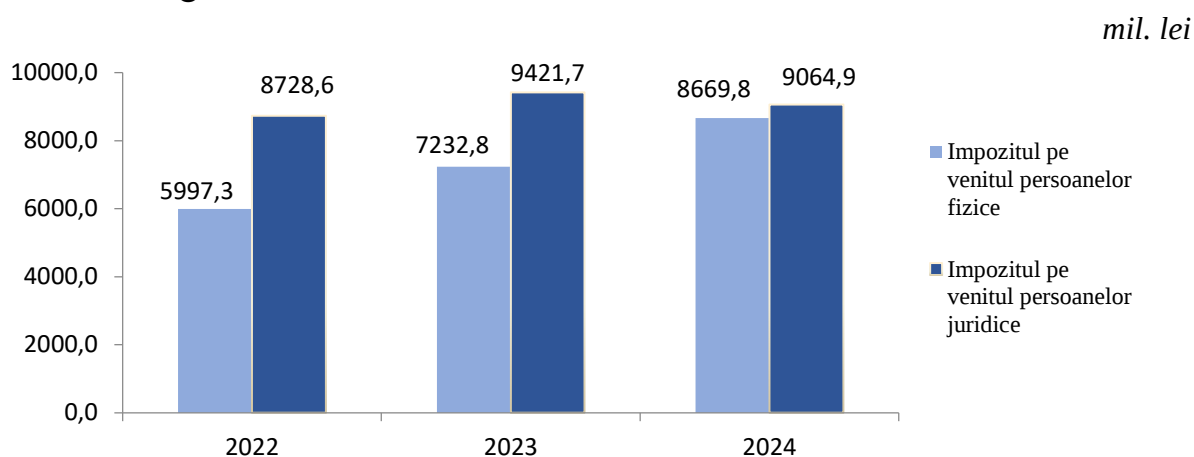
Impozite pe venit.

Impozitul pe venitul persoanelor fizice a fost încasat în sumă de 8 669,8 mil. lei, cu o creștere față de anul 2023 de 19,9% sau 1 437,0 mil. lei. Gradul de realizare, comparativ cu planul precizat, a constituit 104,7%, sau cu 387,0 mil. lei

mai mult, în mare parte datorită creșterii nivelului fondului de remunerare a muncii cu 14,4% față de anul precedent în termeni nominali.

Impozitul pe venitul persoanelor juridice în anul 2024 a fost încasat în sumă de 9 064,9 mil. lei, cu 119,4 mil. lei sau cu 1,3 la sută mai mult față de planul precizat. Comparativ cu încasările anului precedent, aceste încasări s-au micșorat cu 356,8 mil. lei sau 3,8 %. Diminuarea acestor venituri s-a produs primordial din contul impactului măsurii de politică fiscală privind aplicarea cotei de impozitare de 0% asupra veniturilor întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM-uri), nedistribuite sub formă de dividende, aferente profitului perioadei fiscale a anului 2023.

Dinamica încasării impozitelor pe venit în anii 2022-2024 se prezintă în următoarea diagramă:

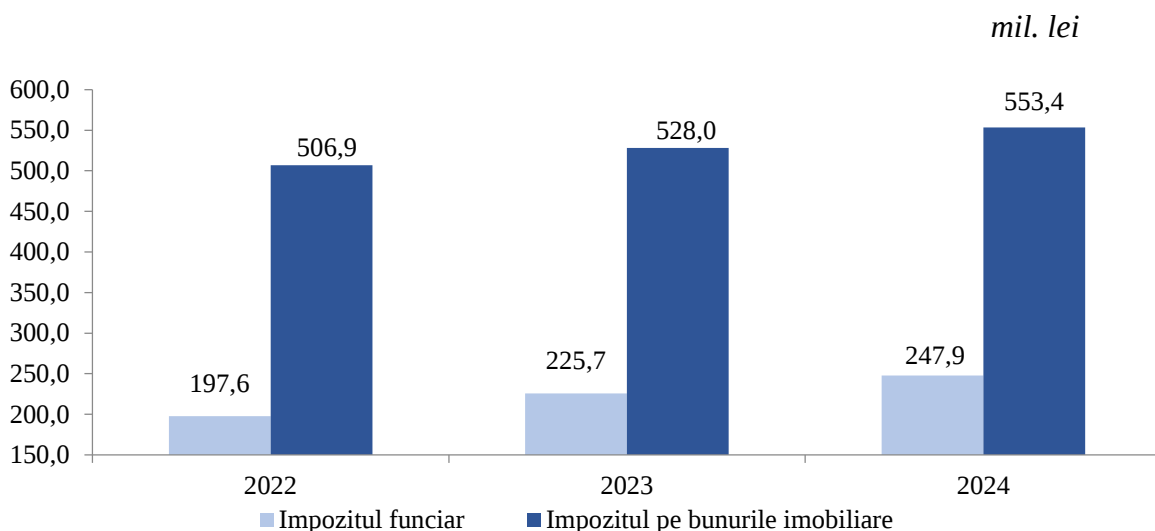

Impozitele pe proprietate.

În anul 2024, acestea au constituit 836,0 mil. lei. Comparativ cu anul 2023, încasările s-au majorat cu 42,5 mil. lei sau 5,4 %.

Încasările la buget a impozitului funciar au constituit 247,9 mil. lei, gradul de realizare față de prevederile anuale fiind de 102,9%, iar suma încasată a impozitului pe bunurile imobiliare a constituit 553,4 mil. lei, cu gradul de realizare de 102,2%. Față de anul precedent încasările la impozitul funciar a crescut cu 22,2 mil. lei și la impozitul pe bunurile imobiliare – 25,4 mil. lei, ca urmare a revizuirii cotelor impozitului pe bunurile imobiliare de către autoritățile reprezentative și deliberative locale, precum și acumularea restanțelor la aceste impozite.

Dinamica încasării impozitului funciar și a impozitului pe bunurile imobiliare în anii 2022-2024 se prezintă în următoarea diagramă:

Încasările de la impozitul pe avere în anul 2024 au constituit 30,8 mil. lei față de 35,0 mil. lei prevăzute pe an (gradul de realizare – 88,0%). Încasările impozitului privat au constituit 3,9 mil. lei, micșorându-se față de încasările anului precedent cu 1,6 mil. lei și cu 4,6 mil. față de prevederile anuale stabilite.

Impozite și taxe pe mărfuri și servicii. La acest capitol au fost acumulate venituri în sumă de 47 332,0 mil. lei. Comparativ cu planul precizat, încasările au fost realizate la nivel de 99,4%, iar față de anul 2023 – la nivel de 110,7 %.

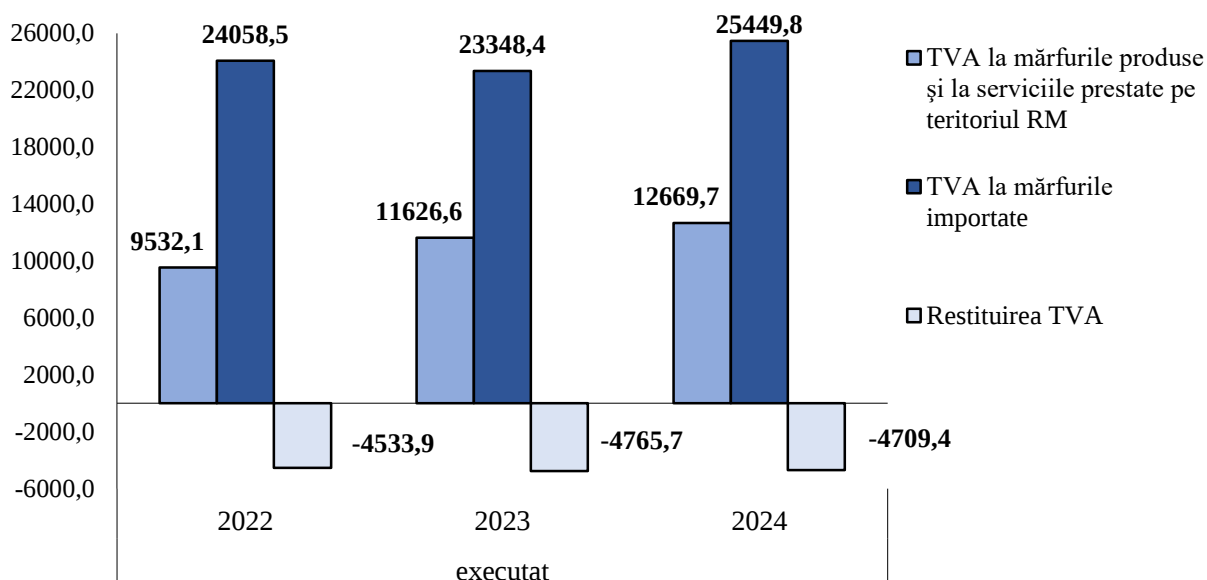
Încasările taxei pe valoarea adăugată (TVA) (fără restituiri) în anul 2024 au însumat 38 119,5 mil. lei, majorându-se față de anul 2023 cu 1 144,5 mil. lei sau cu 9,0%. Gradul de realizare față de prevederile anuale a constituit 99,4%. În structura încasărilor, TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova a constituit suma de 12 669,7 mil. lei sau 33,2% și încasările din TVA la mărfurile importate – 25 449,8 mil. lei sau 66,8 %.

Totodată, restituirile TVA, efectuate pe parcursul anului, au atins un nivel de 4 709,4 mil. lei sau cu 56,3 mil. lei mai puțin față de anul 2023. Analizând structura sumelor TVA restituite din buget după tipul livrărilor efectuate se constată că cea mai mare parte din totalul sumelor restituite revine exporturilor de mărfuri.

În total, încasările nete ale TVA se cifrează la 33 410,1 mil. lei, cu o creștere față de încasările din anul 2023 cu 3 200,8 mil. lei sau cu 10,6 %.

Dinamica încasărilor TVA în anii 2022-2024 se prezintă în următoarea diagramă:

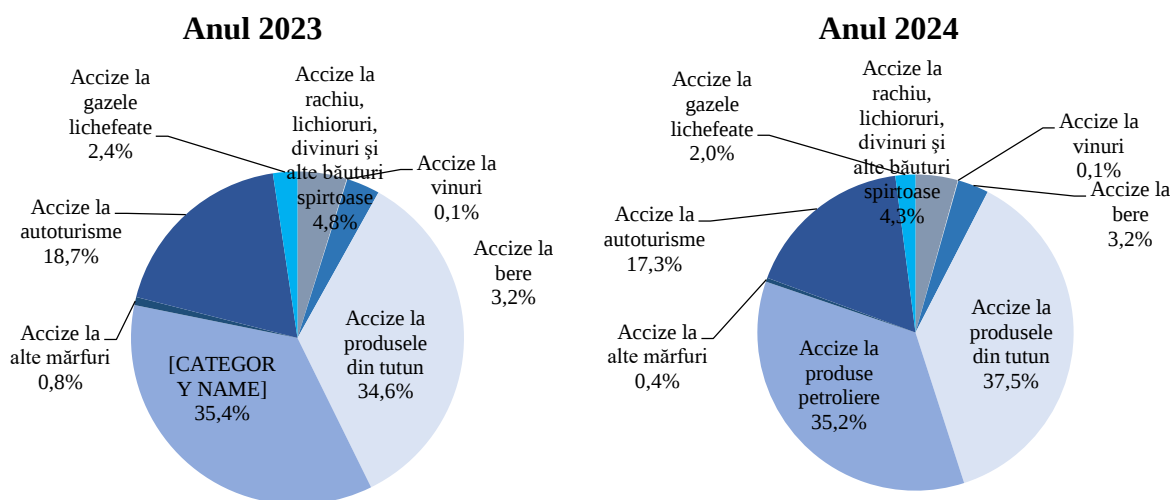
mil. lei

Accize. În anul 2024, încasările din accize (fără restituiri) au constituit 11 471,8 mil. lei, gradul de realizare față de prevederile anuale constituind 97,5% (11 770,2 mil. lei). Pe parcursul anului 2024, agenților economici le-au fost restituite accize în sumă de 24,2 mil. lei.

În total, în anul 2024 încasările din accize (nete) au constituit 11 447,6 mil. lei, fiind realizate la nivel de 97,5% față de prevederi, iar comparativ cu anul 2023, încasările accizelor s-au majorat cu 1 309,5 mil. lei sau 12,9 %.

Structura încasărilor pe mărfurile accizate în anii 2023-2024 (fără restituire) se prezintă în următoarele diagrame:

În suma totală a accizelor, încasarea accizelor la mărfurile produse pe teritoriul țării a constituit 1 205,8 mil. lei sau 10,5 % și la mărfurile importate – 10 266,0 mil. lei sau 89,5%.

Prevederile anuale la încasările din accizele la mărfurile produse pe teritoriul țării au fost realizate la nivel de 93,8%, iar la mărfurile importate – 97,9 %.

Taxe pentru servicii specifice. La acest articol sunt reflectate toate taxele locale (cu excepția taxei de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul UAT), taxa de la investitori sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție și taxa pentru efectuarea expertizei ecologice. În anul 2024, încasările de la aceste taxe au însumat 774,9 mil. lei, cu un grad de realizare față de prevederile anuale la nivel de 105,9%, iar față de anul 2023 la nivel de 113,2 %.

Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate. La acest articol se reflectă încasările de la taxa de licență pentru anumite genuri de activitate, taxa pentru patenta de întreprinzător, o parte din taxele rutiere și plățile pentru poluarea mediului. În anul 2024, încasările de la aceste taxe și plăți au constituit 432,7 mil. lei, cu 34,6 mil. lei mai puțin față de prevederile anuale sau la nivel de 92,6 %.

Alte taxe pentru mărfuri și servicii. La acest articol se reflectă taxele pentru resursele naturale, taxele pentru folosirea drumurilor, plata obligatorie a producătorilor de produse vitivinicole. În anul 2024, încasările de la aceste taxe au însumat 1 266,7 mil. lei și au fost realizate la nivel de 105,3% față de prevederile anuale (1 203,0 mil. lei). Față de anul 2023, aceste încasări s-au majorat cu 40,8 mil. lei sau 3,3%, preponderent datorită încasărilor mai mari la taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova - cu 49,4 mil. lei. Această creștere a fost influențată de faptul că în anul 2024 au fost înregistrate mai multe mașini - cu 10,6% mai mult față de anul precedent.

Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe. Încasările din taxele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe în anul 2024 au însumat 2 578,6 mil. lei, gradul de realizare față de prevederile anuale fiind de 100,8 la sută, iar față de anul 2023 aceste încasări au fost realizate la nivel de 91,7 la sută, principala cauză fiind din contul anulării taxelor pentru efectuarea procedurilor vamale.

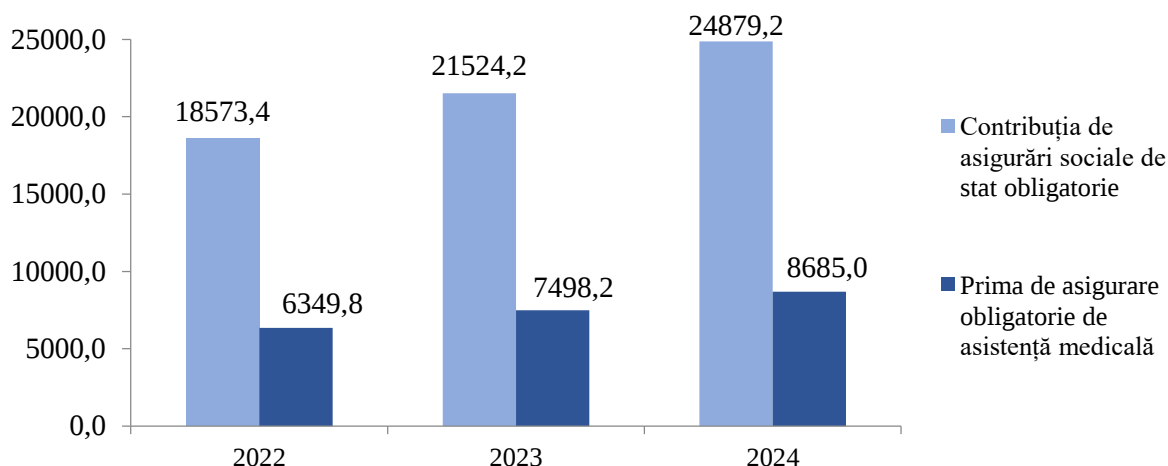
1.2 Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii

În anul 2024 contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurări obligatorii de asistență medicală, au fost acumulate în volum de 33 564,2 mil. lei, cu 4 541,8 mil. lei mai mult față de anul precedent sau cu 15,6 la sută. Față de prevederile anuale (33 554,3 mil. lei), aceste încasări au fost realizate la nivel de 100,0% sau cu 9,9 mil. lei mai mult. În structura veniturilor bugetului

public național aceste venituri dețin 30,4%, iar ca pondere în PIB – 10,4%, majorându-se față de nivelul anului 2023 cu 0,8 puncte procentuale.

Dinamica încasării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală pe anii 2022-2024 se prezintă în următoarea diagramă:

mil. lei

1.3. Granturi primite

În anul 2024, prevederile inițiale anuale pentru debursarea granturilor au constituit suma de 2 475,1 mil. lei, inclusiv granturi pentru susținerea bugetului – 1 906,9 mil. lei (echivalentul a 91,6 mil. euro) și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 568,2 mil. lei (echivalentul a 30,0 mil. dolari SUA).

Pe parcursul anului, reieșind din informația revizuită privind acordurile de granturi pentru suport bugetar, a mersului executării proiectelor finanțate din surse externe, precum și a fluctuației cursului de schimb al monedei naționale, volumul granturilor a fost precizat în sumă de 2 559,8 mil. lei, inclusiv granturi pentru susținerea bugetului – 1 714,9 mil. lei (echivalentul a 86,4 mil. euro) și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 844,9 mil. lei (echivalentul a 46,5 mil. dolari SUA).

Pe parcursul anului 2024 au fost debursate granturi în sumă de 2 592,3 mil. lei (echivalent 134,3 mil. euro). Granturi pentru susținerea bugetului au fost debursate în sumă de 1 774,2 mil. lei (echivalentul a 92,2 mil. euro), iar granturile pentru proiecte finanțate din surse externe – 818,1 mil. lei (echivalentul a 45,6 mil. dolari SUA). Prevederile anuale au fost realizate la nivel de 101,3 la sută ca urmare a debursării în luna decembrie a transei III a asistenței macrofinanciare în sumă de 5,0 mil. euro sau 96,4 mil. lei, precum și a granturilor din partea Guvernului Cehiei – 0,4 mil. euro sau 7,7 mil. lei și din partea Guvernului Letoniei – 0,05 mil. euro sau 1,0 mil. lei.

Nivelul executării granturilor **pentru finanțarea proiectelor din surse externe** în anul 2024 a constituit 96,8% față de 80,7% în anul precedent.

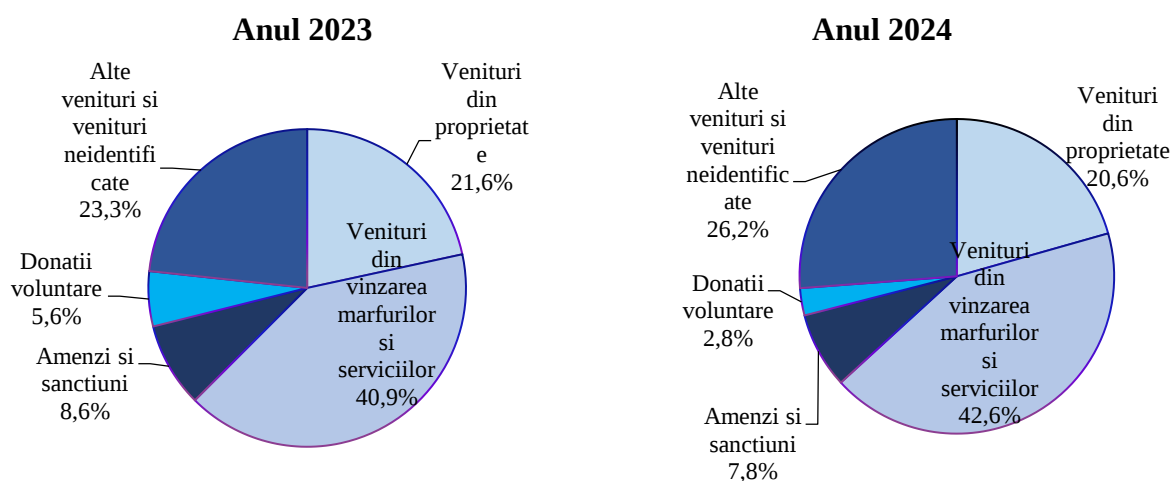
1.4 Alte venituri

La această categorie de venituri se reflectă veniturile care reprezintă capitolele „Venituri din proprietate”, „Venituri din vânzarea mărfurilor și servicii”, „Amenzi și sancțiuni”, „Donații voluntare” și „Alte venituri și venituri neidentificate”.

Inițial la această categorie de venituri au fost estimate încasări în sumă de 4 795,6 mil. lei, pe parcursul anului aceste sume au fost precizate până la 5 576,7 mil. lei.

În anul 2024 la această categorie de venituri au fost acumulate 5 700,7 mil. lei față de 4 923,7 mil. lei în anul 2023, mai mult cu 777,0 mil. lei sau 15,8 la sută. Nivelul de realizare a acestor venituri față de planul precizat a constituit 102,2 la sută.

Structura altor venituri ale bugetului public național pe anii 2023-2024 se prezintă în următoarele diagrame:

1.5 Administrarea fiscală și vamală

Serviciul Fiscal de Stat. Pe parcursul anului 2024, Serviciul Fiscal de Stat a asigurat realizarea sarcinilor de administrare fiscală, optând în permanență pentru soluții fiscale necesare și importante contribuabililor.

Obiectivele de bază ale activității Serviciului Fiscal de Stat pentru anul 2024 au fost eficientizarea și simplificarea interacțiunii dintre instituție și beneficiarii serviciilor prestate, prevalarea conformării voluntare și eficientizarea activității de control, dezvoltarea soluțiilor tehnice inovative și extinderea platformelor de comunicare cu toate categoriile de contribuabili.

Din totalul de 19 servicii publice ale cărui proprietar este SFS, 14 sunt prestate în mod electronic, iar 5 în mod tradițional. Astfel, 73,68 % din serviciile oferite de SFS sunt disponibile în format digital.

În contextul simplificării și eficientizării interacțiunii cu contribuabilii au fost realizate următoarele:

- digitalizarea Confirmării veniturilor obținute în Republica Moldova de persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova în cadrul Portalului guvernamental al cetățeanului (MCabinet) și efectuarea actualizărilor formularului în cadrul SIA „e-Cerere”;

- automatizarea procesului de identificare și conformare a contribuabililor care nu au prezentat dările de seamă fiscale aferente TVA și accizelor în termenele stabilite de legislație, prin lansarea SIA „Managementul riscurilor de conformare”;

- automatizarea procesului de prelucrare a plăților efectuate la buget, asigurând astfel diminuarea timpului și erorilor de înscriere a plăților în contul curent al contribuabilului;

- simplificarea modului de achitare a impozitului pe venit obținut din activitatea de întreprinzător, prin stabilirea codurilor IBAN unice de încasări pentru 6 clasificării economice;

- îmbunătățirea infrastructurii sistemului informațional automatizat „Crearea și circulația documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și Instituțiile Financiare” prin migrarea pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);

- lansarea serviciului „Eliberarea certificatului de rezidență” care permite eliberarea certificatului în mod electronic fără deplasarea în cadrul direcțiilor deservire fiscală;

- în cadrul Portalului guvernamental MCabinet a fost lansat în mod electronic eliberarea Certificatului de atestare în calitate de plătitor de TVA;

- îmbunătățirea serviciului electronic „Achitarea online a impozitelor și taxelor de către persoanele fizice-cetățeni” și a serviciului „Fișa de verificare a obligației fiscale pentru persoane fizice” și altele.

Unul dintre angajamentele pe care a fost pus accent a fost conectarea echipamentelor de casă și de control ale persoanelor fizice ce desfășoară activități independente la SIA „Monitorizarea electronică a vânzărilor”. Pe parcursul anului 2024, au fost conectate la SIA „Monitorizarea electronică a vânzărilor” 22 375 de echipamente de casă și de control. La situația din 31.12.2024, ponderea echipamentelor de casă și de control integrate în MEV constituie 54,88% (53022 ECC) din totalul echipamentelor de casă și de control înregistrate (96614 ECC)”.

Serviciul Fiscal de Stat a continuat aplicarea măsurilor de promovare a spiritului de conformare voluntară a contribuabililor. Prin Programul de conformare a contribuabililor în anul 2024 au fost identificate ca prioritare 5 segmente ale economiei naționale (comerț cu ridicata și amănuntul a mărfurilor, produselor și materialelor; transport și depozitare; construcția; industria prelucrătoare; asistență stomatologică) fiind monitorizați 1 749 de contribuabili. Astfel, ca rezultat al activităților de conformare întreprinse în perioada iulie –

decembrie 2024, au fost achitate obligații fiscale la Bugetul public național în sumă 549,6 mil. lei, ceea ce constituie cu 14% mai mult față de perioada similară a anului precedent.

Totodată, pe parcursul semestrului I anului 2024, în conformitate cu prevederile Programului de conformare pentru anul 2023 au fost monitorizați 1 710 contribuabili. Astfel, ca rezultat al activităților de conformare întreprinse în perioada ianuarie - iunie 2024, au fost achitate obligații fiscale la Bugetul public național în sumă 352,06 mil. lei, ceea ce constituie cu 27% mai mult față de perioada similară a anului precedent.

În scopul aprecierii nivelului de majorare a obligațiilor fiscale achitate pentru perioada anului 2024, s-a efectuat media dinamicii de creștere aferente listelor monitorizate, prin urmare obligații fiscale achitate la Bugetul public național pentru anul 2024 au înregistrat creșteri cu 21% comparativ cu anul precedent.

Pe parcursul anului 2024, de către Serviciul Fiscal de Stat au fost efectuate 30 917 controale fiscale, cu 1 128 controale mai multe decât anul 2023, sau cu 3,79 % mai mult. Totodată, numărul controalelor fiscale în cadrul cărora au fost stabilite încălcări ale legislației fiscale, s-a majorat cu 2 018, sau cu 9,57 % mai mult față de anul precedent.

Rezultativitatea controalelor fiscale constituie 75% comparativ cu anul 2023 - 71%. Suma impozitelor, taxelor, majorării de întârziere și a altor plăți, inclusiv sancțiunile calculate suplimentar la buget în rezultatul controalelor fiscale s-au majorat cu 17,76% față de anul precedent.

Acțiunile de control fiscal realizate de Serviciul Fiscal de Stat, conform analizei de risc, au fost axate în anul 2024 pe următoarele domenii:

- transport rutier de pasageri în regim taxi – au fost efectuate 1 702 controale fiscale, fiind aplicate sancțiuni contravenționale în valoare totală de 1,13 mil. lei; 971 persoane fizice care desfășurau activități ilicite în domeniu au fost sancționate cu amenzi contravenționale de 1,57 mil. lei;

- activitatea caselor de schimb valutar – au fost efectuate 112 controale fiscale la contribuabilii care desfășoară activități de schimb valutar (au fost aplicate sancțiuni fiscale în sumă totală de 0,16 mil lei; au fost întocmite 39 procese-verbale contravenționale cu aplicare sancțiunilor în sumă totală de 0,47 mil. lei);

- activitatea de comerț - au fost efectuate 1 457 controale fiscale (au fost aplicate sancțiuni fiscale în sumă de 5,58 mil lei; au fost întocmite 761 de procese-verbale contravenționale cu aplicarea sancțiunilor în sumă de 0,90 mil. lei);

- comerțul electronic - au fost identificate 1 261 anunțuri plasate pe platforme online și rețele de socializare care permit comercializarea diferitor game de produse, care se presupune activitate ilicită de întreprinzător (au fost întocmite 323

procese-verbale cu privire la contravenție; au fost aplicate sancțiuni contravenționale în sumă de 0,59 mil. lei);

- comerț cu metale și pietre prețioase - au fost efectuate 19 controale fiscale (au fost aplicate sancțiuni fiscale în sumă de 0,04 mil. lei ; au fost întocmite 9 procese-verbale contravenționale cu aplicarea sancțiunilor în sumă de 0,03 mil. lei ; au fost constatate abateri privind lipsa marcajului de stat sau marcarea neconformă a articolelor din metale prețioase, fiind ridicate 6,21 kg de articole confecționate din astfel de metale);

- activitate în domeniul reparația și întreținerea autovehiculelor/spălătorie auto/chirie auto - au fost efectuate 299 controale fiscale (au fost aplicate sancțiuni fiscale în sumă de 0,74 mil. lei ; au fost întocmite 131 procese-verbale contravenționale cu aplicarea sancțiunilor în sumă de 0,17 mil. lei);

- activitate în domeniul HoReCa/zone de agrement - au fost efectuate 185 controale fiscale (au fost aplicate sancțiuni fiscale în sumă de 0,51 mil. lei; au fost întocmite 73 procese-verbale contravenționale cu aplicarea sancțiunilor în sumă de 0,09 mil. lei).

Pe parcursul anului 2024, o atenție sporită a fost acordată diminuării fenomenului salariilor „în plic” și a muncii „la negru”. În urma acțiunilor întreprinse de către Serviciul Fiscal de Stat, au fost stabilite încălcări ale legislației în domeniul raporturilor de muncă, fiind adoptate 289 decizii asupra cazurilor de încălcare a legislației în domeniul raporturilor de muncă, inclusiv referitor la încălcările ce vizează corectitudinea calculării și achitării plăților salariale, impozitelor și defalcărilor aferente acestora.

Ca rezultat, au fost calculate suplimentar pentru plată la buget obligații aferente plăților salariale: impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, penalități și amenzi aplicate în sumă totală de 82,83 mil. lei , dintre care achitate 26,77 mil. lei , sau cu 4,36 mil. lei mai mult decât în anul 2023, în care au fost calculate suplimentar 27,79 mil. lei .

Serviciul Vamal. În anul 2024, Serviciul Vamal a asigurat implementarea mecanismelor de facilitare a comerțului și acordate mai multe beneficii agenților economici, conform cadrului normativ în vigoare, cum ar fi:

Exportator aprobat: Acest statut permite agentului economic să confirme originea preferențială la export prin simpla declarație pe factură fără obligativitatea obținerii certificatului de origine preferențială și reduce costurile și timpul necesar perfectării exportului în UE. La moment beneficiază 76 de agenți economici.

Una dintre cele mai populare proceduri simplificate este procedura de vămuire la domiciliu care permite ca mărfurile să fie vămuite direct la sediul agentului economic sau în alte locuri de încărcare sau de descărcare, acceptate de organul

vamal, fapt ce reduce timpul de vămuire și costurile legate de deplasare și staționarea în terminalele vamale, cât și exclude interacțiunea fizică cu colaboratorii vamali, prin urmare la moment numărul deținătorilor PVD este de 83 agenți economici.

Conceptul de Agent Economic Autorizat (AEO) conferă statut facilitat la efectuarea operațiunilor vamale datorită conformării voluntare la respectarea legislației. Beneficiile oferite de statutul AEO sunt: reducerea numărului de controale, acces prioritar în frontieră, inclusiv prin crearea pistelor separate AEO, alegerea locului efectuării controalelor (vămuirii), amânarea plăților până la 30 de zile, logo-ul AEO. În anul 2024 sunt 146 agenți economici care dețin statutul AEO dintre care autorizații AEOC -101 titulari, AEOS – 10 titulari, AEOF- 35 titulari..

O altă oportunitate a agenților economici este utilizarea vămuirii electronice ca formă de declarare, care presupune depunerea declarației vamale și actelor necesare vămuirii în format electronic cu aplicarea semnăturii electronice. Ponderea declarațiilor depuse în format electronic a constituit: la export - 100% la import - 100,0 %, tranzit-100%.

A fost lansat procesul de pilotarea la nivel național a sistemului informațional NCTS, care reprezintă un sistem european de management și control, bazat pe depunerea declarației de tranzit în format electronic și pe schimburi electronice de date între posturile vamale implicate într-o operație de tranzit: postul de plecare, postul de tranzit și cel de destinație. Acest sistem urmează să fie implementat la nivel național începând cu anul 2025.

Începând cu luna iulie 2024, Serviciul Vamal dat start primelor operațiuni de tranzit la nivel național în sistemul NCTS (New Computerized Transit System). Din octombrie 2024, Noul Sistem Computerizat de Tranzit a devenit obligatoriu pentru toți operatorii economici care aplica regimul de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova. În total, în NCTS sunt înregistrați 90 operatori economici care depun declarații de tranzit. Toate operațiunile în regim de tranzit sunt efectuate doar prins noul sistem de tranzit NCTS.

La capitolul combaterea fraudelor vamale, în perioada de raportare au fost înregistrate 188 rețineri de mărfuri de contrabandă, în valoare de 19,8 mil. lei, valoarea mărfurilor confiscate fiind de 6,7 mil. lei, amenzi achitate: 1,1 mil lei, Drepturi de import recalculat (achitate): 573,8 mii lei. Numărul loturilor de marfă și valoarea acestora transmise către SFS – 98 loturi cu o valoare de 3,9 mil lei.

- pe segmentul transnistrean au fost înregistrate 9 rețineri de mărfuri cu o valoare de circa 0,5 mil. lei;

- Înregistrarea a 141 cazuri de reținere a mărfurilor susceptibile de a aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală, ceea ce constituie 83 507 unități de marfă în valoare totală de 5,2 mil. lei;

- Înregistrarea a 27 cazuri de trafic ilicit de droguri. Pe segmentul antitabac au fost pornite 5 cauze penale în care obiectul contrabandei îl constituie produsele din tutun. În cadrul cauzelor penale au fost efectuate 38 de percheziții, unde au fost depistate și ridicate 2.274.800 țigarete, 118 kg tutun pentru narghilea, precum și o linie tehnologică de producere a țigaretelor fără filtru.

Pe domeniul antiterorist în 12 luni ale anului 2024 au fost inițiate 13 cauze penale privind trecerea peste frontiera vamală a armelor, substanțelor explozive, toxice, radioactive și a altor obiecte care pot fi folosite pentru săvârșirea infracțiunilor cu caracter terorist.

În domeniul de spălarea banilor au fost efectuate 81 de percheziții, inițiate 25 de cauze penale și ridicată valută după cum urmează: Dolari SUA 928250; EURO 126400, LEI RO 159100. Pe marginea tuturor cauzelor penale se întreprind toate măsurile prevăzute de lege pentru identificarea veniturilor provenite din activitățile infracționale.

Pe parcursul perioadei de raport pe marginea cauzelor penale aflate în gestiunea Serviciului Vamal, au fost autorizate 16 sechestre, fiind puse sub sechestru bunuri în valoare de 2,8 mil. lei și 0,8 mil. dolari SUA și un automobil Mercedes Sprinter cu valoarea de 0,4 mil. lei.

Cu privire la activitatea de control ulterior.

În perioada de raportare în baza analizei de risc au fost realizate 335 controale ulterioare, din care soldate cu confirmarea riscului 319. Comparativ cu perioada similară a anului 2023, se constată că au fost efectuate cu 7 % sau cu 24 controale mai puțin. În urma controalelor ulterioare în perioada anului 2024 au fost calculate obligații vamale în sumă de 87.4 mil. lei, ceea ce constituie cu 16 % mai mult comparativ cu perioada similară a anului 2023. Au fost încasate obligații vamale în sumă de 56,5 mil. lei, cu 13 % mai mult față de anul 2023.

1.6 Neplățile la buget

La situația din 31 decembrie 2024, restanțele agenților economici la plățile în bugetul public național (fără penalități, amenzi, restanțe aferente obligațiilor fiscale luate la evidență specială) au însumat 2 074,7 mil. lei, ceea ce constituie 1,9 % din suma veniturilor administrate de Serviciului Fiscal de Stat și Serviciul Vamal în anul 2024. Față de rezultatele anului 2023 acest indicator a scăzut cu 0,2 puncte procentuale.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2023, restanțele la bugetul public național s-au majorat cu 395,0 mil. lei sau 23,5 %.

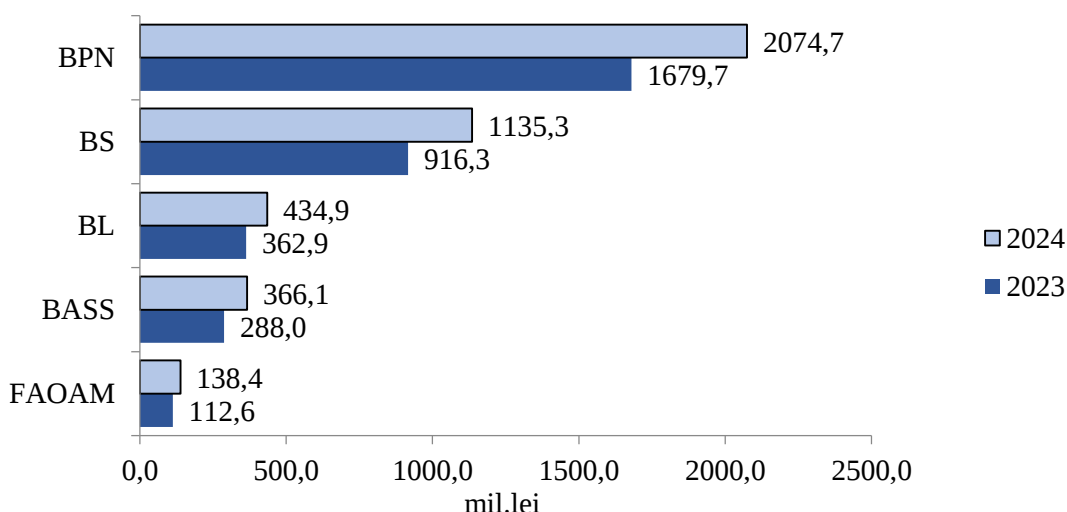
În structura restanțelor, partea preponderentă o dețin plățile la impozitele și taxele administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat – 86,8% (1 804,5

mil. lei). Restanțelor la impozitele și taxele administrate de către Serviciul Vamal le revin 13,2% (270,2 mil. lei).

Comparativ cu anul 2023, restanțele la plățile administrate de către Serviciul Fiscal de Stat s-au majorat cu 363,6 mil. lei sau cu 25,2%, inclusiv la bugetul de stat cu 27,7% (+187,7 mil. lei), la bugetul asigurărilor sociale de stat au crescut cu 27,1% (+78,1 mil. lei), la fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală au crescut cu 22,9% (25,8 mil. lei), la bugetele locale s-a majorat cu 19,9% (+72,1 mil. lei).

Restanțele la impozitele și taxele administrate de către Serviciul Vamal s-au majorat față de anul precedent cu 15,3 % (+35,9 mil. lei).

Dinamica restanțelor la bugetul public național (plăți de bază), pe anii 2023-2024:

Dinamica restanței la bugetul public național (Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și Agenția Proprietății Publice, ANTA și MAE) pe principalele tipuri de impozite și taxe la situația din 31.12.2024 comparativ cu situația din 31.12.2023 se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

Denumirea impozitelor și plăților restante	Restanța la începutul perioadei	Restanța la sfârșitul perioadei	Devieri: la sfârșitul perioadei / la începutul perioadei	
	31.12.2023	31.12.2024	(+,-)	(%)
Impozit pe venit	476.3	583.7	107.4	122.5
Impozite pe proprietate	130.4	141.2	10.8	108.3
TVA	462.1	574.9	112.8	124.4
Accize	65.5	112.5	47	171.8
Taxele pentru resursele naturale	15.7	18.5	2.8	117.8

Denumirea impozitelor și plăților restante	Restanța la începutul perioadei	Restanța la sfârșitul perioadei	Devieri: la sfârșitul perioadei / la începutul perioadei	
Taxa pentru folosirea drumurilor	3.2	12.2	9	381.3
Taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	21.7	22.9	1.2	105.5
Alte impozite și taxe	38.5	32.5	-6	84.4
Bugetul de stat (BS)	916.3	1135.3	219	123.9
Bugetul unităților administrativ-teritoriale (BUAT)	362.9	434.9	72	119.8
Bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS)	288,0	366.1	78.1	127.1
Fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală (FAOAM)	112.6	138.4	25.8	122.9
Total BPN	1679.7	2074.7	395	123.5

În structura restanțelor față de bugetul public național, partea preponderentă o dețin restanțele la: TVA -27,7% (574,9 mil. lei), impozitul pe venitul persoanelor juridice -13,5% (281,0 mil. lei), contribuțiile de asigurări sociale de stat 17,6% (366,1 mil. lei), impozitul pe venitul persoanelor fizice 14,6% (302,7 mil. lei), impozite pe proprietate 6,8% (141,2 mil. lei), prime de asigurare obligatorie de asistență medicală 6.7% (138,4 mil. lei).

În scopul stingerii obligațiilor fiscale ale contribuabililor restanțieri de către Serviciul Fiscal de Stat, au fost aplicate modalitățile de executare silită prevăzute de Codul fiscal, prin intermediul cărora, în anul 2024, au fost încasate 1 926.1 mil. lei sau cu 5,3 mil. lei mai puțin față de anul 2023:

- 1 882,2 mil. lei încasați din conturile bancare ale contribuabililor restanțieri și debitorilor acestora sau cu 0,2 mil. lei mai mult față de anul 2023;
- 43,6 mil. lei au fost ridicați din casieriile agenților economici restanțieri sau cu 0,5 mil. lei mai mult față de anul 2023.

În anul 2024, au fost înaintate 4 027 dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare la 2 831 agenți economici și au fost aplicate 57 sechestrare ca măsură de asigurare, valoarea bunurilor constituind 121,4 mil. lei.

De asemenea, la situația din 31.12.2024 valoarea bunurilor sechestrate constituie 145,6 mil. lei, care urmează a fi comercializate, iar sumele încasate - transferate la buget.

La Serviciul Vamal, la 31 decembrie 2024 suma datoriilor al căror termen de prescripție este expirat (6 ani) constituie 183,4 mil. lei (40,4 %).

Pe parcursul anului 2023, au fost stinse prin prescripție și prin scădere datoriile în sumă de 16,2 mil. lei pentru 59 plători vamali.

Restanțele la achitarea sancțiunilor financiare la buget la situația din 31 decembrie 2024 s-au cifrat în sumă de circa 344,1 mil. lei, inclusiv sancțiunile

financiare aplicate de către Serviciul Fiscal de Stat – 278,2 mil. lei și de către Serviciul Vamal – 65,9 mil. lei, iar suma restanțelor la majorările de întârziere neachitate a constituit 1 205,4 mil. lei, inclusiv aplicate de către Serviciul Fiscal de Stat – 1 087,5 mil. lei și aplicate de către Serviciul Vamal – 117,9 mil. lei.

Restanțele agenților economici față de bugetul public național și bugetul de stat în anii 2023-2024, se prezintă în următorul tabel:

**Restanțele agenților economici
la bugetul public național și bugetul de stat în anii 2023-2024**

mil. lei

	la 31.12.2023	la 31.12.2024	devieri (+;-)	%
Total restanțe BPN	2,879.8	3,631.9	752.1	126.1
<i>dintre care</i>				
plăți de bază	1,679.7	2,074.7	395.0	123.5
amenzi	295.2	348.0	52.8	117.9
majorări de întârziere	904.9	1,209.2	304.3	133.6
<i>Inclusiv</i>				
Total restanțe BS	1,704.7	2,152.6	449.0	126.3
<i>dintre care</i>				
plăți de bază	916.3	1,135.3	219.1	123.9
amenzi	290.0	331.2	41.2	114.2
majorări de întârziere	498.4	686.1	187.7	137.7

Restanțele la plata impozitelor și taxelor la situația din 31 decembrie 2024, după termenele de formare, se prezintă în următorul tabel:

**Restanțele la bugetul public național și bugetul de stat la plata
impozitelor și taxelor după termenele de formare la plăți de bază,
amenzi și majorări de întârziere la situația din 31 decembrie 2024**

mil. lei

	Total	inclusiv pe ani			
		curent	anii precedenți		
		2024	2023	2022	până în 2022
	Plăți de bază				
BPN	2,074.7	1,439.4	166.5	115.9	352.9
<i>inclusiv BS</i>	1,135.3	720.7	98.1	71.6	244.9
	Majorare de întârziere				
BPN	1,209.2	788.2	147.8	67.6	205.6
<i>inclusiv BS</i>	686.1	423.4	87.4	39.2	136.1

	Amenzi				
BPN	348.0	276.2	13.0	13.2	45.6
<i>inclusiv BS</i>	331.2	259.4	12.9	13.3	45.6

În afară de aceasta, soldurile restante față de bugetul public național aferente obligațiilor fiscale luate în evidență specială pentru contribuabilii aflați în procedura de insolvență, procedura de faliment sau procedura simplificată de faliment la 31 decembrie 2024 a constituit 8 227,1 mil. lei, dintre care față de bugetul de stat – 7 373,7 mil. lei.

Suma totală a restanțelor agenților economici față de bugetul public național (suma principală, penalități și restanțe aferente obligațiilor fiscale luate la evidență specială) la situația din 31 decembrie 2024 a constituit 11 520,8 mil. lei (plăți de bază – 6 214,7 mil. lei, amenzi – 1 965,5 mil. lei și majorări de întârziere – 3 340,6mil. lei).

**Restanțele agenților economici față de bugetul public național
(suma principală, penalități și restanțe aferente obligațiilor fiscale luate în
evidență specială) la situația din 31 decembrie 2024**

mil. lei

	Total restanțe	<i>dintre care:</i>		
		Plăți de bază	Amenzi	Majorări de întârziere
Bugetul public național	11 520,8	6 214,7	1 965,5	3 340,6
Bugetul de stat	9 526,9	4 771,1	2 270,2	2 485,6

3.2 Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național

Pentru anul 2024, cheltuielile bugetului public național au fost prevăzute inițial în sumă de 122 962,0 mil. lei.

Pe parcursul anului, cheltuielile bugetului public național au fost revizuite, reieșind din cadrul de resurse reestimat ca urmare a revizuirii prognozelor indicatorilor macroeconomici, și au fost majorate cu 4 388,3 mil. lei, care au fost direcționate preponderent pentru:

- asigurarea implementării unor măsuri din domeniul economiei (programe de dezvoltare regională și locală, pentru infrastructura drumurilor, susținerea întreprinderilor mici și mijlocii);
- asigurarea implementării unor măsuri din domeniul protecției sociale (majorarea cuantumului alocațiilor lunare de stat pentru unele categorii de

beneficiari, acordarea compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie destinate consumatorilor vulnerabili și a compensației la energie sub formă de plată monetară, suplinirea alocațiilor pentru acordarea indemnizațiilor la nașterea copiilor);

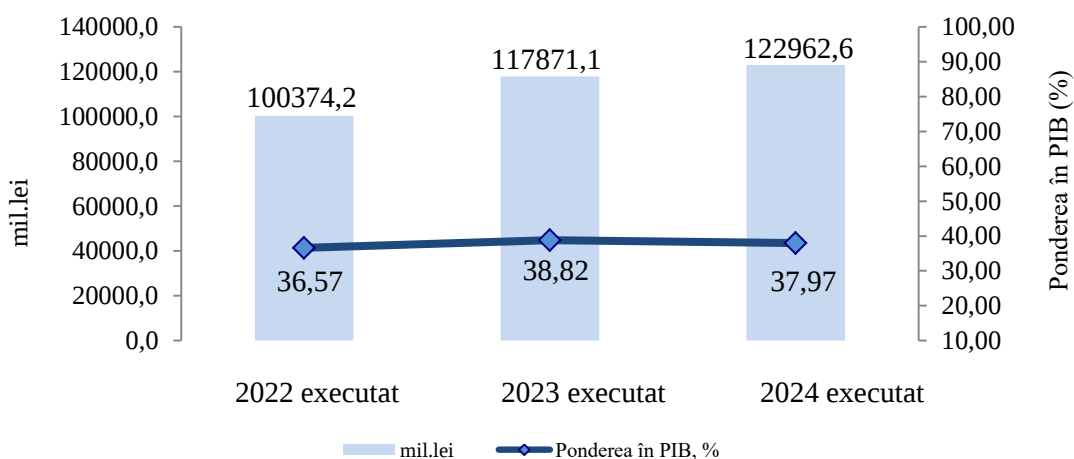
- asigurarea măsurilor salariale din sectorul bugetar, inclusiv în domeniul educației și domeniul protecției sociale.

În aspectul bugetelor componente ale bugetului public național, cheltuielile au fost micșorate cu 106,7 mil. lei la bugetul de stat, majorate cu 239,8 mil. lei la bugetul asigurărilor sociale de stat, cu 551,1 mil. lei la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și cu 4 638,2 mil. lei la bugetele locale.

Luând în considerare majorarea transferurilor între bugete cu 938,9 mil. lei și dobânzile la împrumuturile între bugete în sumă de 5,5 mil. lei, volumul precizat al cheltuielilor bugetului public național a constituit 127 350,3 mil. lei.

Conform rezultatelor execuției bugetare în anul 2024, cheltuielile publice au constituit 122 962,6 mil. lei, la nivel de 96,6% din prevederi.

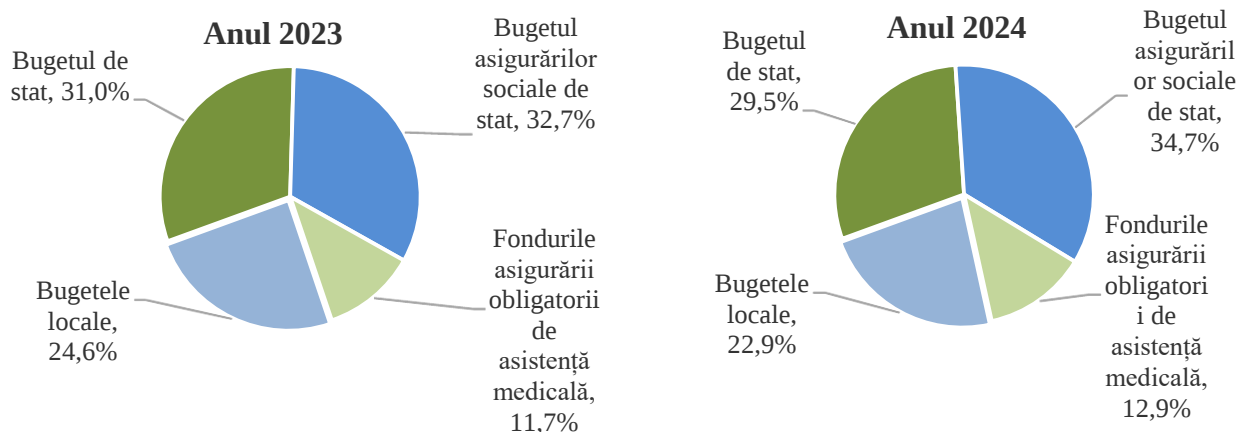
Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2022-2024, se prezintă în diagrama care urmează:

Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023, cheltuielile bugetului public național în anul 2024 atestă o creștere cu 5 091,5 mil. lei sau cu 4,3 %.

Ca pondere în PIB, cheltuielile bugetului public național realizate în anul 2024 reprezintă 37,97%, cu 0,8 p.p. mai puțin față de anul 2023.

Structura bugetului public național la cheltuieli, în anii 2023-2024 pe tipuri de bugete, se reflectă în următoarele diagrame:

În structura bugetului public național în anul 2024, comparativ cu anul 2023, se atestă creșterea ponderii bugetului asigurărilor sociale de stat cu 2,0 p.p. și creșterea ponderii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală cu 1,2 p.p. Majorarea respectivă a fost condiționată din contul contribuțiilor de asigurări sociale de stat și din contul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Ponderea bugetului de stat și ponderea bugetelor locale, s-au diminuat, respectiv, cu 1,5 și 1,7 puncte procentuale.

Rezultatele executării cheltuielilor publice și bugetelor componente ale bugetului public național în anii 2023-2024, se reflectă în tabelul care urmează:

	2023			2024			2024 față de 2023		
	executat (mil. lei)	grad de executare (%)	sold neexecutat (mil. lei)	executat (mil. lei)	grad de executare (%)	sold neexecutat (mil. lei)	executat (mil. lei)	grad de executare (%)	sold neexecutat (mil. lei)
Bugetul public național	117871,1	95,1	6060,5	122962,6	96,6	4389,3	5091,5	1,5	-1671,2
Bugetul de stat	80727,2	96,0	3385,2	80070,1	97,5	2045,2	-657,1	1,5	-1340
Bugetele locale	29043,6	92,4	2400,0	28134,5	92,1	2427,5	-909,1	-0,3	27,5
Bugetul asigurărilor sociale de stat	38524,7	99,1	346,0	42722,6	99,3	321,6	4197,9	0,2	-24,4
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	13776,1	94,8	762,3	15849,9	99,2	121,3	2073,8	4,4	-641
<i>Notă: transferuri între bugete</i>	44200,5	98,2	833,0	43814,5	98,8	526,3	-386	0,6	-306,7

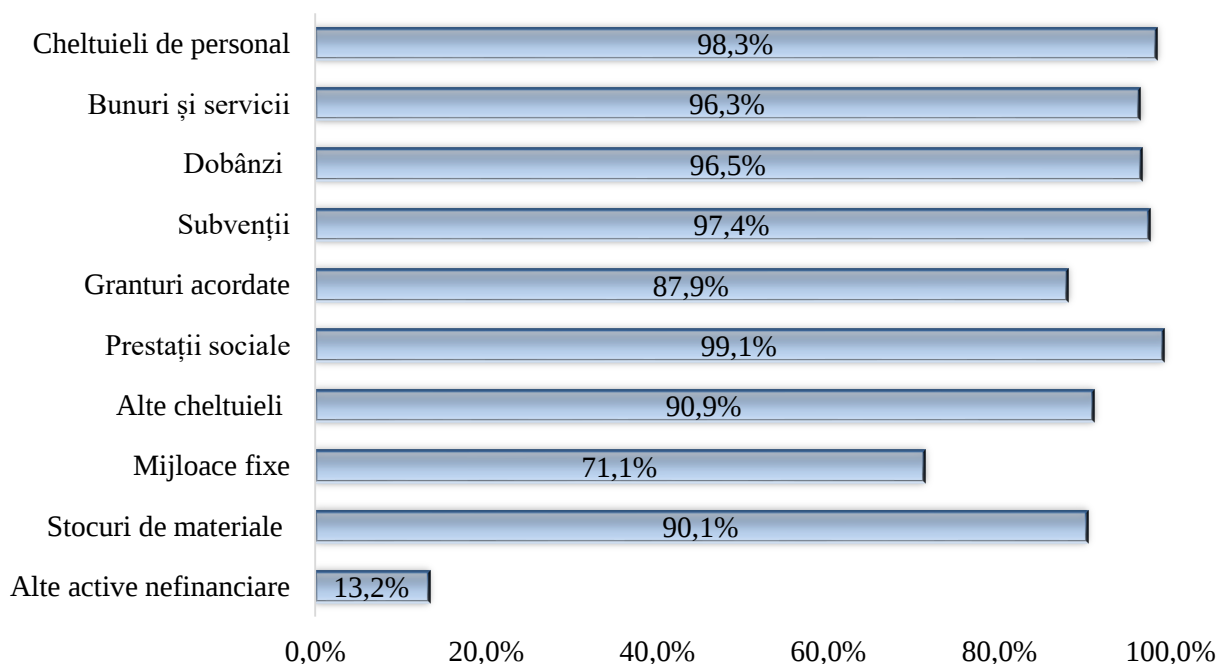
Datele din tabel denotă că sub media de executare a cheltuielilor bugetului public au fost executate cheltuielile bugetelor locale, nivelul de executare al cărora constituie 92,1% din prevederi. Nivel redus de executare a cheltuielilor în cadrul

bugetelor locale se atestă la investiții capitale (41,4%) și la alte active nefinanciare (13,2%).

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat și cheltuielile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală au fost executate, corespunzător, la nivel de 99,3% și 99,2% iar ale bugetului de stat – 97,5%, față de prevederi.

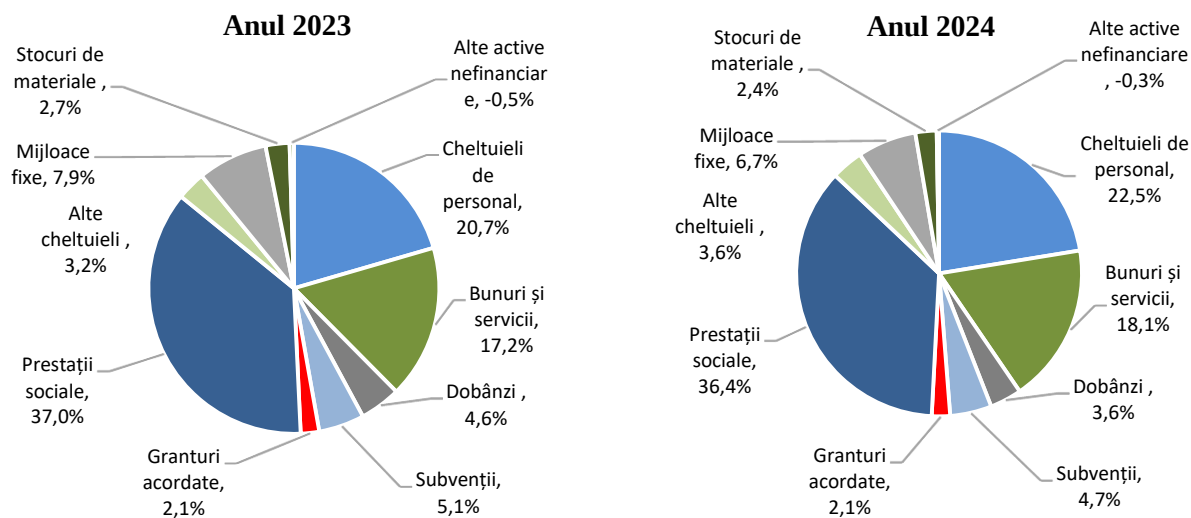
În valoare nominală, au rămas neexecutate cheltuieli publice în sumă de 4 389,3 mil. lei, cu 1 671,2 mil. lei mai puțin față de soldul neexecutat în anul 2023, dintre care la bugetul de stat nu s-au executat cheltuieli în sumă de – 2 045,2 mil. lei, comparativ cu 3 385,2 mil. lei neexecutate în anul 2023.

Nivelul de executare a cheltuielilor publice pe categorii economice, în anul 2024 se prezintă în diagrama care urmează:

În aspect economic, cele mai înalte nivele de executare a cheltuielilor publice au fost înregistrate la prestații sociale – 99,1 %, cheltuieli de personal – 98,3 %, subvenții – 97,4 %, dobânzi – 96,5 %, bunuri și servicii – 96,3%, alte cheltuieli – 90,9 %, iar cele mai joase nivele se atestă la mijloace fixe – 71,1 %, granturi acordate– 87,9 % și la alte active nefinanciare – 13,2 %, din prevederile anuale.

Structura cheltuielilor publice în anii 2023-2024, în aspect economic, se prezintă în următoarele diagrame.

În structura economică a cheltuielilor publice în anul 2024 comparativ cu anul 2023 s-a majorat ponderea cheltuielilor de personal – cu 1,8 p.p., la bunuri și servicii – cu 0,9 p.p., alte cheltuieli – cu 0,4 puncte procentuale.

Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2023-2024 pe grupe funcționale, se prezintă în următorul tabel:

	Realizări 2023		Realizări 2024		2024 față de 2023	
	mil. lei	% în PIB	mil. lei	% în PIB	mil. lei	%
PIB	303600		323800			
CHELTUIELI, total	117871,1	38,8	122962,5	38,0	5091,4	4,3
Servicii de stat cu destinație generală	11501,5	3,8	11113,8	3,4	-387,7	-3,4
Apărare națională	1530,4	0,5	1778,2	0,5	247,8	16,2
Ordine publică și securitate națională	6711,1	2,2	7135,1	2,2	424,0	6,3
Servicii în domeniul economiei	11264,8	3,7	11300,9	3,5	36,1	0,3
Protecția mediului	413,5	0,1	508,7	0,2	95,2	23,0
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	3757	1,2	3168,5	1,0	-588,5	-15,7
Ocrotirea sănătății	15944,1	5,3	18077,1	5,6	2133,0	13,4
<i>* inclusiv transferuri între grupe funcționale</i>	<i>4,1</i>	<i>0,0</i>	<i>1,3</i>	<i>0,001</i>	<i>-2,8</i>	<i>-68,3</i>
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	2978,1	1,0	3242,9	1,0	264,8	8,9
Învățământ	18784,4	6,2	19630,8	6,1	846,4	4,5
Protecție socială	44990,3	14,8	47007,8	14,5	2017,5	4,5

În aspect funcțional, comparativ cu anul 2023, se atestă majorări de cheltuieli la toate domeniile, cu excepția cheltuielilor pentru gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale și servicii de stat cu destinație generale. Cele mai semnificative creșteri au fost înregistrate la ocrotirea sănătății – 2 133,0 mil. lei sau cu 13,4%, protecție socială – 2 017,5 mil. lei sau cu 4,5%, învățământ – 846,4 mil. lei sau cu 4,5%, ordine publică și securitate națională – 424,0 mil. lei

sau cu 6,3%, cultura, sport, tineret, culte și odihnă – 264,8 mil. lei sau 8,9%, apărare națională – 247,8 mil. lei sau cu 16,2%, protecția mediului – 95,2 mil. lei sau cu 23,0 la sută.

3.3 Soldul bugetar al bugetului public național

Inițial, soldul bugetar (deficitul) al bugetului public național pentru anul 2024 a fost estimat în sumă de 15 790,0 mil. lei, sau 4,6% din PIB.

Pe parcursul anului 2024, în condițiile revizuirii veniturilor, cheltuielilor și a surselor de finanțare a soldului bugetar, deficitul bugetului public național a fost reestimat la circa 17 411,0 mil. lei sau 5,4% din PIB.

Exercițiul bugetar pentru anul 2024 s-a încheiat cu un deficit în sumă de 12 624,1 mil. lei. Raportat la PIB, deficitul reprezintă 3,9%, cu 1,2 p.p mai puțin decât în anul 2023 (15 1571,8 mil. lei) și cu 1,5 p.p mai puțin față de prognoza precizată. Bugetul de stat a înregistrat un deficit în sumă de 13 089,7 mil. lei, iar bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală s-au soldat cu un excedent, respectiv în sumă de 263,2 mil. lei , 123,5 mil. lei și 78,9 mil. lei.

Finanțarea deficitului bugetului public național a fost efectuată din surse interne și externe, inclusiv și a celor pentru proiectele finanțate din surse externe, precum și din mijloacele bănești în solduri la conturile bugetelor componente ale bugetului public național.

Instrumentele de **datorie** utilizate în anul 2024 în sumă de 17 087,8 mil. lei au fost:

- emisiunea valorilor mobiliare de stat pe piața internă, în valoare de 4 896,7 mil. lei;
- răscumpărarea valorilor mobiliare de stat emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat în valoare de 330,0 mil. lei;
- intrări de împrumuturi interne de la instituțiile financiare și nefinanciare în valoare de 168,5 mil. lei;
- alte datorii interne ale bugetului în valoare de 139,4 mil. lei;
- răscumpărarea valorilor mobiliare de către autoritățile publice locale în valoare de 0,5 mil. lei;
- onorarea garanției de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă” în sumă de 0,4 mil. lei (cu semnul minus);
- intrările de împrumuturi de stat externe destinate susținerii bugetului și proiectelor finanțate din surse externe în valoare de 18 238,3 mil. lei;
- onorarea obligațiunilor față de creditorii externi în valoare de 6 024,2 mil. lei.

Active financiare în sumă de 1 270,7 mil. lei (cu semnul minus) au fost:

- mijloace din vânzarea și recuperarea activelor băncilor aflate în procedură de lichidare – 29,0 mil. lei;
- rambursarea mijloacelor bugetare din anii precedenți la buget – 113,2 mil. lei;
- acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării în sumă de – 1 108,6 mil. lei;
- deferența de curs valutar de 6,0 mil. lei;
- împrumuturi recreditate interne instituțiilor financiare și nefinanciare – 2 444,4 mil. lei (cu semnul minus);
- alte active financiare (credite interne instituțiilor nefinanciare și financiare și creanțe externe) – 83,1 mil. lei (cu semnul minus).

La situația din 31 decembrie 2024, soldurile mijloacelor bănești în conturile bugetelor de toate nivelurile s-au majorat față de situația din 31 decembrie 2023 cu 3 193,0 mil. lei și au însumat 10 815,2 mil. lei, inclusiv pe bugete:

- bugetul de stat – 6 102,2 mil. lei (s-a majorat cu 2 696,6 mil. lei față de 31 decembrie 2023);
- bugetele locale – 2 365,0 mil. lei (s-a majorat cu 373,6 mil. lei față de 31 decembrie 2023);
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 123,8 mil. lei (s-a majorat cu 43,9 mil. lei față de 31 decembrie 2023);
- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 2 224,2 mil. lei (s-a majorat cu 78,9 mil. lei față de 31 decembrie 2023).

Sursele de finanțare ale bugetului public național se prezintă în anexa 3 la prezentul Raport.

3.4 Datoria sectorului public

La data de 31 decembrie 2024, soldul datoriei sectorului public¹ s-a majorat cu 17 211,4 mil. lei sau cu 15,9% comparativ cu sfârșitul anului 2023 și a constituit 125 567,0 mil. lei.

Majorarea soldului datoriei sectorului public la finele anului 2024 în comparație cu sfârșitul anului 2023 se datorează creșterii soldului datoriei de stat cu 17 390,9 mil. lei și soldul datoriei directe a UAT cu 44,9 mil. lei.

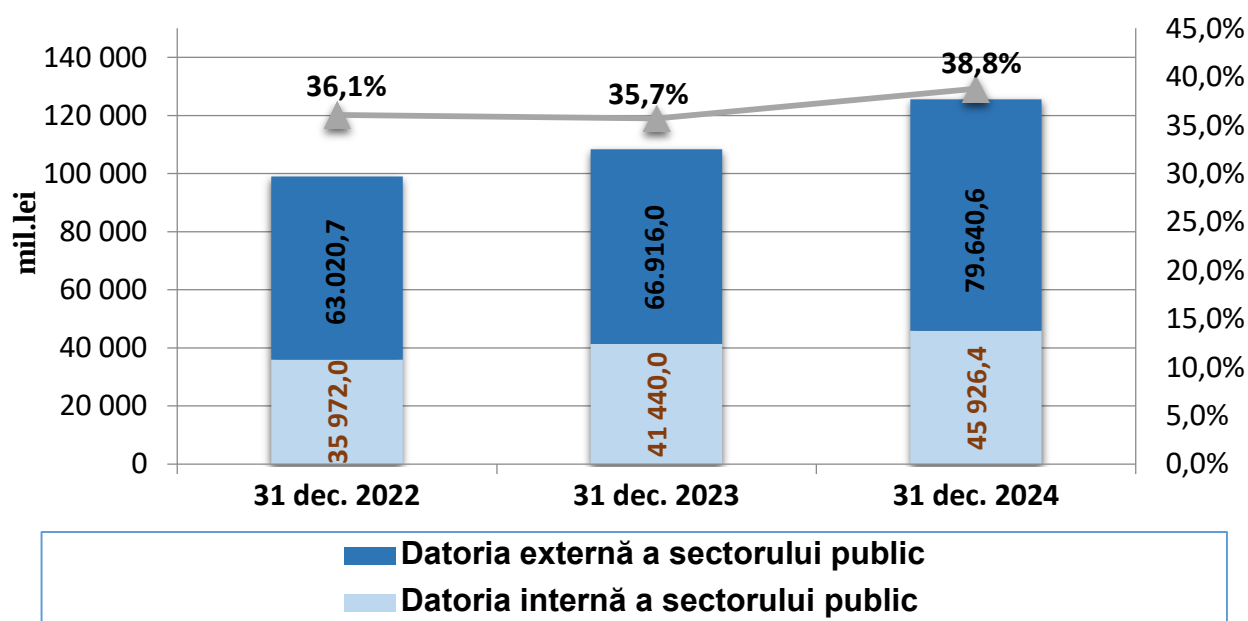
¹ Soldul datoriei sectorului public se compune din datoria de stat, datoria BNM și datoria direct contractată a întreprinderilor din sectorul public și UAT-ilor, cu maturitatea ≥ 1 an

Ponderea datoriei sectorului public în PIB, la 31 decembrie 2024, a constituit 38,8%, înregistrând o creștere de 3,1 p.p. comparativ cu finele anului 2023.

La data de 31 decembrie 2024, soldul datoriei sectorului public a fost format din:

- datoria de stat - 121 394,0 mil. lei (37,5% din PIB);
- datoria BNM – 880,7 mil. lei (0,3% din PIB);
- datoria întreprinderilor din sectorul public (directă) – 1 307,4 mil. lei (0,4% din PIB);
- datoria UAT (directă) – 1 984,9 mil. lei (0,6% din PIB).

Evoluția structurii datoriei sectorului public și ponderea acesteia în PIB

În ce privește arieratele la împrumuturile entităților sectorului public acestea au înregistrat la 31 decembrie 2024 suma de 330,9 mil. lei, fiind formate din arieratele la împrumuturile interne ale întreprinderilor din sectorul public în sumă de 29,0 mil. lei și din arieratele la împrumuturile externe a datoriei de stat în sumă de 301,8 mil. lei. Comparativ cu finele anului 2023, valoarea arieratelor datoriei sectorului public s-a majorat cu 24,9 mil. lei comparativ cu finele anului 2023.

Soldul datoriilor beneficiarilor recreditați

La data de 31 decembrie 2024, soldul datoriilor beneficiarilor recreditați constituie 12 505,2 mil. lei, dintre care:

- 408,1 mil. lei – autoritățile publice locale;
- 6 872,0 mil. lei – instituțiile nefinanciare;

- 5 225,1 mil. lei – instituțiile financiare.

În comparație cu finele anului 2023, soldul datoriilor beneficiarilor recreditați s-a majorat cu 2 213,5 mil. lei sau cu cca 21,5%, fiind condiționată de cererea de acordare a împrumuturilor din partea beneficiarilor recreditați, precum și de fluctuațiile cursului valutar.

Datoria cu termen expirat a beneficiarilor recreditați la data de 31 decembrie 2024 a constituit 203,7 mil. lei sau 1,6% din suma datoriilor totale, inclusiv:

- 11,1 mil. lei – autoritățile publice locale;
- 189,0 mil. lei – instituțiile nefinanciare;
- 3,6 mil. lei – instituțiile financiare.

În comparație cu finele anului 2023, datoria cu termen expirat s-a majorat cu 44,5 mil. lei sau cu 27,95%, ca urmare a nerespectării graficelor de rambursare a împrumuturilor (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”).

3.5 Datorii interne ale instituțiilor finanțate de la bugetul public național

La situația din 31 decembrie 2024, la bugetul public național s-au înregistrat datorii la cheltuieli și active nefinanciare în sumă totală de 3 734,5 mil. lei, care, comparativ cu situația din 31 decembrie 2023, s-au micșorat cu 173,1 mil. lei.

Din suma totală a datoriilor, datoriile curente (cheltuielile de personal, servicii energetice și comunale, calculate pentru luna decembrie, dar planificate și achitate în luna ianuarie a anului următor, precum și la alte cheltuieli, termenul de achitare al cărora conform contractului nu a survenit) au constituit 3 672,0 mil. lei, iar cele cu termen de achitare expirat (arierate) - 62,5 mil. lei, inclusiv la bugetul de stat – 6,6 mil. lei și la bugetele locale – 55,9 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2023, datoriile curente s-au micșorat cu 162,4 mil. lei. Datoriile cu termen de achitare expirat (arierate) la total s-au micșorat cu 10,7 mil. lei, inclusiv la bugetul de stat cu 1,6 mil. lei, iar la bugetele locale cu 9,1 mil. lei.

IV. Executarea bugetului de stat

Execuția parametrilor bugetului de stat pentru anul 2024 se prezintă după cum urmează:

- veniturile au fost realizate în sumă de 66 980,4 mil. lei, cu 30,6 mil. lei mai puțin față de prevederile precizate;

➤ cheltuielile au fost efectuate în sumă de 80 070,1 mil. lei, cu 2 045,2 mil. lei (2,5%) sub nivelul prevederilor precizate;

➤ soldul bugetar (deficitul) în sumă de 13 089,7 mil. lei a fost cu 2 014,6 mil. lei (13,3%) sub nivelul prevederilor precizate.

Indicatorii sintetici ai bugetului de stat pe anul 2024 se prezintă astfel:

mil. lei

	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri (+,-) față de precizat
Venituri	66.632,0	67.011,0	66.980,4	-30,6
Cheltuieli	82.222,0	82.115,3	80.070,1	-2.045,2
Sold bugetar (deficit)	-15.590,0	-15.104,3	-13.089,7	2.014,6

4.1 Veniturile bugetului de stat

Pentru anul 2024, partea de venituri a bugetului de stat a fost aprobată inițial în sumă de 66 632,0 mil. lei.

Conform modificărilor operate la Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023 (Legea nr. 205/2024 și nr. 279/2024), veniturile bugetului de stat au fost precizate în sumă de 67 011,0 mil. lei, cu 379,0 mil. lei mai mult decât suma aprobată inițial. În urma acestor modificări, veniturile bugetului de stat s-au majorat la capitolul impozite și taxe – cu 11,7 mil. lei, la capitolul alte venituri – cu 390,1 mil. lei, iar la granturi și la transferuri s-au micșorat, respectiv, cu 12,5 mil. lei și 10,3 mil. lei. La componenta de bază veniturile bugetului de stat s-au majorat cu 148,1 mil. lei, iar la componenta proiecte finanțate din surse externe – cu 230,9 mil. lei.

Estimările cadrului de venituri ale bugetului de stat in anul 2024

mil. lei

	Aprobat	Modificări (+,-)	Precizat
Venituri, total	66.632,0	379,0	67.011,0
<i>inclusiv:</i>			
Componenta de bază	65.991,6	148,1	66.139,7
Proiecte finanțate din surse externe	640,4	230,9	871,3

În anul 2024 veniturile bugetului de stat au fost realizate în sumă de 66 980,4 mil. lei, gradul de realizare față de prevederile anuale precizate fiind de 99,9 la sută. Comparativ cu anul 2023, veniturile bugetului de stat s-au majorat cu 2 376,8 sau 3,7 la sută.

Ponderea veniturilor bugetului de stat în veniturile bugetului public național a constituit 60,7%, iar ponderea acestora în PIB a constituit 20,7 la sută. Față de anul 2023, ponderea veniturilor bugetului de stat în bugetul public național s-a micșorat cu 2,5 p.p, iar ponderea în PIB – cu 0,6 puncte procentuale.

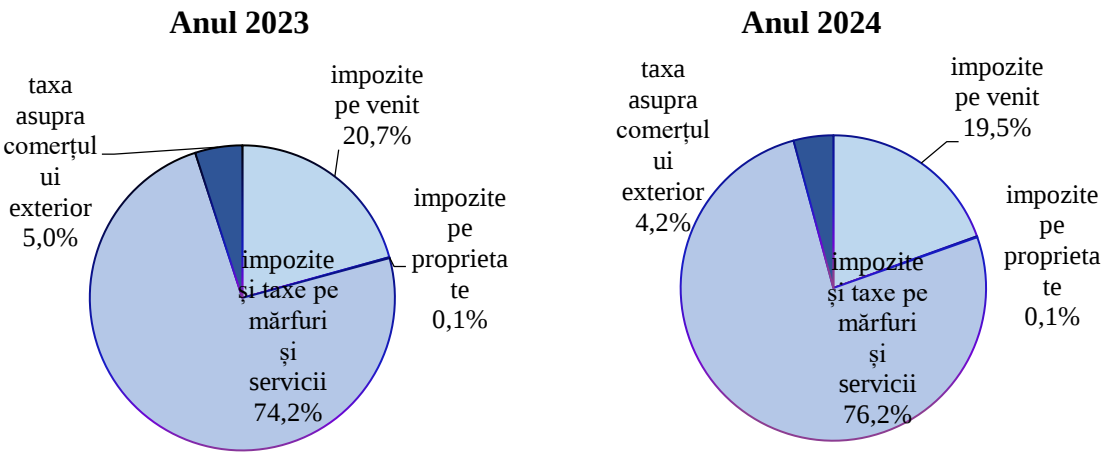
Evoluția principalelor tipuri de venituri ale bugetului de stat pe anii 2023-2024

mil. lei

	2023 executat	2024 executat	Devieri	
			+;-	%
Veniturile bugetului de stat, total	64.603,6	66.980,4	2.376,8	103,7
<i>inclusiv</i>				
Impozite și taxe	56.415,6	60.869,1	4.453,5	107,9
Granturi	5.137,0	2.484,7	-2.652,3	48,4
Alte venituri	3.035,6	3.620,7	585,1	119,3
Transferuri în cadrul BPN	15,4	5,9	-9,5	38,3

În structura veniturilor bugetului de stat pe anul 2024, partea preponderentă – 90,9% sau 60 869,0 mil. lei constituie încasările de la impozite și taxe. Față de execuția anului 2023, încasările respective s-au majorat cu 4 453,4 mil. lei sau cu 7,9 la sută. Creșterea respectivă s-a produs în mare parte datorită majorării încasărilor din impozite și taxe pe mărfuri și servicii (cu 4 531,1 mil. lei), inclusiv din contul taxei pe valoarea adăugată și încasărilor din accize.

Structura impozitelor și taxelor în anii 2023-2024, încasate la bugetul de stat

Impozitele pe venit

Încasările din impozitul pe venitul persoanelor fizice (defalcări) în anul 2024 au constituit 2 973,3 mil. lei, cu o majorare în raport cu anul 2023 de 471,8 mil. lei

sau cu 18,9 la sută. Gradul de realizare a încasărilor acestui impozit față de planul precizat a constituit 98,7 la sută.

Creșterea încasărilor respective în anul 2024 comparativ cu anul precedent s-a produs ca urmare a creșterii nivelului fondului de remunerare a muncii cu 14,4% față de anul precedent în termeni nominali, precum și ca rezultat al implementării regimului fiscal modificat privind standardizarea ratelor impozitului pe venit aferente veniturilor din investiții (venituri din dobânzi, majorări de capital) ale persoanelor fizice cu 6 la sută.

Impozitul pe venitul persoanelor fizice în anul 2024 a fost format din următoarele tipuri de impozite:

- impozitul reținut din salariu – 2 908,4 mil. lei (98,7% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 19,5 la sută;

- impozitul pe venitul persoanelor fizice spre plată/achitat – 158,6 mil. lei (98,2% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 16,1 la sută;

- impozitul pe venitul persoanelor fizice în domeniul transportului rutier de persoane în regim de taxi – 7,3 mil. lei (107,9% față de prevederi) în creștere față de anul 2023 cu 13,6 la sută;

- impozitul pe venitul aferent operațiunilor de predare în posesie/sau în folosință a proprietății mobiliare – 33,5 mil. lei (108,2% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 29,9 la sută;

- restituirea impozitului pe venitul persoanelor fizice conform declarațiilor prezentate – 120,5 mil. lei (100,0% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 36,0 la sută;

- sumele desemnate procentual din impozitul pe venitul persoanelor fizice conform art. 15² din Codul fiscal (2% din impozitul pe venit achitat) – 14,0 mil. lei (100,0% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 12,2 la sută.

De la impozitul pe venit persoanelor juridice, încasările în anul 2024 au constituit 8 872,1 mil. lei, mai mult cu 127,1 mil. lei sau cu 1,5 la sută față de planul precizat.

Comparativ cu anul 2023, aceste încasări s-au redus cu 314,0 mil. lei, ceea ce reprezintă o diminuare de 3,4%, ca urmare a aplicării măsurii de politică fiscală privind impozitarea cu cota de 0% a veniturilor nedistribuite sub formă de dividende ale întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM-uri), aferente profitului obținut în anul fiscal 2023. Măsura intrată în vigoare la 1 ianuarie 2023 a fost adoptată pentru a sprijini dezvoltarea ÎMM-urilor, iar efectul bugetar al acesteia s-a manifestat în anul 2024.

Impozitul pe venitul persoanelor juridice în anul 2024 a fost format din următoarele tipuri de impozite:

- impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător – 5 784,9 mil. lei (99,0% față de prevederi) și în descreștere față de anul 2023 cu 9,2 la sută;

- impozitul pe venit reținut la sursa de plată – 1 295,3 mil. lei (103,8% față de prevederi), în descreștere față de anul 2023 cu 2,6 la sută;

- impozitul pe venit reținut din sumele dividendelor achitate – 1 257,2 mil. lei (111,1% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 22,4 la sută;

- impozitul pe venit obținut conform contabilității financiare – 404,2 mil. lei (105,9% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 17,7 la sută;

- impozitul pe venit obținut din activități profesionale în sectorul justiției – 129,0 mil. lei (91,2% față de prevederi), în creștere față de anul 2023 cu 13,5 la sută;

impozitul pe venitul obținut din activități profesionale în domeniul sănătății – 1,6 mil. lei (103,4% față de prevederi), fiind în descreștere față de anul 2023 cu 21,7 la sută.

Impozite pe proprietate

La acest capitol au fost încasate impozitul privat și impozitul pe avere. Încasările din impozitul privat au constituit 1,3 mil. lei. Față de planul precizat, fiind neexecutat cu 3,8 mil. lei. Neexecutarea integrală a sumei prevăzute în buget se datorează faptului că pe parcursul anului 2024 n-au avut loc operațiuni de privatizare în volumul planificat.

Încasările de la impozitul pe avere au constituit 30,8 mil. lei față de 35,0 mil. lei prevăzute pe an. Față de anul 2023 încasările respective s-au diminuat cu 3,5 mil. lei sau cu 10,2 la sută.

Impozite și taxe pe mărfuri și servicii

Ponderea majoră în structura impozitelor și taxelor pe mărfuri și servicii – 71,8% revine TVA, care în anul 2024 a constituit 33 312,9 mil. lei, în creștere față de anul 2023 cu 3 221,4 mil. lei sau cu 10,7 la sută.

Încasările din taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul țării în anul 2024 au constituit 12 543,5 mil. lei, față de planul precizat fiind la nivel de 97,9% sau mai puțin cu 263,5 mil. lei. Comparativ cu anul 2023 aceste încasări s-au majorat cu 1 034,7 mil. lei sau cu 109,0 la sută ca urmare a restabilirii consumului final al gospodăriilor populației în a doua jumătate a anului 2024, precum și ca urmare a implementării măsurilor de politică fiscală privind aplicarea cotei standard TVA pentru echilibrarea energiei electrice, cu excepția celei livrate agenților economici care nu au relații cu sistemul bugetar al Republicii Moldova.

Încasările TVA de la mărfurile importate au constituit 25 449,8 mil. lei, gradul de realizare față de planul precizat fiind de 100,2 la sută, iar comparativ cu

anul 2023, încasările date s-au majorat cu 9,0 la sută. Acest lucru s-a produs pe fundalul unei revigorări a importurilor cu 4,5% față de anul precedent.

Restituirea taxei pe valoarea adăugată la mărfurile și serviciile impuse la scutirile TVA cu drept de deducere și la cote reduse, a fost efectuată în sumă de 4 680,4 mil. lei și a constituit 12,3% din suma TVA încasată la buget. Comparativ cu anul 2023, restituirile de TVA au înregistrat o scădere de 1,8 la sută.

Încasările **accizelor** în bugetul de stat au constituit suma de 11 447,4 mil. lei, fiind realizată față de prevederi la nivel de 97,5 la sută. Comparativ cu anul 2023, încasările s-au majorat cu 1 309,9 mil. lei sau cu 12,9 la sută.

În anul 2024, creșterea semnificativă a încasărilor din accize se datorează, în principal, majorării accizelor colectate pentru produsele din tutun importate – cu 718,3 mil. lei, ca urmare a creșterii volumului importurilor acestor produse cu 10,8% față de anul precedent, precum și a procesului de standardizare a cotelor accizelor la produsele din tutun în contextul implementării prevederilor Acordului de Asociere RM-UE. De asemenea, accizele încasate din produsele petroliere importate au crescut cu 431,9 mil. lei, în urma majorării volumelor importate cu 5,4% (954,2 mii tone în 2024 față de 904,9 mii tone în 2023). Ponderea accizelor în totalul impozitelor și taxelor a constituit 24,7%, iar ca pondere în PIB – 3,5 la sută.

Din suma totală a încasărilor din accize în anul 2024, 89,5% sau 10 266,0 mil. lei le revine accizelor la mărfurile importate și 10,5% sau 1 205,6 mil. lei - la mărfurile produse pe teritoriul Republicii Moldova.

În structura accizelor (fără restituiri), circa 37,5% reprezintă accizele la produselor din tutun, 35,2% – accizele la produsele petroliere, 17,3% – accizele la autoturismele importate, 4,3% – accizele la vinurile și băuturile alcoolice tari, 3,2% – accizele la bere, 2,0% – accizele la gazele lichefiate și 0,5% – accizele la alte produse accizate.

Suma restituirii accizelor în anul 2024 a constituit 24,2 mil. lei, cu 6,7 mil. lei mai puțin față de anul precedent.

Taxe pentru servicii specifice

La acest articol se referă taxa de la investitori sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție. Încasările de la această taxă au însumat 11,9 mil. lei, majorându-se față de încasările anului 2023 cu 0,2 mil. lei sau cu 1,9 la sută.

Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate

În anul 2024, încasările de la aceste taxe și plăți au constituit 417,5 mil. lei și au fost realizate la nivel de 92,4 la sută față de prevederile anuale. Comparativ cu anul 2023, aceste încasări au scăzut cu 49,4 mil. lei sau 10,6%, în principal din cauza reducerii încasărilor de la plata pentru poluarea mediului, ca urmare a revizuirii mecanismului de impozitare a mărfurilor care în procesul de utilizare generează poluarea mediului, aprobat în Legea nr. 247/2023 pentru modificarea Legea 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului.

În structură aceste venituri s-au format din:

- taxa de licență/autorizație pentru anumite genuri de activitate care constituie 134,4 mil. lei.
- unele tipuri de taxe rutiere (reflectate la acest capitol) – 11,6 mil. lei;
- plăți pentru poluarea mediului – 271,5 mil. lei.

Alte taxe pentru mărfuri și servicii

În anul 2024, încasările de la aceste taxe au însumat 1 223,2 mil. lei și s-au majorat față de anul 2023 cu 48,9 mil. lei sau 4,2 la sută. Gradul de realizare față de planul precizat la aceste venituri a constituit 104,8 %.

În structură aceste venituri s-au format din:

- taxe pentru resurse naturale – 43,6 mil. lei ;
- taxe pentru folosirea drumurilor – 1 146,8 mil. lei;
- plata obligatorie a producătorilor de produse vitivinicole – 32,8 mil. lei.

Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe. Încasările din taxele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe în anul 2024 au însumat 2 578,6 mil. lei, gradul de realizare față de prevederile anuale fiind de 100,8 la sută. Comparativ cu anul 2023, aceste încasări s-au diminuat cu 233,4 mil. lei sau cu 8,3 la sută ca urmare a anulării încasărilor taxei pentru efectuarea procedurilor vamale în rezultatul intrării în vigoare din 01.01.2024 a prevederilor Codului vamal nr. 95/2021.

Încasările la buget a *taxelor vamale* au însumat 2 466,9 mil. lei, cu 15,8 mil. lei mai mult față de prevederile anuale precizate (100,6%). Comparativ cu anul 2023, încasările date s-au majorat cu 479,7 mil. lei sau 24,1 la sută.

Încasările de la *taxele consulare*, prestate de către instituțiile serviciilor diplomatice ale Ministerului Afacerilor Externe , au constituit 53,8 mil. lei, cu un grad de realizare de 112,5% față de prevederile anuale. Comparativ cu anul 2023 încasările respective s-au majorat cu 0,4 mil. lei sau 0,9%.

Granturi primite. În bugetul de stat inițial a fost aprobată pentru debursare suma de 2 395,1 mil. lei, inclusiv granturi pentru susținerea bugetului în sumă de

1 906,9 mil. lei (91,7 mil. euro din partea Comisiei Europene) și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 488,2 mil. lei (echivalentul a 25,8 mil. dolari SUA).

Reieșind din necesitățile de dezvoltare a țării și prioritățile sectoriale stabilite, a mersului executării proiectelor finanțate din surse externe, precum și a fluctuației cursului de schimb al monedei naționale, pe parcursul anului 2024 volumul granturilor a fost precizat în sumă de 2 382,6 mil. lei, inclusiv granturi pentru susținerea bugetului – 1 714,9 mil. lei (echivalentul a 89,3 mil. euro) și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 667,7 mil. lei (echivalentul a 36,7 mil. dolari SUA).

Pe parcursul anului 2024, pentru redresarea situației și atenuarea impactului crizei energetice, a mersului executării proiectelor finanțate din surse externe, au fost debursate granturi din partea donatorilor externi în sumă de 2 484,7 mil. lei. **Granturi pentru susținerea bugetului** au fost debursate în sumă de 1 774,2 mil. lei (echivalentul a 89,4 mil. euro) sau la nivel de 103,5 la sută față de prevederile anuale precizate, ca urmare a debursării în luna decembrie a transei III a asistenței macrofinanciare în sumă de 5,0 mil. euro sau 96,4 mil. lei, precum și a granturilor din partea Guvernului Ceh – 0,4 mil. euro sau 7,7 mil. lei și din partea Guvernului Letoniei – 0,05 mil. euro sau 1,0 mil. lei.

Informația privind granturile pentru susținerea bugetului în anul 2024 se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	Aprobat			Precizat			Executat		
	mil.euro	mil.dol. SUA	mil.lei	mil.euro	mil.dol. SUA	mil.lei	mil.euro	mil.dol. SUA	mil.lei
Total granturi pentru susținerea bugetului	82,5	10,00	1 906,9	75,0	15,50	1 714,9	77,9	15,50	1 774,2
inclusiv din partea donatorilor:									
Comisia Europeană	62,5	10,0	1 301,2	62,5	15,5	1 213,7	65,3	15,5	1 264,3
Asistența macrofinanciară	27,5		572,5	27,5		536,0	30,3		586,6
Contract de consolidare a statului și rezilienței pentru RM (DG NEAR)	35,0		728,7	35,0		677,7	35,0		677,7
BM contribuția concesională la DPO		10,0	189,3		5,0	87,1		5,0	87,1
M Grow	20,0		416,4		10,50	183,0		10,50	183,0
UNDP				12,5		231,1	12,5		231,1
Guvernul Cehiei							0,4		7,7
Guvernul Letoniei							0,05		1,0

Debursările **de granturi pentru proiecte finanțate din surse externe** susținute de Comisia Europeană, Banca Mondială, și alți donatori, au constituit 710,5 mil. lei. Comparativ cu anul 2023, au fost debursate mai multe granturi pentru proiecte finanțate din surse externe cu 30,2 mil. lei.

Informația privind acordurile de granturi semnate în anul 2024, pe donatori, se prezintă în Anexa 4 la prezentul Raport.

Alte venituri

La această categorie de venituri se atribuie veniturile care reprezintă articolele: „Venituri din proprietate”, „Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor”, „Amenzi și sancțiuni”, „Donații voluntare” și „Alte venituri și venituri neidentificate”.

În anul 2024, au fost acumulate alte venituri în sumă de 3 620,8 mil. lei, față de 3 035,6 mil. lei în anul 2023, sau cu 585,1 mil. lei mai mult. Gradul de realizare față de planul precizat a acestor încasări a fost la nivel de 103,2 la sută.

În anul 2024, de la acest articol au fost încasate **venituri din proprietate** în sumă de 935,3 mil. lei, fiind realizate față de prevederi la nivel de 99,7%. Comparativ cu anul 2023, aceste încasări s-au majorat cu 110,5 mil. lei.

Aceste venituri au fost formate din:

- dobânzi și alte plăți – 407,0 mil. lei (gradul de realizare – 100,3%);
- dividende primite – 502,9 mil. lei (gradul de realizare – 100,0%), cea mai mare sumă constituind dividendele primite de la cota parte a proprietății publice în societățile pe acțiuni – 246,8 mil. lei;
- renta – 25,4 mil. lei (gradul de realizare – 86,4%). La acest capitol au fost încasate venituri din arenda terenurilor în sumă de 17,0 mil. lei și redevența conform acordurilor PPP din concesionarea activelor și terenurilor în sumă de 8,4 mil. lei.

Veniturile din vânzarea mărfurilor și serviciilor

În anul 2024, la acest articol au fost încasate venituri în sumă de 1 622,7 mil. lei, fiind realizate față de planul precizat la nivel de 110,1 la sută. Comparativ cu anul 2023, aceste încasări s-au majorat cu 373,3 mil. lei.

Aceste venituri au fost formate din:

- taxe și plăți administrative – 524,2 mil. lei (gradul de realizare – 110,3%);
- comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare – 753,5 mil. lei (gradul de realizare – 110,0%);

Amenzi și sancțiuni

La acest articol, în anul 2024 au fost acumulate venituri din amenzi și sancțiuni în sumă de 442,7 mil. lei, fiind realizate față de prevederile anuale la nivel de 113,1 la sută. Comparativ cu anul 2023 aceste încasări s-au majorat cu 23,8 mil. lei sau cu 5,7%.

În structură, amenzile și sancțiunile se prezintă astfel: amenzi și sancțiuni contravenționale – 139,2 mil. lei (31,4% în suma totală), amenzi pentru încălcarea traficului rutier – 161,0 mil. lei (36,4%), amenzi aplicate de organele de control – 86,4 mil. lei (19,5%), și amenzi aplicate de alte organe de stat – 56,1 mil. lei (12,7%).

Donații voluntare

La acest articol, în anul 2024 au fost acumulate 32,4 mil. lei, fiind realizate la nivel de 87,4% față de prevederile anuale. Comparativ cu anul 2023, încasările de la donații voluntare s-au micșorat cu 103,7 mil. lei sau cu 76,2% ca urmare a diminuării sumelor de donații oferite de către donatori interni și externi destinate asistenței umanitare pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina.

În structură, donațiile voluntare interne au constituit 6,9 mil. lei, iar externe – 25,5 mil. lei. Donațiile pentru suport bugetar au constituit – 5,3 mil. lei iar pentru instituțiile bugetare – 27,1 mil. lei.

Alte venituri

Pe parcursul anului 2024, la acest capitol au fost acumulate venituri în sumă de 587,6 mil. lei, fiind realizate față de prevederile anuale la nivel de 87,8 la sută.

Partea majoră a veniturilor încasate la acest capitol constituie încasările din defalcări de la impozitul unic perceput de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației în sumă de 369,1 mil. lei și încasări de la alte venituri pentru proiecte finanțate din surse externe în sumă de 160,7 mil. lei.

Transferuri primite în cadrul bugetului public național

În anul 2024 transferurile de la bugetele locale de nivelul I și II către bugetul de stat au constituit 5,9 mil. lei, față de prevederile precizate în sumă de 8,5 mil. lei.

4.2 Cheltuielile bugetului de stat

Pentru anul 2024, cheltuielile bugetului de stat au fost aprobate inițial în sumă de 82 222,0 mil. lei.

Pe parcursul anului 2024, cheltuielile aprobate au fost modificate prin Legea nr. 205/2024 și Legea nr. 279/2024, fiind reduse până la 82 114,9 mil. lei.

Modificările de alocații ale bugetului de stat au inclus atât reduceri de cheltuieli, (economii identificate), cât și direcționarea acestora către alte cheltuieli în scopul implementării priorităților de politici ale Guvernului.

Astfel, majorări de alocații au fost prevăzute pentru:

- suplinirea Fondului rutier, Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

- acoperirea cheltuielilor aferente majorării valorii de referință pentru calcularea salariilor personalului din cadrul instituțiilor publice de învățământ care funcționează în regim de autogestiune din subordinea autorităților publice centrale;

- majorarea transferurilor cu destinație specială pentru prestații sociale de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat, destinate compensațiilor la energie reflectate în facturile de plată și pentru susținerea financiară a unor consumatori casnici vulnerabili la energie prin acordarea compensației sub formă de plată monetară;

- asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar către autorități publice locale, în scopul asigurării implementării prevederilor alin.(1) al art. 20³ din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, a Legii nr. 256/2023 privind modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”), precum și alte alocații insuficiente pentru achitarea salariilor în anul curent și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat, conform Hotărârii Guvernului nr. 568/2024 și Hotărârii Guvernului nr. 673/2024;

- majorarea alocațiilor, ca urmare a asigurării achitării zilelor de concediu de odihnă anual acumulate/nefolosite de către salariați, ținând cont de prevederile cadrului normativ în domeniul muncii (Codul Muncii a RM nr. 154/2003);

Totodată, în baza prevederilor art.19 din Legea bugetului de stat pentru anul 2024, la solicitările autorităților, cheltuielile bugetului de stat au fost modificate, volumul precizat constituind 82 115,3 mil. lei.

În conformitate cu prevederile art.60 alin. (1) lit. a) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și în temeiul art. 3 lit. f) din Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023, au fost efectuate redistribuiri și repartizări de alocații în baza hotărârilor Guvernului nr. 101/2024, nr.568/2024, nr.673/2024, nr.705/2024, nr.853/2024.

Cele mai considerabile majorări au fost înregistrate la serviciile în domeniul învățământului (+1 288,8 mil. lei), ordine publică și securitate națională (+645,2 mil. lei) și la servicii în domeniul economiei (+416,0 mil. lei), iar diminuări majore au fost înregistrate la servicii de stat cu destinație generală (– 2 468,0 mil. lei).

Conform rezultatelor execuției bugetare cheltuielile bugetului de stat au însumat 80 070,1 mil. lei, ce constituie 97,5% față de prevederile anuale.

Cheltuielile din cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost executate la un nivel de 85,4% din prevederile anuale. Printre cauzele principalele ale valorificării reduse a resurselor externe pot fi menționate: tergiversarea procesului

de verificare și expertizare a documentației tehnice de proiect; neîndeplinirea în termenii stabiliți a angajamentelor asumate din partea autorităților administrației publice ce nu a permis finalizarea documentelor care sunt necesare pentru lansarea licitației; desfășurarea repetată a licitațiilor din cauza lipsei ofertelor sau a ofertelor necorespunzătoare; prelungirea termenilor limită de depunere a ofertelor în cadrul procedurilor de licitații lansate din cauza complexității lucrărilor/serviciilor, tergiversarea sau anularea transferurilor următoarelor tranșe din partea donatorilor, în realizarea proiectelor, capacități insuficiente de management a proiectelor în unele sectoare.

Evoluția cheltuielilor bugetului de stat în anul 2024, inclusiv a cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate din surse externe, se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat 2024	Precizat 2024	Executat 2024	Precizat 2024 față de aprobat 2024		Executat 2024 față de precizat 2024	
				(+,-)	%	(+,-)	%
Cheltuieli, total	82 222,0	82 115,3	80 070,1	-106,7	99,9	-2 045,2	97,5
<i>inclusiv:</i>							
Cheltuieli cu excepția proiectelor finanțate din surse externe	78 611,0	78 453,3	76 944,3	-157,7	99,8	-1 509,0	98,1
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	95,6	95,5	96,1	-0,1	x	0,6	x
Proiecte finanțate din surse externe	3 611,0	3 662,0	3 125,8	51,0	101,4	-536,2	85,4
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	4,4	4,5	3,9	0,1	x	-0,6	x
Resurse, total	82 222,0	82 115,3	80 070,1	-106,7	99,9	-2 045,2	97,5
<i>inclusiv:</i>							
resurse generale	77 826,1	77 548,9	75 948,9	-277,2	99,6	-1 600,0	97,9
resurse colectate	4 395,9	4 566,4	4 121,2	170,5	103,9	-445,2	90,3

Datele din tabel denotă că în anul 2024 la bugetul de stat au rămas nevalorificate mijloace financiare în sumă de 2 045,2 mil. lei, dintre care 536,2 mil. lei sau circa 26,2% se atribuie proiectelor finanțate din surse externe.

Totodată, e de menționat că documentele de plată prezentate în trezoreriile teritoriale pe parcursul anului au fost onorate integral.

Reieșind din rezultatele executării bugetului de stat în anul 2024, cele mai considerabile volume de cheltuieli neexecutate se atestă la serviciile în domeniul economiei – 635,7 mil. lei sau 31,1% din cheltuielile totale neexecutate, dintre care 342,8 mil. lei nu sunt executate la proiectele finanțate din surse externe; serviciile de stat cu destinație generală – 445,3 mil. lei, sau 21,8% din cheltuielile

totale neexecutate, dintre care 26,9 mil. lei nu sunt executate la proiectele finanțate din surse externe; la cheltuielile în domeniul protecției sociale – 419,1 mil. lei, sau 20,5%; la învățământ – 233,6 mil. lei sau 11,4% din cheltuielile totale neexecutate, dintre care 33,1 mil. lei nu sunt executate la proiectele finanțate din surse externe; la ocrotirea sănătății – 113,8 mil. lei, sau 5,6%, dintre care 45,9 mil. lei nu s-au executat la proiectele finanțate din surse externe.

Rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2024 în aspect funcțional se prezintă în Anexa nr.5 la prezentul Raport.

În anul 2024, resursele bugetului de stat au fost repartizate în modul următor: protecție socială – 26,0% (20 858,2 mil. lei), în învățământ – 23,1% (18 461,7 mil. lei), servicii de stat cu destinație generală – 14,3% (11 446,3 mil. lei), ocrotirea sănătății – 11,4 % (9 140,2 mil. lei), servicii în domeniul economiei – 10,8 % (8 669,5 mil. lei), ordine publică și securitate națională – 8,9 % (7 105,3 mil. lei), apărarea națională – 2,2 % (1 757,9 mil. lei), cultura, sport, tineret, culte și odihnă – 1,9 % (1 513,4 mil. lei), gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale – 0,7 % (600,5 mil. lei), și protecția mediului – 0,6% (518,4 mil. lei).

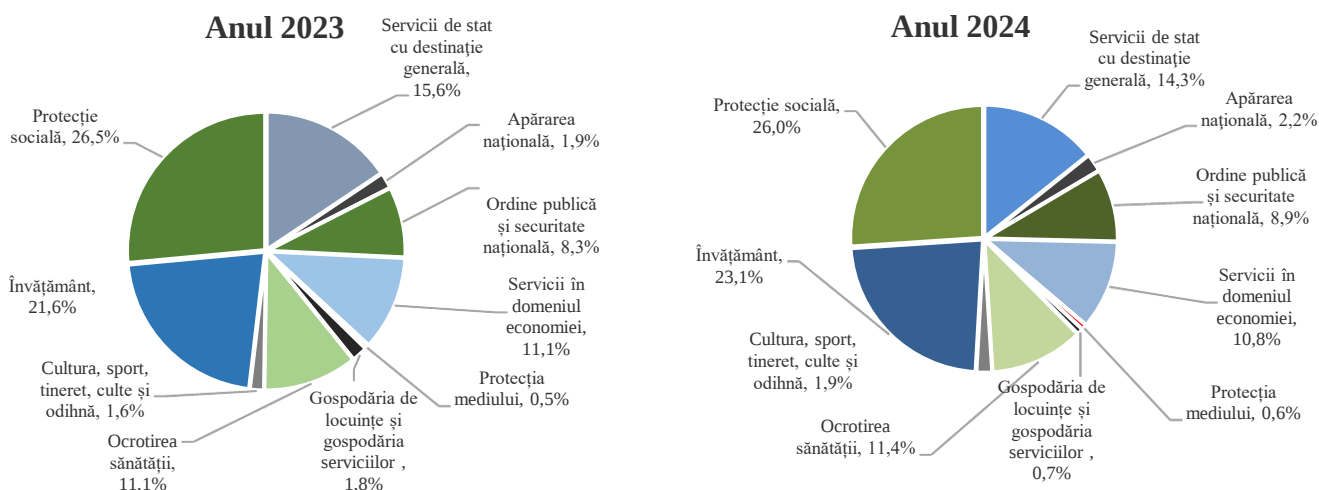
Cheltuielile bugetului de stat inclusiv proiectele finanțate din surse externe în aspectul grupelor funcționale, în anii 2023–2024 se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Executat 2023		Precizat 2024		Executat 2024		Executat față de precizat (+,-)		Devieri (+,-) executat 2024 față de 2023	
	Bugetul de stat	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care proiecte finanțate din surse externe
Cheltuieli, total	80 727,2	2 944,3	82 115,3	3 662,0	80 070,1	3 125,8	-2 045,2	-536,2	-657,1	181,5
Servicii de stat cu destinație generală	12 611,3	98,0	11 891,6	131,1	11 446,3	104,2	-445,3	-26,9	-1 165,0	6,2
Apărare națională	1 512,3	4,2	1 763,4	11,0	1 757,9	6,8	-5,5	-4,2	245,6	2,6
Ordine publică și securitate națională	6 682,2	135,4	7 187,0	87,8	7 105,3	58,4	-81,7	-29,4	423,1	-77,0
Servicii în domeniul economiei	8 960,4	1 738,5	9 305,2	2 102,2	8 669,5	1 759,4	-635,7	-342,8	-290,9	20,9
Protecția mediului	385,1	9,9	583,9	126,7	518,4	100,7	-65,5	-26,0	133,3	90,8
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	1 486,2	139,5	622,0	117,6	600,5	100,8	-21,5	-16,8	-885,7	-38,7
Ocrotirea sănătății	8 922,3	568,3	9 254,0	664,2	9 140,2	618,3	-113,8	-45,9	217,9	50,0
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	1 313,7	19,5	1 536,9	0,2	1 513,4	0,2	-23,5		199,7	-19,3
Învățământ	17 476,0	135,0	18 695,3	333,0	18 461,7	299,9	-233,6	-33,1	985,7	164,9
Protecție socială	21 381,8	100,1	21 277,3	89,5	20 858,2	78,4	-419,1	-11,1	-523,6	-21,7

În valori nominale comparativ cu anul 2023, cheltuielile realizate în anul 2024 au înregistrat diminuări, cele mai semnificative fiind la serviciile de stat cu destinație generală (– 1 1650,0 mil. lei) sau cu 9,2 %, gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale (– 885,7 mil. lei) sau cu 59,6% față de anul 2023, în domeniul protecție socială (– 523,6 mil. lei) sau 2,4%, servicii în domeniul economiei (– 290,9 mil. lei) sau cu 3,2%. Totodată, cheltuielile realizate în anul 2024 au înregistrat majorări la învățământ (+ 985,7 mil. lei) sau 5,6%, ordine publică și securitate națională (+ 423,1 mil. lei) sau 6,3%, apărare națională (+245,6 mil. lei) sau 16,2%, ocrotirea sănătății (+ 217,9 mil. lei) sau 2,4% față de anul 2023.

Structura funcțională a cheltuielilor bugetului de stat în anii 2023–2024 se prezintă în diagramele care urmează:

În structura funcțională a cheltuielilor în anul 2024 comparativ cu anul 2023 cele mai esențiale modificări se atestă la învățământ ponderea căroră a crescut cu 1,5 p.p., la ordine publică și securitate națională – cu 0,6 p.p., la cultură, sport, tineret, culte și odihnă cu 0,3 p.p., la apărare națională – cu 0,3 p.p., la protecție mediului – cu 0,1 puncte procentuale.

Comparativ cu anul 2023 ponderea altor grupe funcționale în totalul cheltuielilor s-a diminuat, și anume la servicii de stat cu destinație generală – cu 1,3 p.p., la gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale – cu 1,1 p.p., și la protecție socială – cu 0,5 puncte procentuale.

În aspect economic, rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2024 se prezintă în Anexa nr. 6 la prezentul Raport.

Din cheltuielile bugetului de stat realizate în anul 2024, circa 45,3% sau în sumă de 36 267,0 mil. lei reprezintă cheltuielile pentru programe și servicii finanțate de la bugetul de stat, iar 54,7% sau 43 803,1 mil. lei, reprezintă transferurile către alte bugete și anume:

- transferurile către bugetele locale în sumă de 19 531,6 mil. lei, executate la nivel de 98,8% din prevederile anuale;
- transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat în sumă de 17 272,1 mil. lei, care au fost executate la nivel de 98,3% din prevederi;
- transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală în sumă de 6 999,4 mil. lei, executate integral.

În aspect economic principalele categorii de cheltuieli se prezintă în modul următor.

Cheltuielile de personal aprobate inițial în sumă de 12 872,2 mil. lei, pe parcursul anului au fost precizate în volum de 11 900,4 mil. lei și executate în sumă de 11852,2 mil. lei sau la nivel de 99,6 % din prevederi, acestea fiind în creștere cu 2 230,9 mil. lei sau cu 23,2 % comparativ cu anul 2023.

Factorii principali care au influențat majorarea cheltuielilor de personal în anul 2024 au reprezentat implementarea măsurilor noi de politică salarială stabilite pentru angajații din sectorul bugetar, reorganizarea și instituirea unor noi instituții, majorarea numărului de unități conform prevederilor actelor normative în vigoare.

În acest sens, comparativ cu anul 2023, începând cu **01.01.2024** au fost implementate următoarele măsuri noi:

- stabilirea valorii de referință de bază de 2100 lei (comparativ cu 1900 lei), pentru angajații din sectorul bugetar;
- stabilirea valorii de referință de 2300 lei (comparativ cu 1900 lei), pentru personalul care, conform anexelor la Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, se încadrează în clasele de salarizare de la 1 până la 25;
- stabilirea valorii de referință de 2300 lei (comparativ cu 1900 lei), pentru personalul didactic, științifico-didactic și personalul de conducere din cadrul instituțiilor de învățământ, conducătorii (directori și directori adjuncți) instituțiilor de educație timpurie, de învățământ primar, gimnazial, liceal și profesional tehnic, directorii/directorii adjuncți ai altor instituții de învățământ decât cele de educație timpurie, de învățământ primar, gimnazial, liceal și profesional tehnic;
- stabilirea valorii de referință de 2300 lei (comparativ cu 1900 lei) pentru personalul, cu excepția celui care beneficiază de spor specific stabilit conform art. 17 alin. (2) lit. b¹ din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, din cadrul sistemului administrației penitenciare;

- stabilirea valorii de referință de 2300 lei pentru personalul din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune și pentru corpul de subofițeri din cadrul Ministerul Afacerilor Interne;

- stabilirea valorii de referință de 2100 lei (comparativ cu 2000 lei) pentru personalul de specialitate din cadrul teatrelor, circurilor și organizațiilor concertistice în care Ministerul Culturii are calitatea de fondator și pentru efectivul de soldați și sergenți din cadrul Ministerului Apărării;

- stabilirea valorii de referință de 2500 lei (comparativ cu 1900 lei) pentru personalul, cu excepția celor cu funcții de demnitate publică, din cadrul Curții de Conturi și Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; personalul, cu excepția directorului și directorului adjunct, din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii;

- stabilirea valorii de referință de 3000 lei (comparativ cu 1900 lei) pentru personalul din cadrul oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat; pentru personalul cu funcții de demnitate publică din cadrul Curții de Conturi și Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;

- acordarea plăților compensatorii angajaților a căror salariu lunar, calculat începând cu 01 ianuarie 2024, pentru o funcție cu durata normală a timpului de muncă, este mai mic decât 5000 lei, în conformitate alin.(2) art.27 din Legea nr.270/2018;

- instituirea unui spor pentru consolidarea capacităților manageriale ale personalului din cadrul autorităților publice locale de nivelul I în mărime de 50% din salariul de bază pentru funcțiile de primar, viceprimar și secretar al consiliului local, instituite conform statelor de personal avizate și înregistrate de către Cancelaria de Stat;

- acordarea sporului specific în mărime de 20% din suma anuală a salariilor de bază, pentru personalul din autoritățile responsabile de supravegherea și controlul de stat în domeniul transportului rutier, naval și feroviar, precum și al muncii și securității și sănătății în muncă;

- majorarea claselor de salarizare pentru anumite categorii de personal din sectorul bugetar;

Totodată, începând cu **01.01.2024** majorarea cheltuielilor de personal la BS au fost influențate și de următorii factori:

- implementarea reformei sistemului de asistență socială „Restart” – 824,3 mil. lei pentru preluarea competențelor din domeniul asistenței sociale de la autoritățile publice locale de nivelul al doilea de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu excepția municipiului Chișinău și a unității teritoriale autonome Găgăuzia;

- executarea Hotărârii Curții de Constituționale nr. 17/2023 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Tabelul 2 din Anexa nr.3 la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar – 21,7 mil. lei;

- reorganizarea și crearea unor noi instituții sau majorarea numărului de unități conform prevederilor actelor normative în vigoare – 29,6 mil. lei.

Adițional, începând cu **02.08.2024** a fost asigurată:

- majorarea cuantumului sporului cu caracter specific de la 20% la 30% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific pentru personalul Centrului Național Anticorupție implicat în activități de prevenire și combatere a corupției;

- acordarea dreptului de a beneficia de un spor cu caracter specific de 20% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific pentru personalul din autoritățile responsabile de supravegherea și controlul de stat a spațiului audiovizual național, a protecției concurenței;

- majorarea claselor de salarizare pentru anumite categorii de personal din sectorul bugetar.

Numărul de unități de personal real încadrat în autoritățile/instituțiile finanțate de la bugetul de stat a constituit 58 860 unități, cu o majorare de 11 957 de unități comparativ cu anul 2023, în mare parte ca urmare a implementării reformei sistemului de asistență socială „Restart”.

Salariul mediu lunar pentru o unitate de personal în anul 2024 a constituit 12 872 lei, cu o descreștere de 6,0 % față de anul 2023.

Informația privind cheltuielile de personal ale bugetului de stat, numărul de unități (posturi), numărul de angajați și salariul mediu lunar în anul 2024, în aspectul grupelor funcționale se prezintă în Anexa nr.7 la prezentul Raport.

Pentru *bunuri și servicii* au fost aprobate cheltuieli în sumă de 3 332,4 mil. lei, care au fost diminuate pe parcursul anului până la 3 286,0 mil. lei și executate în sumă de 3 040,9 mil. lei sau la nivel de 92,5% din prevederi, rămânând nevalorificate alocații în sumă de 245,1 mil. lei, dintre care 68,0 mil. lei nu au fost valorificate în cadrul proiectelor finanțate din surse externe.

Pentru *plata dobânzilor* au fost aprobate alocații în sumă de 5 117,6 mil. lei, diminuate pe parcursul anului până la 4 454,2 mil. lei și executate în sumă de 4 322,5 mil. lei sau la nivel de 97,0% din prevederi. Diminuarea pe parcursul anului a fost cauzată de micșorarea volumelor și ratelor de emisiune a VMS emise pe piața primară, diminuarea ratei Euribor 6 luni și ratei DST pe piețele internaționale, reestimarea la cursul de schimb actualizat.

Cheltuielile pentru *subvenții* aprobate în sumă de 4 030,6 mil. lei, au fost majorate pe parcursul anului până la 4 570,8 mil. lei și executate în sumă de 4 561,5 mil. lei sau la nivel de 99,8% din prevederi. Cheltuielile respective au fost

majorate în mare parte urmare a suplinirii Fondului rutier, Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Cheltuielile *pentru granturi* au fost prevăzute în sumă de 1 903,5 mil. lei , care au fost majorate pe parcursul anului până la 1 929,2 mil. lei, fiind executate în sumă de 1 722,4 mil. lei sau la nivel de 89,3%, rămânând nevalorificate în sumă de 206,8 mil. lei. Majorarea acestor cheltuieli s-a efectuat în mare parte pentru proiecte finanțate din surse externe, urmare a intrărilor de granturi externe.

Pentru *prestații sociale* cheltuielile au fost aprobate în sumă de 1 529,6 mil. lei, au fost majorate pe parcursul anului până la 1 987,1 mil. lei și executate în sumă de 1 933,2 mil. lei sau la nivel de 97,3% din prevederi. Majorarea acestor cheltuieli s-a efectuat în mare parte pentru Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, în rezultatul reestimării cheltuielilor necesare pentru acordarea compensațiilor la achitarea facturilor la energie sub formă de ajutor financiar și acordarea compensațiilor la energie sub formă de plăți monetare în scopul reducerii vulnerabilității energetice a unor categorii de persoane.

Pentru *alte cheltuieli* au fost aprobate alocații în sumă de 4 601,5 mil. lei, diminuate până la 4 380,2 mil. lei și executate în sumă de 4 055,8 mil. lei sau la nivel de 92,6% din prevederi.

Transferurile către alte bugete au fost executate în sumă de 43 803,1 mil. lei sau la nivel de 98,8% din prevederi, iar comparativ cu anul 2023 sunt în descreștere cu 376,0 mil. lei sau cu 0,9 la sută.

Cheltuielile pentru *stocuri de materiale*, prevăzute în sumă de 1 203,6 mil. lei au fost executate la nivel de 95,5% rămânând nevalorificate alocații în sumă de 53,8 mil. lei.

Astfel, *cheltuielile curente* ale bugetului de stat în anul 2024 au fost realizate în sumă de 74 202,1 mil. lei sau la nivelul de 98,2% din prevederi și constituie 92,7% din volumul total al cheltuielilor.

Cheltuielile capitale au fost aprobate inițial în sumă de 6 729,1 mil. lei, fiind diminuate pe parcursul anului până la 6 575,2 mil. lei și executate în sumă de 5 868,0 mil. lei sau la nivel de 89,2% din prevederi, ceea ce constituie 7,3% din cheltuielile totale ale bugetului de stat. Au rămas neexecutate cheltuieli capitale în sumă de 707,2 mil. lei sau 10,8%, dintre care la proiectele finanțate din surse externe în sumă de 408,0 mil. lei sau 13,8% din prevederi. Comparativ cu anul 2023, cheltuielile executate s-au diminuat cu 674,0 mil. lei, sau cu 10,3 la sută. Totodată, față de anul precedent în anul 2024 s-au majorat cheltuielile din contul proiectelor finanțate din surse externe cu 365,3 mil. lei sau cu 16,8 la sută.

În cadrul cheltuielilor capitale, executarea alocațiilor pentru mijloacele fixe a constituit 3 627,9 mil. lei sau la nivel de 89,0%, neexecutate rămânând 446,8 mil. lei sau 63,2% din cheltuielile capitale nerealizate.

Pentru *investiții capitale* în total au fost aprobate mijloace bănești în sumă de 1 904,2 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 44,5 mil. lei sau cu 2,3%. Până la finele anului cheltuielile au fost precizate până la suma de 1 859,7 mil. lei și executate în sumă de 1 601,6 mil. lei sau la nivel de 86,1 la sută din prevederi. Comparativ cu anul 2023 au fost executate cheltuieli pentru investiții capitale mai puțin cu 106,7 mil. lei sau cu 6,2 la sută.

Alocațiile pentru investiții capitale în volum de 1 859,1 mil. lei au fost repartizate pe beneficiari și proiecte conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pentru anul 2024 și în volum de 0,6 mil. lei în baza Hotărârii Guvernului nr.379/2024 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare Ministerului Afacerilor Interne” (*din fondul de rezervă al Guvernului pentru reconstrucția sediului Sectorului de poliție nr.1 din satul Ustia, raionul Dubăsari*).

Din contul resurselor generale ale bugetului pentru finanțarea a 20 de proiecte de investiții capitale au fost prevăzute 326,0 mil. lei, care au fost executate în sumă de 301,3 mil. lei sau la nivel de 92,4 % din prevederi. Față de anul precedent, cheltuielile la acest capitol s-au diminuat cu 81,0 mil. lei sau cu 21,2%.

Din resursele generale 7,5 mil. lei sau 2,5% au fost alocate în calitate de contribuție a Guvernului la implementarea a 6 proiecte din surse externe.

Din contul proiectelor finanțate din surse externe, pentru 30 proiecte de investiții capitale au fost prevăzute alocații în sumă de 1 533,7 mil. lei, care s-au executat în sumă de 1 300,3 mil. lei sau la nivel de 84,8% din prevederi. Față de anul 2023, cheltuielile la acest capitol s-au micșorat cu 25,7 mil. lei sau cu 1,9%.

Nivelul nesatisfăcător de executare a cheltuielilor în ultimii ani este influențat de capacitățile reduse ale autorităților bugetare de planificare, valorificare a alocațiilor prevăzute pentru investiții capitale și de desfășurarea repetată a procedurilor de achiziție publică a lucrărilor (din cauza lipsei ofertelor sau ofertelor neconforme).

În aspectul direcțiilor de utilizare, investițiile capitale au fost concentrate în 3 grupe principale: servicii în domeniul economiei – 76,5% (1 224,8 mil. lei), apărare națională – 15,7% (251,0 mil. lei), gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale – 4,4% (69,7 mil. lei).

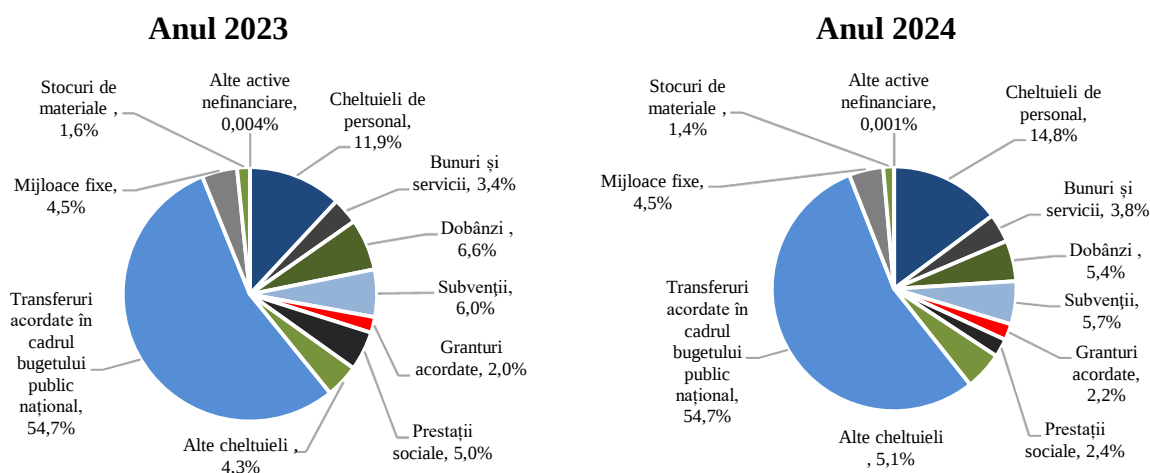
Reieșind din gradul de executare a investițiilor capitale, cel mai scăzut nivel se atestă la grupele principale: ocrotirea sănătății – 24,4% și învățământ – 57,3%.

În legea bugetară anuală inițial au fost incluse 64 de proiecte de investiții capitale, dintre care 11 proiecte noi, iar la modificarea bugetului numărul acestora s-a diminuat până la 50 de proiecte. Pe parcursul anului de gestiune au fost finalizate 13 proiecte, pentru care în anul 2024 au fost alocate 22,1 mil. lei.

Proiectele de investiții capitale cu cele mai mari volume nevalorificate sunt următoarele:

- Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor” – 181,5 mil. lei;
- Proiectul „Agricultura competitivă” – 16,1 mil. lei;
- Proiectul „Învățământul superior” – 10,8 mil. lei;
- Proiectul „Moldova Drumuri III” – 10,3 mil. lei.

Structura economică a cheltuielilor bugetului de stat în anii 2023-2024 se prezintă în diagramele care urmează:

Datele din diagrame denotă că în anul 2024 majorări esențiale ale ponderii în total sunt înregistrate la cheltuieli de personal cu 2,9 p.p., la bunuri și servicii cu 0,4 p.p., la granturi acordate cu 0,2 p.p., iar la celelalte categorii se atestă diminuări comparativ cu anul 2023.

În aspectul autorităților bugetare se atestă că 25 din 50 autorități au executat bugetele proprii la un nivel mai înalt decât media pe bugetul de stat – 97,5%, iar 8 autorități au cele mai joase nivele de executare a cheltuielilor, care deviază între 36,3% și 88,4% față de prevederi.

4.3 Datoria de stat și serviciul acesteia

La 31 decembrie 2024, soldul datoriei de stat a constituit 121 394,0 mil. lei, din care 77 432,8 mil. lei (echivalentul a 4 190,3 mil. dolari SUA) reprezintă

datoria de stat externă și 43 961,2 mil. lei – datoria de stat internă, înregistrând o majorare de 17 390,9 mil. lei comparativ cu sfârșitul anului 2023 sau cu 16,7 la sută.

Majorarea soldului datoriei de stat față de sfârșitul anului 2023 a fost influențată de majorarea soldului datoriei de stat externe cu 13 095,8 mil. lei, cât și de majorarea soldului datoriei de stat interne cu 4 295,1 mil. lei, cauzată de necesitățile mai mari de finanțare a deficitului bugetar.

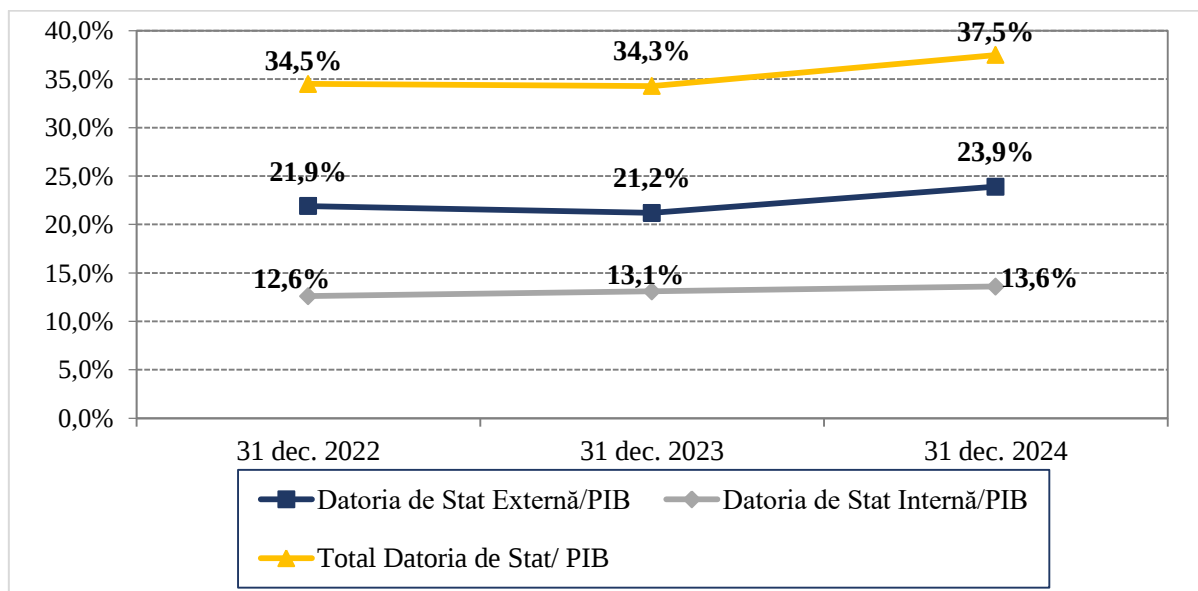
Majorarea soldului datoriei de stat interne în anul 2024 s-a produs preponderent din contul majorării emisiunii nete a VMS pe piața primară cu 4 459,3 mil. lei la valoarea nominală, precum și din contul răscumpărării VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat în sumă de 330,0 mil. lei.

Soldul datoriei de stat externe exprimat în dolari SUA a înregistrat o majorare cu 494,1 mil. dolari SUA față de finele anului 2023 sau cu 13,4 la sută. Această modificare este justificată prin finanțarea externă netă pozitivă în valoare de 674,0 mil. dolari SUA și prin fluctuația negativă a ratei de schimb a dolarului SUA față de alte valute în sumă de 179,9 mil. dolari SUA.

Informația privind soldul datoriei de stat externe pe creditorii în anii 2021-2023 se prezintă în anexa 8 la prezentul Raport.

Ponderea datoriei de stat în PIB, la situația din 31 decembrie 2024, a constituit 37,5%, înregistrând o creștere în raport cu sfârșitul anului 2023 cu 3,2 p.p..

Evoluția structurii datoriei de stat și ponderea acesteia în PIB

Pe parcursul anului 2024, preferințele investitorilor au fost orientate spre investiții în valori mobiliare de stat pe termen scurt. Astfel, la 31 decembrie 2024 datoria de stat scadentă în decurs de un an s-a situat la nivelul de 32,3%, cu 2,3 p.p. mai mult comparativ cu valoarea înregistrată la sfârșitul anului precedent. Totodată, perioada medie de maturitate a portofoliului datoriei de stat s-a diminuat cu 0,3 ani comparativ cu finele anului 2023, fiind de 6,3 ani.

Datoria purtătoare de rată flotantă a dobânzii a constituit 29,9% din portofoliul datoriei de stat la 31 decembrie 2024, ceea ce reprezintă o majorare cu 2,0 p.p. în comparație cu sfârșitul anului 2023. Acest lucru se datorează în mare parte debursărilor din surse externe efectuate pe parcursul anului 2024 ce implică o rată flotantă a dobânzii și ponderii datoriei de stat interne cu rata dobânzii flotantă.

Pentru serviciul datoriei de stat au fost aprobate alocații în sumă de 5 117,6 mil. lei, care au fost diminuate pe parcursul anului 2024 cu 663,4 mil. lei și au atins suma de 4 454,2 mil. lei, fiind executate în sumă de 4 322,5 mil. lei sau la nivel de 97,0% din prevederi. În comparație cu anul 2023 se atestă o diminuare a cheltuielilor în cauză cu 979,1 mil. lei.

Pentru serviciul datoriei de stat interne în anul 2024 au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 2 495,3 mil. lei sau integral alocațiile anuale prevăzute în bugetul de stat. Comparativ cu anul 2023, cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat interne sunt mai mici cu cca 1 372,2 mil. lei sau cu 35,5 la sută. Acest fapt se datorează micșorării volumelor și ratelor de emisiune a VMS emise pe piața primară.

Pe parcursul anului 2024, Ministerul Finanțelor permanent a monitorizat situația pe piața primară a VMS și a comercializat VMS doar la rate acceptabile ale dobânzii. Astfel, pe parcursul anului 2024 ratele maxime ale dobânzii propuse de către investitori pentru VMS au variat de la 5,70% până la 8,19%, însă Ministerul Finanțelor nu a acceptat toate ofertele investitorilor, fapt ce a permis menținerea unui nivel optim al ratelor dobânzii la VMS.

Ca rezultat, rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate în anul 2024 a constituit 4,96%, ce este cu 3,66 p.p. mai puțin față de anul 2023.

Totodată, cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat externe au fost executate în proporție de 93,3% față de suma precizată pentru anul 2024 și comparativ cu anul 2023 s-au majorat cu 393,2 mil. lei, fapt ce se justifică în mare măsură prin majorarea debursărilor față de 2023, precum și prin contractarea unor noi împrumuturi în anul 2024. La situația din 31.12.2024, rata medie ponderată a dobânzii pentru împrumuturile de stat externe a constituit 2,33%, ce este cu 0,17 p.p. mai puțin față de situația din 31.12.2023.

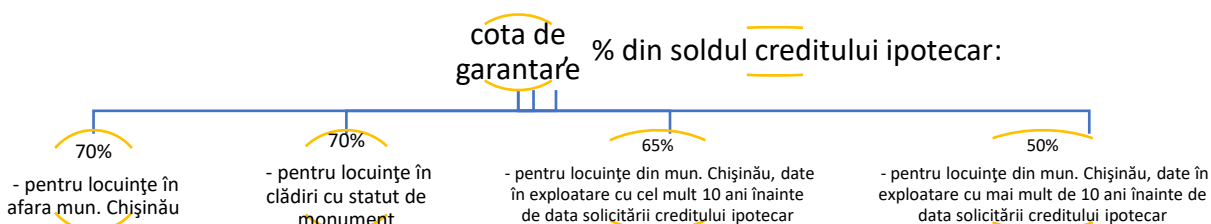
În anul 2024, față de creditorii externi au fost onorate obligațiunile în sumă de 5 879,3 mil. lei (echivalentul a 330,5 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 95,0% din suma precizată pe an sau cu 2 894,4 mil. lei mai puțin comparativ cu 2023.

Garanțiile de stat

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023, plafonul soldului garanțiilor de stat interne a fost stabilit în valoare de 2 500,0 mil. lei.

În conformitate cu Legea nr. 293/2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă” și cu Hotărârea Guvernului nr. 202/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului de implementare a Programului de stat „Prima casă”, în anul 2024 a continuat implementarea acestui program, care are drept scop facilitarea accesului persoanelor fizice la achiziția unei locuințe prin contractarea de credite garantate parțial de stat. Acest program este implementat, prin intermediul I.P. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, care este delegată să emită garanții în numele și pe contul statului, în favoarea băncilor care acordă credite persoanelor fizice pentru procurarea unei locuințe. Aceste garanții sunt emise în limita plafoanelor aprobate anual de către Parlamentul Republicii Moldova pentru acest scop.

La data de 31 iulie 2024, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 218/2024 pentru modificarea unor acte normative („Prima casă Plus”). Prin această lege sunt operate modificări semnificative la Legea nr. 293/2017, inclusiv (i) majorarea valorii maxime a locuințelor procurate prin Program de la 1,0 mil. lei până la 2,5 mil. lei, (ii) majorarea termenului de rambursare a creditului de la 25 de ani la 30 de ani, (iii) introducerea posibilității schimbării băncii creditoare prin

refinanțarea creditului, (iv) acordarea posibilității aplicării repetate la Program, (v) modificarea cotei de garantare, de către stat, a creditului ipotecar destinat procurării locuinței în cadrul Programului, după cum urmează:

Pe parcursul anului 2024, băncile comerciale în cadrul Programului - BC „Moldova – Agroindbank” S.A., BC „Moldindconbank” S.A., BC „Victoriabank” S.A., BC „OTP Bank” S.A., BC „Energbank” S.A. și BC „Eximbank” S.A., au acordat noi credite garantate de către stat în valoare totală de 962,9 mil. lei. În aceeași perioadă, beneficiarii Programului au rambursat băncilor comerciale credite garantate în valoare de 182,8 mil. lei.

Astfel, la data de 31 decembrie 2024, soldul creditelor garantate (acordate în cadrul Programului de la lansarea acestuia) a fost de 2 462,6 mil. lei (98,5% din plafon) sau cu 780,1 mil. lei mai mult comparativ cu începutul anului 2024.

Pe parcursul anului 2024 au fost activate și executate 4 garanții de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă” în valoare de aproximativ 1,0 mil. lei. Din această sumă, în bugetul de stat au fost restabiliți 0,6 mil. lei. Astfel, dezafectarea netă a mijloacelor bugetare pentru onorarea garanțiilor de stat pentru împrumuturile interne, în 2024, a fost de 0,4 mil. lei. În aceeași perioadă, în vederea stingerii creanțelor interne, debitorii garantați au restituit în buget sumele dezafectate în anii precedenți, în valoare de 1,6 mil. lei, în cadrul Programului.

4.4 Soldul bugetar al bugetului de stat

Bugetul de stat pe anul 2024 inițial a fost aprobat cu un sold bugetar (deficit) în sumă de 15 590,0 mil. lei, sau 4,6% din PIB. Din această sumă, 12 619,4 mil. lei a revenit deficitului pe componenta de bază sau 82,5%, iar componentei proiectelor finanțate din surse externe – 2 970,6 mil. lei sau 19,1 la sută.

Reieșind din mersul executării părții de venituri și cheltuieli ale bugetului de stat, precum și reieșind din mersul implementării proiectelor finanțate din surse externe, modificările operate pe parcursul anului la veniturile și cheltuielile bugetului de stat au avut impact asupra sumei totale a soldului (deficitului) bugetului de stat pentru anul 2024, micșorându-se cu 485,7 mil. lei.

Modificările operate au schimbat de asemenea și structura deficitului între componentele bugetului de stat, și anume 12 313,6 mil. lei a constituit deficitul pe componenta de bază și 2 790,7 mil. lei – pe proiecte finanțate din surse externe. În același timp, a fost modificată structura surselor de finanțare a deficitului, preponderent din contul revizuirii intrărilor de împrumuturi externe.

Modificările principale la sursele precizate de finanțare a deficitului bugetului de stat se prezintă după cum urmează:

- ***Activele financiare s-au diminuat cu 6 030,7 mil. lei, dintre care:***

- ✓ Creanțele interne s-au diminuat cu 141,1 mil. lei, inclusiv din contul micșorării mijloacelor din privatizarea bunurilor proprietate publică cu 200,0 mil. lei, recalculării la cursul de schimb actualizat a procurării cotei părți în capitalul social pentru ÎS “Calea Ferată din Moldova” cu 33,9 mil. lei, iar alte creanțe interne ale bugetului s-au majorat cu 25,0 mil. lei;

- ✓ împrumuturile recreditate (nete) s-au micșorat cu 5 893,2 mil. lei (reducerea sumelor aprobate la împrumuturi recreditare interne între bugete cu 7,7 mil. lei și la împrumuturi recreditate interne instituțiilor financiare și nefinanciare cu 5 885,5 mil. lei). Această micșorare a fost condiționată de fluctuația cursului

valutar, modificarea graficelor de rambursare în urma analizei economico - financiară a beneficiarilor recreditați, precum și de modificarea graficului de rambursare a S.A. „Energocom” în cadrul proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, drept urmare a nedebersării sumei totale planificate;

✓ acțiuni și alte forme de participare în capital peste hotare s-au majorat cu 3,6 mil. lei.

• **Datoriile** au fost majorate cu 8 234,2 mil. lei, inclusiv pentru suport bugetar cu – 7 233,7 mil. lei și pentru proiecte finanțate din surse externe cu – 1 050,5 mil. lei, dintre care:

✓ datoria internă s-a micșorat cu 50,0 mil. lei, ca urmare a diminuării volumului de VMS emise pe piața internă;

✓ finanțarea externă s-a majorat cu 3 704,2 mil. lei față de suma aprobată în buget, inclusiv cu 2 653,7 mil. lei din contul împrumuturilor pentru susținerea bugetului și cu 1050,5 mil. lei din contul împrumuturilor destinate proiectelor finanțate din surse externe. Majorarea finanțării pentru susținerea bugetului s-a produs din contul programului ECF-EFF al FMI cu 2 137,9 mil. lei, precum și ca urmare a includerii asistenței financiare din parte Guvernului Canadei în sumă de 1 080,6 mil. lei. Totodată, a fost reestimată suma împrumuturilor pentru suport bugetar la cursul de schimb actualizat care s-a diminuat cu 195,9 mil. lei și a fost revizuit împrumutul din partea Agenției Franceze pentru Dezvoltare cu o diminuare de 368,9 mil. lei. Împrumuturilor destinate proiectelor finanțate din surse externe au fost majorate cu 1 050,5 mil. lei, inclusiv din proiectele pentru reabilitarea drumurilor naționale și a împrumutului din partea BERD în cadrul Proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”.

✓ rambursarea împrumuturilor externe s-a diminuat pe parcursul anului 2024, cu 4 580,0 mil. lei din contul modificării graficului de rambursare a S.A. „Energocom” în cadrul proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, drept urmare a nedebersării sumei totale planificate.

• **Soldurile de mijloace bănești** s-au majorat cu 2 689,2 mil. lei, inclusiv la componenta de bază cu 2 803,5 mil. lei, iar la componenta proiecte finanțate din surse externe au fost utilizate în sumă de 114,3 mil. lei.

Execuția bugetului de stat la situația din 31 decembrie 2024 s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) în sumă de 13 089,7 mil. lei. Comparativ cu anul 2023, soldul bugetar s-a diminuat cu 18,8 la sută sau cu – 3 033,9 mil. lei. Soldul bugetar (deficitul) pe anul 2024 comparativ cu anul 2023 și ponderea acestuia în PIB se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Executat		Ponderea în PIB	
	2023	2024	2023	2024

Deficitul bugetului de stat	-16 123,6	-13 089,7	-5,3%	-4,0 %
PIB	303 600,0	323 800,0		

Surse de finanțare a soldului bugetar (deficitului) au fost următoarele:

Active financiare în sumă de – 1 162,1 mil. lei (cu semnul minus), inclusiv:

- *creanțe interne* în sumă de 1 318,4 mil. lei, dintre care:

- acțiuni și alte forme de participare în capital în sumă de 1 105,6 mil. lei, inclusiv din contul majorării capitalului social SRL „Arena Chișinău” în sumă de 65,5 mil. lei (cu semnul minus), majorării capitalul social ÎS „Calea Ferată Moldova” în sumă de 257,9 mil. lei (cu semnul minus), precum și din contul mijloacelor din vânzarea proprietății publice de stat – 129,0 mil. lei și reducerii cotei părți din capitalul social al „Energocom” S.A. în sumă de 1 300,0 mil. lei;

- alte creanțe interne în sumă de 212,8 mil. lei, inclusiv din contul mijloacelor transferate în bugetul de stat de băncile care se află în proces de lichidare în sumă de 29,0 mil. lei, inclusiv: „Banca de Economii” S.A. – 9,0 mil. lei, BC „Banca Socială” S.A. – 17,0 mil. lei și BC „Unibank” S.A. – 3,0 mil. lei. BC „Investprivatbank” S.A. nu a efectuat, în anul 2024, transferuri la bugetul de stat în contul stingerii datoriei față de Ministerul Finanțelor. Astfel, la 31 decembrie 2024, datoria băncilor în proces de lichidare față de Ministerul Finanțelor a constituit

11 611,4 mil. lei, dintre care: „Banca de Economii” S.A. – 7 667,0 mil. lei; BC „Unibank” S.A. – 1 803,8 mil. lei; BC „Banca Socială” S.A. – 1 790,0 mil. lei; BC „Investprivatbank” S.A. – 350,6 mil. lei. Rambursarea mijloacelor bugetare din anii precedenți la buget de către autorități/instituții bugetare în sumă de 183,8 mil. lei, dintre care 79,9 mil. lei restituite de către CNAS conform prevederilor art.70 alin (5) din Legea nr. 181/2014;

- ✓ diferența de curs valutar de 6,0 mil. lei;

✓ rambursarea împrumuturilor recreditate între bugetul de stat și bugetele locale în sumă de 48,2 mil. lei;

- împrumuturi recreditate interne instituțiilor financiare și nefinanciare în sumă de 2 451,6 mil. lei (cu semnul minus), dintre care pentru proiecte finanțate din surse externe în sumă de 5 053,8 mil. lei (cu semnul minus), care includ împrumutul pentru recreditarea SA „Energocom” în cadrul proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale în Republica Moldova” în sumă de 4 286,4 mil. lei .

- alte active financiare (credite interne instituțiilor nefinanciare și financiare și creanțe externe) – 83,1 mil. lei (cu semnul minus).

Datorii în sumă de 16 948,4 mil. lei, inclusiv:

- *datorii interne (net) în sumă de 4 705,4 mil. lei*, dintre care: emisiunea VMS pe piața primară - în sumă de 4 667,1 mil. lei, emisiunea VMS prin

plasament direct către persoanele fizice - în sumă de 229,6 mil. lei, răscumpărarea VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat - în sumă de 330,0 mil. lei (cu semnul minus), alte datorii interne în sumă de 139,1 mil. lei. Garanțiile de stat interne pentru implementarea pe parcursul anului 2024 a Programului de stat „Prima casa”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 293/2017 și Hotărârii Guvernului nr. 202/2018, au fost activate și onorate în sumă de 0,4 mil. lei (cu semnul minus).

- intrări din împrumuturi externe (net) – 12 243,0 mil. lei.

În anul 2024 au avut loc intrări de împrumuturi externe în sumă totală de 18 122,3 mil. lei (echivalent a 1 018,7 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă o executare de 97,4% față de suma precizată pe an, și care după destinația lor sunt:

- pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – 7 572,7 mil. lei (echivalent a 409,8 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 41,8% din suma totală de intrări din împrumuturi de stat externe și o executare de 111,5% față de suma precizată pe an, respectiv o supra executare de 11,5 la sută;

- pentru susținerea bugetului de stat – 10 549,6 mil. lei (echivalent a 584,2 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 58,2% din suma totală de intrări din împrumuturi și o executare de 89,3% față de suma precizată pe an.

Pe parcursul anului 2024, pentru suport bugetar au fost acordate împrumuturi de către Comisia Europeană pentru asistența macrofinanciară în sumă de 1 833,4 mil. lei (echivalent 95,0 mil. euro); din partea Băncii Mondiale (DPO suport bugetar) în sumă de 720,6 mil. lei (echivalentul a 37,3 mil. euro), din partea Fondului Monetar Internațional în sumă de 5 829,8 mil. lei (echivalent a 302,5 mil. euro), din partea Băncii Europene de Investiții pentru majorarea capitalului social al Î. S. Calea Ferată din Moldova – 257,9 mil. lei (echivalent 13,4 mil. euro), din partea Agenției Franceze pentru Dezvoltare – 870,5 mil. lei (echivalent 45,0 mil. euro) și din partea Guvernului Canadei în sumă de 1 037,4 mil. lei (echivalent 56,3 mil. dolari SUA).

Față de creditorii externi, în anul 2024 au fost onorate obligațiuni în sumă de 5 879,3 mil. lei (echivalentul 330,5 mil. dolari SUA).

✓ **Soldurile de mijloace bănești** în conturi au fost majorate în sumă de 2 696,6 mil. lei.

La finele anului 2024, soldurile la conturile bugetului de stat au constituit 6 102,2 mil. lei, dintre care soldurile pe componenta de bază – 5 240,3 mil. lei și soldurile proiectelor finanțate din surse externe – 861,9 mil. lei.

4.5. Cheltuielile în cadrul grupelor funcționale principale

4.5.1. Servicii de stat cu destinație generală

Pentru anul 2024, pentru grupa respectivă au fost aprobate alocații în sumă de 14 359,6 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 2 468,0 mil. lei, constituind 11 891,6 mil. lei sau 14,5% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 11 446,3 mil. lei sau la nivel de 96,3% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 79,5% din prevederi.

Datele privind executarea cheltuielilor la grupa respectivă se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total	12611,3	14359,6	11891,6	11446,3	-445,3	96,3	-1165,0	90,8
<i>Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	15,6	17,5	14,5	14,3	-0,2	x	-1,3	x
Cheltuieli curente	11871,8	13964,6	11520,9	11107,6	-413,3	96,4	-764,2	93,6
Cheltuieli capitale	739,5	395,0	370,7	338,7	-32,0	91,4	-400,8	45,8
Resurse, total	12611,3	14359,6	11891,6	11446,3	-445,3	96,3	-1165,0	90,8
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	12367,1	14060,5	11586,8	11186,5	-400,3	96,5	-1180,6	90,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	98,0	158,1	131,1	104,2	-26,9	79,5	6,2	106,3
venituri colectate,	146,2	141,0	173,7	155,6	-18,1	89,6	9,4	106,4

Cheltuielile realizate în anul 2024 sunt în descreștere față de anul 2023 cu 1 165,0 mil. lei sau 90,8 la sută. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 445,3 mil. lei sau 3,7% din total, comparativ cu 720,8 mil. lei rămase neexecutate în anul 2023. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 413,3 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 32,0 mil. lei. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 26,9 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate preponderent din resurse generale 97,7%, proiectelor finanțate din surse externe și veniturilor colectate din prestarea serviciilor contra plată le revine, respectiv, 0,9% și 1,4% din total.

Cheltuielile capitale la grupa respectivă au fost aprobate inițial în sumă de 395,0 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 24,3 mil. lei, constituind 370,7 mil. lei și executate în sumă de 338,7 mil. lei sau la nivel de 91,4% din prevederi.

În aspectul autorităților publice, cele mai joase nivele de executare a cheltuielilor se atestă la Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (65,5%), Agenția Securitatea Cibernetică (73,9%), Autoritatea Națională de Integritate (86,0%), Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (90,4%) și Curtea Constituțională (90,9%).

Realizările principale în cadrul grupei „Servicii de stat cu destinație generală” sunt:

- desfășurarea recensământului populației și al locuințelor din anul 2024 – 196,2 mil. lei;
- realizarea lucrărilor statistice prevăzute în Programul de lucrări statistice pentru anul 2024 conform Hotărârii Guvernului nr. 979/2023 – 75,2 mil. lei;
- organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de președinte al Republicii Moldova și a referendumului, inclusiv prin pilotarea votului prin corespondență – 261,0 mil. lei;
- organizarea și desfășurarea alegerilor locale noi – 6,2 mil. lei;
- finanțarea partidelor politice - 51,8 mil. lei;
- activități de susținere a diasporei – 7,1 mil. lei;
- promovarea imaginii țării și consolidarea relațiilor externe prin intermediul valorificării potențialului de membru în cadrul organizațiilor internaționale – 53,3 mil. lei;
- completarea și păstrarea rezervelor materiale ale statului – 170,9 mil. lei;
- modernizarea serviciilor guvernamentale prin reingineria și digitalizarea serviciilor publice pentru cetățeni, business și autorități publice (dezvoltarea/modernizarea platformelor guvernamentale de stat: SI Serviciul guvernamental de suport clienți, Registrul de stat al unităților de drept, 12 servicii cadastrale, 19 tipuri de acte de stare civilă, e-Apostila, e-Cazier etc.; digitalizarea sistemelor informaționale pe platforma de dezvoltare a serviciilor electronice; SI Asistența medicală primară; SI MDelivery; SI e-APL; dezvoltări adiționale la sistemul e-Consulat; SI pentru Casa Națională de Asigurări Sociale, SI Acte de stare civilă etc.; lansarea a 4 noi centre unificate de prestare a serviciilor, extinderea platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud) și Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice) – 186,9 mil. lei;
- consolidarea managementului finanțelor publice prin mentenanța și dezvoltarea sistemelor informaționale – 176,6 mil. lei (Sistemul Informațional de Gestionare a Finanțelor Publice – 45,3 mil. lei, Sistemului Informațional al Serviciului Fiscal de Stat – 76,2 mil. lei, Sistemului Informațional Integrat al Serviciului Vamal – 53,7 mil. lei, alte SI – 1,4 mil. lei);

- finalizarea proiectului „Construcția infrastructurii Punctului de trecere a frontierei de stat Leova-Bumbăta” – 2,0 mil. lei;
- pregătirea proiectului „Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului, str. Sfatul Țării, nr. 16”, mun. Chișinău - 0,9 mil. lei;
- activități aferente instituțiilor de cercetare și inovare – 185,6 mil. lei.

Transferurile către bugetele locale, reflectate la grupa respectivă de cheltuieli au fost executate în sumă totală de 2 846,9 mil. lei ce constituie 99,9% din prevederi.

Cheltuielile prevăzute pentru serviciul datoriei de stat au fost executate în sumă de 4 322,5 mil. lei sau la nivel de 97,0% din prevederi.

Pentru susținerea din partea Guvernului a Programului Diaspora Acasă Reușește DAR 1+3, au fost prevăzute alocații în sumă de 10,0 mil lei. Conform proceselor-verbale nr. 1 din 2 mai 2024 și nr. 2 din 11 iunie 2024 ale ședinței Comitetului de evaluare și supraveghere al proiectelor în cadrul Programului DAR 1+3, alocațiile respective au fost repartizate către autoritățile publice locale pentru implementarea a 50 de proiecte și au fost valorificate în sumă de 9,4 mil. lei sau 94,0% (pentru 49 de proiecte). Soldul nevalorificat a constituit 0,6 mil. lei (6%), motivele principale de nevalorificare a alocațiilor fiind întârzierea procedurilor de achiziții și lipsa contribuției din partea diasporei sau partenerilor de dezvoltare. Menționăm că unul dintre cei mai activi parteneri în cadrul Programului pentru ediția din 2024 a fost Organizația Internațională pentru Migrație. Astfel, proiectele au fost implementate în 24 raioane ale țării, și anume: 6 proiecte – Anenii Noi, câte 5 proiecte în raioanele Cahul, Călărași, 4 proiecte - Strășeni, câte 3 proiecte - Glodeni, Ungheni, câte 2 proiecte în raioanele Edineț, Nisporeni, Hîncești, Soroca, Ialoveni, și câte 1 proiect în raioanele Fălești, Cantemir, Drochia, Cimișlia, Comrat, Telenești, Criuleni, Rîșcani, Briceni, Dondușeni, Șoldănești, Florești, Sângerei.

Pentru activități de reintegrare a țării pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 341/2024, autorităților publice centrale și locale au repartizat mijloace financiare în sumă de 15,0 mil. lei pentru finanțarea a 31 de activități specifice, precum și mijloace financiare în mărime de 4,6 mil. lei alocate Consiliului raional Dubăsari în vederea compensării parțiale a cheltuielilor suportate de proprietarii terenurilor agricole amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol, ca urmare a plăților ilegal aplicate de Tiraspol la trecerea prin posturile neautorizate de control. Alocațiile au fost executate în sumă de 17,5 mil. lei sau 89,3%, dintre care 15,7 mil. lei sau 89,7% au constituit transferuri către bugetele locale. Neexecutarea mijloacelor în sumă de 2,1 mil. lei se argumentează prin semnarea unor contracte la un preț mai avantajos, precum și depunerea numărului

mai mic de cereri de solicitare a compensării cheltuielilor de proprietarii terenurilor agricole amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol (1,2 mil. lei).

Pentru fondurile de urgență ale Guvernului au fost aprobate inițial alocații în sumă totală de 400,0 mil. lei, dintre care pentru fondul de rezervă al Guvernului în sumă de 150,0 mil. lei, iar pentru fondul de intervenție al Guvernului în sumă de 250,0 mil. lei.

Prin Legea nr. 279/2024 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023 alocațiile fondului de rezervă au fost modificate, constituind 130,0 mil. lei.

Conform hotărârilor aprobate de Guvern, din fondul de rezervă au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 62,8 mil. lei, fiind executate în sumă de 60,7 mil. lei sau 96,7 la sută.

Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2024 sunt reflectate în tabelul care urmează:

Denumirea măsurii	Repartizat conform hotărârilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mil. lei)	Pondere în suma totală (%)	Suma (mil. lei)	Pondere în suma totală (%)
Premierea sportivilor, antrenorilor, medicilor și maseurilor pentru performanțele obținute la ediția a XXXIII-a a Jocurilor Olimpice de vară și la ediția a XVII-a a Jocurilor Paralimpice din anul 2024, organizate în orașul Paris, Franța.	33,1	52,7	33,1	54,5
Acoperirea cheltuielilor legate de finanțarea unor măsuri de asistență socială.	10,7	17,0	10,6	17,5
Gestionarea crizei refugiaților din Ucraina.	7,2	11,5	7,2	11,9
Completarea rezervelor de stat și de mobilizare cu bunuri materiale, eliberate pentru acordarea ajutorului umanitar Ucrainei, inclusiv acoperirea cheltuielilor de transport.	5,0	8,0	5,0	8,2
Acoperirea cheltuielilor aferente organizării celui de-al XIX-lea Congres al Conferinței Curților Constituționale Europene, planificat în perioada 22-23 mai 2024.	2,0	3,2	0,3	0,5
Reprezentarea intereselor Republicii Moldova în fața structurilor internaționale sportive.	1,8	2,9	1,5	2,5
Lucrări de reparație a Casei de cultură din comuna Heciul Nou, raionul Sîngerei.	1,3	2,1	1,3	2,1
Serviciile de broker vamal, recepționare, de transbordare a vagoanelor-cisterne cu motorină, acordată în calitate de ajutor umanitar, precum și lucrărilor de descărcare din vagoanele-cisterne și de pompare a acestora în rezervorul de primire.	0,8	1,3	0,8	1,3
Acoperirea cheltuielilor necesare pentru finalizarea lucrărilor de reconstrucție a sediului Sectorului de poliție nr.1 din satul Ustia, raionul Dubăsari.	0,6	1,0	0,6	1,0
Acoperirea cheltuielilor Inspectoratului General pentru	0,3	0,5	0,3	0,5

Denumirea măsurii	Repartizat conform hotărârilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mil. lei)	Ponderea în suma totală (%)	Suma (mil. lei)	Ponderea în suma totală (%)
Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne legate de asigurarea punctelor de reabilitare pe timp de caniculă cu apă potabilă.				
TOTAL	62,8	100,0	60,7	100,0

Ponderea cea mai mare a cheltuielilor finanțate din fondul de rezervă (peste 50 la sută) reprezintă alocarea pentru Premiarea sportivilor, antrenorilor, medicilor și maseurilor pentru performanțele obținute la ediția a XXXIII-a a Jocurilor Olimpice de vară și la ediția a XVII-a a Jocurilor Paralimpice din anul 2024, organizate în orașul Paris, Franța.

Este de menționat că în anul 2024, Guvernul a continuat susținerea măsurilor pentru gestionarea crizei refugiaților. Astfel, prin intermediul fondului de rezervă al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 7,2 mil. lei pentru acoperirea costurilor de întreținere a centrelor de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de autoritățile publice locale de nivelul APL I și II, create de instituțiile publice din subordinea autorităților publice centrale, întreprinderile de stat, societățile cu capital majoritar de stat, organizațiile necomerciale, precum și din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale. De asemenea, au fost acoperite cheltuielile de transport și alocate mijloace financiare pentru completarea rezervelor de stat și de mobilizare cu bunuri materiale, acordate ca ajutor umanitar Ucrainei în sumă de 5,0 mil. lei.

Repartizarea detaliată a mijloacelor pe beneficiari, scopuri, precum și finanțarea efectivă a acestora este reflectată în anexa nr. 10 „Informația privind repartizarea și finanțarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2024” la prezentul Raport.

Din fondul de intervenție au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 178,3 mil. lei, fiind executate în sumă de 175,6 mil. lei sau 98,5 la sută.

Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului în anul 2024 sunt reflectate în tabelul care urmează:

Denumirea măsurii	Repartizat conform hotărârilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mil. lei)	Ponderea în suma totală (%)	Suma (mil. lei)	Ponderea în suma totală (%)

Acordarea ajutorului financiar fermierilor afectați de situațiile excepționale cu caracter natural „Secetă” și „Arșiță puternică” din anul 2024 la grâu și porumb.	100,0	56,1	100,0	56,9
Compensarea parțială a prejudiciilor cauzate de seceta din anul 2023 la cultura porumbului și de furtunile și ploile cu grindină din 25 iulie 2023 la mijloacele fixe din raionul Edineț.	50,0	28,0	47,3	26,9
Lichidarea consecințelor situațiilor excepționale cu caracter natural (reparația acoperișurilor caselor de locuit/ blocului de locuit, reparația/restabilirea drumurilor publice, restabilirea îmbrăcăminte rutiere pe drumurile publice, acoperirea cheltuielilor de reparație a sălii sportive a Instituției Publice Liceul Teoretic „Aleco Russo”, altele).	25,1	14,1	25,1	14,3
Lichidarea consecințelor alunecărilor de teren activizate în luna aprilie 2023 în orașul Bucovăț, raionul Strășeni.	2,3	1,3	2,3	1,3
Acordarea compensațiilor bănești familiei Corin, domiciliată pe str. Aurel David nr. 1, mun. Ungheni, amenințate de alunecări de teren, în vederea relocării definitive.	0,8	0,4	0,8	0,5
Acordarea indemnizației unice în cazul persoanei decedate în lupta cu COVID-19 din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească.	0,1	0,1	0,1	0,1
TOTAL	178,3	100,0	175,6	100,0

Peste 83 la sută din suma totală a cheltuielilor finanțate din fondul de intervenție reprezintă cheltuielile pentru acordarea ajutoarelor financiare fermierilor afectați de situațiile excepționale cu caracter natural din anii 2023 și 2024.

Repartizarea detaliată a mijloacelor pe beneficiari, scopuri, precum și finanțarea efectivă a acestora este reflectată în anexa nr.11 „Informația privind repartizarea și finanțarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului în anul 2024”, la prezentul Raport.

Pentru grupa Servicii de stat cu destinație generală pe parcursul anului 2024 din fondul de rezervă al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare conform hotărârilor Guvernului nr. 42/2024, nr. 71/2024, nr. 127/2024, nr. 172/2024, nr. 272/2024, nr. 233/2024 și nr. 287/2024 în sumă de 12,7 mil. lei, care au fost executate în sumă de 11,0 mil. lei sau 86,8% la sută.

Concomitent, din fondul de intervenție al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare conform hotărârilor de Guvern nr. 613/2024, nr. 691/2024, nr. 796/2024 în sumă de 25,4 mil. lei, care au fost executate integral.

Alocațiile prevăzute în sumă de 110,6 mil. lei pentru susținerea/subvenționarea instituțiilor publice la autogestiune, au fost executate în sumă de 110,5 mil. lei sau la nivel de 99,9% față de prevederi, după cum urmează:

-IP „Agenția Servicii Publice” – în scopul compensării costului formularelor actelor și certificatelor de stare civilă - 0,2 mil. lei sau la nivel de 66,7% față de prevederi;

- IP „Palatul Republicii” pentru reparații și întreținerea edificiului, serviciile energetice și comunale, alte cheltuieli – 10,8 mil. lei care au fost executate integral;

- IP „Pensiunea din Holercani” pentru servicii energetice și comunale, cheltuieli salariale, alte cheltuieli – 2,5 mil. lei care au fost executate integral;

- IP „Agenția de Guvernare Electronică” pentru îndeplinirea condiționalităților proiectului finanțat din surse externe – 20,8 mil. lei care au fost executate integral;

- IP „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” pentru administrarea infrastructurii de tehnologie a informației și a sistemului de telecomunicații, administrarea și menținerea sistemelor informaționale de stat și alte funcții în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 –76,2 mil. lei sau la nivel de 99,9 % față de prevederi;

Pentru implementarea acțiunilor în cadrul proiectelor cu finanțare externă la grupa respectivă au fost aprobate inițial alocații în sumă de 158,1 mil. lei , care pe parcursul anului au fost diminuate cu 27,0 mil. lei, constituind suma de 131,1 mil. lei și executate în sumă de 104,2 mil. lei sau la nivel de 79,5%, precum urmează:

1. Proiectul „Modernizarea serviciilor guvernamentale” cu cheltuieli realizate în sumă de 83,9 mil. lei sau 78,9% din prevederi. Motivul neexecutării a fost cauzat de imposibilitatea de a efectua tragerea din sistemul financiar al Băncii Mondiale Client Connections, în termeni proximi, la sfârșitul anului 2024.

2. Proiectul „Consolidarea democrației parlamentare în Republica Moldova” cu cheltuieli realizate în sumă de 3,0 mil. lei care au fost executat integral.

3. Proiectul „Susținerea activităților Punctului Național de Contact – URBACT” cu cheltuieli realizate în sumă de 0,1 mil. lei care au fost executate integral.

4. Proiectul „Dezvoltarea capacităților antreprenoriale ale diasporei Republicii Moldova” cu cheltuieli neexecutate în volum de 1,3 mil. lei, conform tranșei (sau 76,5% din prevederi) destinate maximizării impactului pozitiv al migrației asupra dezvoltării socioeconomice a Republicii Moldova prin consolidarea cadrului național și local, și angajamentul sporit al diasporei, precum și prin asigurarea continuității și durabilității activităților, implementate în prima fază a proiectului. Motivul neexecutării este realocarea tranșei II de către finanțator pentru perioada ulterioară, anul 2025.

5. Proiectul „Sprijin pentru guvernanta diasporei, migrației și dezvoltării prin îmbunătățirea cadrelor politic și instituțional” cu cheltuieli realizate în sumă de 1,1 mil. lei sau 64,7% din prevederi.

6. Proiectul „Suport pentru Secretariatul tehnic comun al Programului Operațional Comun România - Republica Moldova”, cu cheltuielile realizate în sumă de 1,9 mil. lei care au fost executate integral.

7. Proiectul de modernizare a administrării fiscale (TAMP), cu cheltuieli realizate în sumă de 0,1 mil. lei care au fost executate integral.

8. Programul „FISCALIS” al Uniunii pentru cooperare în domeniul fiscal, cu cheltuieli realizate în sumă de 0,3 mil. lei sau 42,9% din prevederi. Motivul neexecutării a fost cauzat de neparticiparea/refuz de participare la unele evenimente organizate în cadrul programului.

9. Proiectul „Conectivitate rurală”, în vederea modernizării infrastructurii posturilor vamale Leușeni - Albița și Giurgiulești - Galați, au fost realizate cheltuieli în sumă de 0,7 mil. lei sau 77,8% din prevederi. Motivul neexecutării fiind cauzat de necesitatea efectuării coordonărilor suplimentare ale activităților proiectului, cu reprezentanții donatorilor acestora.

10. Proiectul „Uniunea Europeană pentru Mediu”, cu cheltuielile realizate în sumă de 0,1 mil. lei sau 65,9% din prevederi. Motivul neexecutării fiind cauzat de finalizarea proiectului și rambursarea soldului neutilizat donatorului.

11. Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare, cu cheltuielile realizate în sumă de 0,5 mil. lei sau 55,6% din prevederi. Motivul executării joase a cheltuielilor a fost cauzat de faptul că urmare a derulării procedurilor de achiziții pentru asigurarea bunurilor conform acordului de grant, câștigătorul desemnat nu s-a prezentat la semnarea contractului.

12. Programul „VAMA” al Uniunii pentru cooperare în domeniul vamal, cu cheltuieli realizate în sumă de 0,2 mil. lei sau 66,7% din prevederi. Motivul neexecutării a fost cauzat de neparticiparea/refuz de participare la unele evenimente organizate în cadrul programului.

13. Proiectul „Consolidarea sistemului statistic național”, cu cheltuielile realizate în sumă de 0,2 mil. lei care au fost executate integral.

14. Proiectul „Consolidarea mecanismelor Oficiului Avocatului Poporului pentru protejarea drepturilor omului împotriva represaliilor și răzbunării”, cu cheltuieli executate în sumă de 1,0 mil. lei sau 90,9% din prevederi.

15. Programul – cadru al UE pentru cercetare și inovare – Orizont 2020 cu cheltuieli executate în sumă de 9,7 mil. lei sau 82,2% din prevederi.

Nivelul scăzut de executare a proiectelor finanțate din surse externe în domeniul științei a fost condiționat, în mare parte, de imposibilitatea organizării licitațiilor pentru procurarea utilajului științific specializat din lipsa în Republica

Moldova a furnizorului care ar importa utilaj specializat, anularea unor deplasări, tergiversarea sau anularea transferurilor următoarelor tranșe în realizarea proiectelor.

4.5.2. Apărare națională

Pentru anul 2024, pentru grupa respectivă au fost aprobate alocații în sumă de 1 789,0 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 25,6 mil. lei, constituind 1763,4 mil. lei sau 2,1% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 1757,9 mil. lei sau la nivel de 99,7 % din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 61,8 % din prevederi.

Datele despre realizarea cheltuielilor pentru grupa respectivă se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat pe an		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total	1512,3	1789,0	1763,4	1757,9	-5,5	99,7	245,6	116,2
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,9</i>	<i>2,2</i>	<i>2,1</i>	<i>2,2</i>	<i>0,1</i>		<i>0,3</i>	
Cheltuieli curente	810,4	1014,4	1012,9	1007,4	-5,5	99,5	197,0	124,3
Cheltuieli capitale	701,9	774,6	750,5	750,5		100,0	48,6	106,9
Resurse, total	1512,3	1789,0	1763,4	1757,9	-5,5	99,7	245,6	116,2
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	1499,4	1775,9	1743,6	1742,9	-0,7	100,0	243,5	116,2
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	4,2	5,1	11,0	6,8	-4,2	61,8	2,6	161,9
venituri colectate	8,7	8,0	8,8	8,2	-0,6	93,2	-0,5	94,3

Cheltuielile realizate în anul 2024 atestă o creștere față de anul 2023 cu 245,6 mil. lei sau cu 16,2 la sută. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 5,5 mil. lei, comparativ cu 36,5 mil. lei nevalorificate în anul 2023. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuielile curente, cheltuielile capitale fiind valorificate integral. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 4,2 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate preponderent din resurse generale 99,1%, proiectelor finanțate din surse externe și veniturilor colectate din prestarea serviciilor contra plată și locațiunea bunurilor patrimoniului public le revine, respectiv, 0,4% și 0,5% din total.

În anul 2024, pentru Proiectul de investiții capitale „Construcția Taberei Militare Permanente nr.136, com. Băcioi, mun. Chișinău” au fost prevăzute alocații în sumă de 251,0 mil. lei care au fost executate integral. Pe parcursul anului 2024, la proiectul în cauză au fost efectuate lucrări de: elaborare a documentației de proiect și deviz pentru etapa a II-a a proiectului; construcție la 17 obiecte noi de infrastructură militară și construcție a rețelei de alimentare cu energie electrică.

Prioritățile principale de politici în anul 2024 în domeniul apărării au fost următoarele:

- sporirea atractivității serviciului militar;
- asigurarea funcționalității Armatei Naționale și creșterea capacității de apărare;
- consolidarea relațiilor internaționale, asigurarea participării și creșterii contribuției în operații și misiuni internaționale de menținere a păcii.

Pe parcursul anului 2024, în cadrul Ministerului Apărării au fost implementate 2 proiecte finanțate din surse externe, intrările de resurse pentru acestea fiind în formă de granturi:

1. Proiectul „Cooperarea cu SUA”, ale cărui activități țin de participarea militarilor la exercițiile militare organizate de armata SUA, pentru care în buget au fost prevăzute alocații în sumă de 9,9 mil. lei, fiind valorificate în sumă de 6,2 mil. lei sau la nivel de 62,6% din prevederi;

2. Proiectul „Cooperarea cu NATO”, care prevede participarea militarilor Armatei Naționale la exerciții militare organizate de către Organizația Atlanticului de Nord, pentru care au fost prevăzute alocații în sumă de 1,1 mil. lei, care s-au valorificat în sumă de 0,6 mil. lei sau la nivel de 54,5% din prevederi.

Executarea parțială a cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate din surse externe se explică prin contramandarea și anularea activităților peste hotarele țării în legătură cu situația regională incertă. Prin urmare, nu a fost delegat numărul planificat de militari a Armatei Naționale pentru participare la exercițiile desfășurate în comun cu partenerii externi.

Conform Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 341/2024, au fost repartizate 0,3 mil. lei, pentru asigurarea activității delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control. Mijloacele financiare alocate pentru activitățile de reintegrare au fost valorificate integral.

4.5.3. Ordine publică și securitate națională

Pentru anul 2024, pentru grupa respectivă au fost aprobate alocații în sumă de

6 541,8 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 645,2 mil. lei, constituind 7 187,0 mil. lei sau 8,8 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 7 105,3 mil. lei sau la nivel de 98,9% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 66,5 % din prevederi.

Datele despre realizarea cheltuielilor pentru grupa respectivă se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total	6 682,2	6 541,8	7 187,0	7 105,3	-81,7	98,9	423,1	106,3
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	8,3	8,0	8,8	8,9	0,1	101,4	0,6	106,9
Cheltuieli curente	6 194,1	6 296,0	6 855,7	6 812,2	-43,5	99,4	618,1	110,0
Cheltuieli capitale	488,1	245,8	331,3	293,1	-38,2	88,5	-195,0	60,0
Resurse, total	6 682,2	6 541,8	7 187,0	7 105,3	-81,7	98,9	423,1	106,3
inclusiv:								
resurse generale	6 455,5	6 427,8	6 991,9	6 927,7	-64,2	99,1	472,2	107,3
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	135,4	34,9	87,8	58,4	-29,4	66,5	-77,0	43,1
venituri colectate	91,3	79,1	107,3	119,2	11,9	111,1	27,9	130,6

Cheltuielile realizate în anul 2024 atestă o majorare față de anul 2023 cu 423,1 mil. lei sau cu 6,3 la sută. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 81,7 mil. lei, comparativ cu 165,7 mil. lei rămase neexecutate în anul 2023. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 43,5 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 38,2 mil. lei. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 29,4 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate în proporție de 97,5% din resurse generale, proiectelor finanțate din surse externe și veniturilor colectate le revine, respectiv, 0,8 % și 1,7% din total.

Principalele cauze ale nevalorificării integrale a alocațiilor au fost determinate de capacitatea scăzută de valorificare a mijloacelor financiare planificate în scopul executării lucrărilor de investiții capitale, amânarea sau extinderea termenului de petrecere a licitațiilor publice, diminuarea tarifelor la serviciile comunale față de tarifele planificate inițial, nevalorificarea mijloacelor planificate pentru asigurarea reprezentării intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj național și internațional, care reprezintă angajamente multianuale și urmează a fi executate pe parcursul a 3 ani, nu au fost debursate mijloacele financiare din granturile oferite de partenerii de dezvoltare.

Prioritățile principale de politici în anul 2024 în domeniul ordinii publice și securității statului s-au axat pe următoarele măsuri:

- asigurarea securității transfrontaliere și a ordinii și siguranței publice prin adaptarea continuă a capacităților și a politicilor la amenințările externe și interne;
- consolidarea mecanismului național de răspuns în situații excepționale prin asigurarea interoperabilității cu procedurile europene;
- mentenanța și dezvoltarea sistemelor informaționale pentru instituțiile din domeniul afacerilor interne și justiției;
- efectuarea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații, în scopul cercetării faptelor de corupție și conexe corupției sau altor categorii de infracțiuni.
- acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat în toate tipurile de cauze (penale și non penale);
- asigurarea procesului de evaluare externă (extraordinară) a judecătorilor și procurorilor (procesul de pre-vetting și vetting);
- furnizarea unor servicii de calitate de formare inițială a candidaților la funcții de judecători și de procurori;
- asigurarea condițiilor adecvate de detenție, cu accent pe acordarea serviciilor medicale de calitate deținuților, hrană și servicii de sanitație;
- modernizarea infrastructurii sistemului administrației penitenciare.

Din fondul de rezervă al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare conform hotărârilor Guvernului nr. 127/2024, nr. 379/2024, nr. 522/2024 în sumă de 1,0 mil. lei, mijloace care au fost executate integral.

Totodată, conform Programului activităților de reintegrare a țării prin Hotărârea Guvernului nr. 341/2024 au fost repartizate 0,4 mil. lei, în scopul instalării sistemului de recuperare a căldurii prin încălzirea aerului ventilat în blocul de regim nr. 1 al Penitenciarului nr. 12 – Bender, care au fost executate integral.

Pentru implementarea acțiunilor în cadrul proiectelor cu finanțare externă pentru grupa respectivă au fost aprobate inițial alocații în sumă de 34,9 mil. lei, majorate pe parcursul anului până la 87,8 mil. lei și executate în volum de 58,4 mil. lei sau la nivel de 66,5 % din prevederi, inclusiv pe proiecte după cum urmează:

1. Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău” gestionat de către Administrația Națională a Penitenciarelor, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 12,0 mil. lei. Ca urmare a negocierii acordului *cu organizația internațională UNOPS, care implică o multitudine de aspecte tehnice și juridice și având în vedere condiționarea utilizării fondurilor de semnarea acordului cu UNOPS cu întârziere, mijloacele alocate în bugetul nu au fost executate;*

2. Proiectul „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și al tuberculozei în Moldova”, alocațiile în sumă de 1,3 mil. lei, au fost executate integral;

3. Proiectul „În suportul celor greu accesibili: creșterea accesului și absorbția vaccinării în rândul populației penitenciare din Europa-Rise-Vac”, alocațiile în sumă de 0,7 mil. lei, au fost executate integral;

4. Proiectul „VR4React-Reducerea agresivității reactive prin realitatea virtuală”, alocațiile planificate în sumă de 0,2 mil. lei au fost executate integral;

5. Proiectul „Facilitarea integrării socio-profesionale a persoanelor aflate în detenție și post-detenție”, alocațiile precizate în sumă de 1,1 mil. lei au fost executate integral;

6. Proiectul „Programul Operațional Comun "Bazinul Mării Negre”, cu alocații valorificate în sumă de 0,2 mil. lei sau 10,0 % din prevederi. Acțiunile planificate nu au fost realizate conform calendarului, deoarece donatorul a debursat mijloacele financiare spre finele anului, acestea urmează a fi valorificate pe parcursul anului 2025;

7. Proiectul „Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare - Orizont”, cu alocații valorificate în sumă de 4,8 mil. lei sau 51,6 % din prevederi. Neexecutarea completă a mijloacelor planificate se datorează faptului că unele activități ale proiectului au fost modificate sau anulate;

8. Proiectul „Infrastructura de comunicații”, alocațiile au fost valorificate în sumă de 33,4 mil. lei sau 82,3 % din prevederi. Neexecutarea se explică prin fluctuațiile (devierea) cursului valutar comparativ cu cel planificat.

9. Proiectul „Dezvoltarea unui concept de patrulare comună de poliție a drumurilor din zona de frontieră Republica Moldova - România”, cu alocații precizate în sumă de 0,3 mil. lei, care nu au fost valorificate în legătură cu dificultățile apărute în procesul executării transferului către partenerul IPJ Vaslui conform contractului de grant, soldul disponibil urmează a fi executat în anul 2025;

10. Proiectul „Protejarea teritoriului european de crimă organizată asupra mediului prin instrumente inteligente de detectare a amenințărilor (PERIVALLON)”, cu alocații valorificate în sumă de 0,2 mil. lei sau 66,7 % din prevederi. Neexecutarea integrală a mijloacelor financiare se datorează faptului că personalul antrenat în activitățile proiectului nu a prezentat la timp documentele confirmative urmare a deplasărilor efectuate;

11. Proiectul „Cercetarea, Inteligență și Tehnologie pentru patrimoniu și securitatea pieței (RITHMS)”, cu alocații valorificate în sumă de 0,4 mil. lei sau 80,0 % din prevederi. Mijloacele financiare nu au fost executate integral din motiv că procedura de achiziție pentru procurarea tehnicii de calcul a fost anulată;

12. Proiectul „Protocolul de informații și investigații privind infracțiunile de mediu bazat pe mai multe surse de date (EMERITUS)”, cu alocații valorificate în sumă de 0,2 mil. lei sau 50,0 % din prevederi. Neexecutarea mijloacelor financiare este cauzată de anularea atelierelor de lucru cu participarea fizică a angajaților, cât și din motiv că pagina WEB a Poliției (Sistemul Drupal) nu a fost dezvoltată și implementată de către STISC în anul 2024 și va fi pus la dispoziție pentru utilizare de către Poliție în anul 2025;

13. Proiectul „Consolidarea interceptărilor legale, investigațiilor și informațiilor (POLIICE)”, cu alocații valorificate în sumă de 0,6 mil. lei sau 85,7% față de prevederi. Nevalorificarea mijloacelor financiare integral se datorează lipsei ofertelor în cadrul desfășurării procedurii de achiziții pentru procurarea tehnicii de calcul;

14. Proiectul „Informații de călătorie împotriva criminalității și terorismului (TENACITY)”, cu alocații valorificate în sumă de 0,2 mil. lei, executate integral.

15. Proiectul „Tehnologii avansate de inteligență artificială versatilă și puncte focale naționale intersectoriale complet operaționale pentru combaterea traficului ilegal de arme de foc (CEASEFIRE)”, cu alocații valorificate în sumă de 0,3 mil. lei executate integral;

16. Proiectul „Inteligența vitală pentru investigarea dezinformării ilegale – VIGILANT”, cu alocații valorificate în sumă de 0,1 mil. lei sau 50,0 % din prevederi. Neexecutarea integrală a mijloacelor financiare se datorează faptului că personalul antrenat în activitățile proiectului nu a prezentat la timp documentele confirmative urmare a deplasărilor efectuate;

17. Proiectul „CPORT –Portal de aplicare a legii în ICCAM(PORT)”, cu alocații valorificate în sumă de 0,3 mil. lei sau 100,0% din prevederi;

18. Proiectul „Suport pentru coordonarea implementării Rezoluției 1325 privind femeile, pacea și securitatea”, cu alocații valorificate în sumă de 0,9 mil. lei sau 75,0% din prevederi. Mijloacele financiare neexecutate din cauză că acestea nu au fost debursate de către donator;

19. Proiectul „Asistența tehnică și financiară nerambursabilă acordată Republicii Moldova de către România”, cu alocații valorificate în sumă de 6,2 mil. lei sau 33,2% din prevederi. Mijloacele financiare nu au fost valorificate în legătură că donatorul a debursat mijloacele financiare spre finele anului, acestea urmează a fi valorificate pe parcursul anului 2025;

20. Proiectul „Suport pentru Programul Transnațional Dunărea” cu alocații precizate în sumă de 0,1 mil. lei, care nu au fost executate din cauză că acestea nu au fost debursate de către donator;

21. Proiectul „Suport în implementarea Sistemului Național de Avertizare Timpurie (MD-Alert-Study)”, cu alocații valorificate în sumă de 4,2 mil. lei sau

76,4% din prevederi. Mijloacele financiare nevalorificate constituie economii deoarece costul studiului de fezabilitate a fost mai mic de cât cel planificat inițial;

22. Proiectul „Programul-cadru al UE Erasmus +”, cu alocații valorificate în sumă de 0,2 mil. lei sau 50,0 % din prevederi. Mijloacele financiare nu au fost valorificate integral din cauza anulării deplasărilor experților din cadrul proiectului;

23. Proiectul „Consolidarea capacității poliției moldovenești și române în domeniul prevenirii criminalității, inclusiv crimelor transfrontaliere”, cu alocații valorificate în sumă de 1,2 mil. lei sau 92,3 % din prevederi. Mijloace financiare nevalorificate constituie economii, dat fiind faptul, că câștigătorul licitației a oferit preț mai mic decât cel planificat în devizul de cheltuieli;

24. Proiectul „OSIND-RADAR – Parteneriatul Operațional împotriva introducerii ilegale a migraților”, cu alocații valorificate în sumă de 1,1 mil. lei sau 78,6 % din prevederi. Mijloace financiare nevalorificate din cauza anulării deplasărilor experților din cadrul proiectului;

25. Proiectul „Cadrul inovator pentru a permite detectarea, clasificarea și urmărirea dronelor ucigăse”, cu alocații precizate în sumă de 0,3 mil. lei, care nu au fost valorificate din cauza amânării conferinței/ședinței privind comunicarea cu publicul pentru anul 2025 și din cauza anulării licitației pentru procurarea tehnicii de calcul;

26. Proiectul „Înființarea centrului multidisciplinar „Mihai Eminescu” activitățile căruia țin de dotarea centrului de instruire, pentru care în buget au fost prevăzute alocații în sumă de 0,7 mil. lei, fiind valorificate în sumă de 0,6 mil. lei sau la nivel de 85,7% din prevederi.

4.5.4. Servicii în domeniul economiei

Pentru anul 2024, la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 8 889,2 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 416,0 mil. lei , constituind 9 305,2 mil. lei sau 11,1% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 8 669,5 mil. lei sau la nivel de 93,2% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 83,7% din prevederi.

Datele despre realizarea cheltuielilor grupei date se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%

Cheltuieli , total	8960,4	8889,2	9305,2	8669,5	-635,7	93,2	-290,9	96,8
<i>Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>11,1</i>	<i>10,8</i>	<i>11,3</i>	<i>10,8</i>	<i>-0,5</i>		<i>-0,3</i>	
Cheltuieli curente	5760,4	5376,6	5997,3	5850,6	-146,7	97,6	90,2	101,6
Cheltuieli capitale	3200,0	3512,6	3307,9	2818,9	-489,4	85,2	-381,1	88,1
Resurse, total	8960,4	8889,2	9305,2	8669,5	-635,7	93,2	-290,9	96,8
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	6917,4	6191,2	6777,9	6387,9	-390,0	94,2	-529,5	92,3
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	1738,5	2189,4	2102,2	1759,4	-342,8	83,7	20,9	101,2
venituri colectate	304,5	508,6	425,1	522,2	97,1	122,8	217,7	171,5

Cheltuielile realizate în anul 2024 au înregistrat o micșorare față de anul 2023 cu 290,9 mil. lei sau cu 3,2 la sută. Cheltuielile neexecutate constituie 635,7 mil. lei, sau 6,9 % din prevederi, comparativ cu 1 906,7 mil. lei rămase neexecutate în anul 2023. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 146,7 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 489,4 mil. lei. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 342,8 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate în proporție de 73,7% din resurse generale, proiectelor finanțate din surse externe și veniturilor colectate le revine, respectiv, 20,3 % și 6,0% din total.

În anul 2024 au fost realizate măsurile de politici și activitățile principale după cum urmează:

- *gospodăria drumurilor* – a fost realizat în volum de 2 860,4 mil. lei, dintre care, 2 015,9 mil. lei administrate de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și 844,4 mil. lei de către autoritățile publice locale de nivelul II. Din alocațiile bugetului de stat au fost realizate lucrări de întreținere a 5963,2 km de drumuri naționale, fiind executate lucrări de plombare a gropilor, aplicarea straturilor de egalizare, nivelarea acostamentelor, amenajarea trotuarelor și construcția pavilioanelor auto, lucrări de instalare a parapeturilor metalice și aplicate marcaje. Totodată, au fost finalizate lucrările de reabilitare/ modernizare a 56,62 km de drumuri și 2 poduri și executate lucrări de proiectare, evaluare a drumurilor și procurarea terenurilor;

- *fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural*, care a constituit 1 705,0 mil. lei fiind astfel în creștere cu 0.8% față de mijloacele financiare prevăzute în anul 2023. Aceste alocații au fost utilizate în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 464/2023 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR), gestionate de către Agenția pentru Intervenție și Plăți în Agricultură (AIPA). Din suma alocată pentru FNDAMR, 19,7 mil. lei au fost distribuite către

Fondul Național al Viei și Vinului, în conformitate cu art. 2 lit. e) din Legea bugetului de stat pentru anul 2024. Din totalul celor 1685,3 mil. lei gestionate de AIPA, alocările au fost distribuite pe diferite forme de subvenționare, după cum urmează:

- ✓ *plăți postinvestiție* - 760,5 mil. lei pentru proiectele post investiție. În anul 2024 au fost depuse 3131 cereri, în creștere cu 493 cereri față de anul 2023;
- ✓ *plăți complementare* - 426,9 mil lei;
- ✓ *plăți pentru asigurare subvenționată în agricultură* – 60,0 mil. lei;
- ✓ *plăți în avans* - 111,9 mil. lei. În baza cererilor recepționate Comisia de Evaluare și Selectare (CES) a aprobat spre finanțare 109 proiecte investiționale;
- ✓ *programul LEADER* – 81,2 mil. lei. În cadrul programului au fost recepționate 51 de solicitări de acordare a subvențiilor, au fost selectate 51 grupuri de acțiune locală și aprobate (GAL);
- ✓ *plăți directe în sectorul zootehnic* – 232,0 mil. lei;
- ✓ *subvenții pentru dezvoltarea rurală* -8,5 mil. lei pentru finalizarea proiectelor în autoritățile publice locale;
- ✓ *subvenții pentru proiectele start-up* - 4,1 mil. lei.

Subvențiile au contribuit la atragerea unor investiții semnificative în sectorul agroindustrial și ramurile conexe, de peste 7 730,1 mil. lei. În urma acestora, s-au creat mai mult de 1200 de locuri de muncă, dintre care 370 sunt locuri de muncă sezoniere.

- *pentru dezvoltare regională și locală* au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 115,6 mil. lei, din care au fost executate în sumă de 113,2 mil. lei sau 98,0% din prevederi, din contul cărora a continuat finanțarea proiectelor și obținerea rezultatelor în următoarele domenii:

- *dezvoltarea turismului* – 38,2 mil. lei pentru 17 proiecte finalizate în cadrul Programului „Satul European”, inițierea a 18 proiecte din 70 incluse în Documentul Unic de program pentru anii 2022-202, în cadrul Programului „Satul European II”;

- *dezvoltarea infrastructurii de afaceri* – 25,2 mil. lei pentru 3 dotarea și conectarea la căile de acces a 3 proiecte de afaceri;

- *organizarea și funcționarea Agențiilor de Dezvoltare Regională (ADR) și Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL)* - 49,2 mil. lei .

- *susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii* – 222,8 mil. lei, executat în sumă de 221,3 mil. lei sau la nivel de 99,3% din prevederi fiind implementate următoarele programe;

- *programul femeii în afaceri* – 26,0 mil. lei, executate integral. Pe parcursul perioadei de raportare, au fost depuse 240 de cereri de finanțare, au fost aprobate,

spre finanțare 80 proiecte investiționale. Din totalul proiectelor investiționale aprobate, 47 afaceri sunt administrate de către femei tinere, iar 34 din afacerile create vor fi desfășurate în zonele rurale;

- *programul de atragere a remitențelor în economie (PARE 1+2)* – 18,0 mil. lei, executate integral. Pe parcursul perioadei de referință, 75 de proiecte investiționale au fost aprobate spre finanțare, 49 proiecte investiționale în cadrul componentei II, suport financiar nerambursabil în baza „Regulii 1+1”, iar 26 proiecte investiționale în cadrul componentei III, suport financiar nerambursabil în baza „Regulii 1+2”. Din totalul întreprinderilor acceptate spre finanțare, 40 afaceri (53%) sunt create de lucrătorii migranți, care s-au întors de peste hotare, iar 35 întreprinderi (47%) au fost constituite de către rudele de gradul I ale migranților, 25 afaceri sunt create/administrate de femei, iar 26 întreprinderi – de tineri;

- *programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii* – 5,0 mil. lei , executate integral. Pe parcursul perioadei de referință au fost aprobate spre finanțare – 40 proiecte investiționale, 25 companii – desfășoară activitatea în mediul rural, au fost desfășurate – 5 cursuri de instruire la programul de Educație Antreprenorială: Ecologizare IMM, fiind instruite 108 persoane, au fost efectuate – 77 vizite de monitorizare la locul desfășurării afacerilor;

- *programul „Start pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”* – 10,0 mil. lei executate integral. Pe parcursul anului 2024, au fost desfășurate 18 cursuri de instruire la programul de Educație Antreprenorială: Componenta START IN BUSINESS. Total au fost instruite 1250 persoane, din care 432 persoane din cadrul Programului Start pentru Tineri. De asemenea, 75 proiecte investiționale, au fost aprobate spre finanțare, dintre care 26 proiecte au fost finanțate din resurse UE, iar 49 proiecte din resursele bugetului de stat. Din totalul proiectelor investiționale aprobate, 36% sunt administrate de către femei, iar 22% din afacerile create vor fi desfășurate în zonele rurale. Pe parcursul perioadei de referință, au fost efectuate 292 vizite de monitorizare în teritoriu, la locul desfășurării afacerilor;

- *fondul de garantare a afacerilor în sectorul rural* – 5,0 mil lei, executate integral;

- *activități sanitar-veterinare și pentru siguranța produselor de origine animală*, în sumă de 269,7 mil. lei;

- *măsuri de protecție antigrindină* – 132,1 mil. lei, care au permis asigurarea funcționalității a 132 puncte rachetare, ceea ce a permis asigurarea fiecărui punct cu 24 rachete antigrindină, fiind protejate 1 665,0 mii ha;

- *programul național de împădurire/reabilitare a terenurilor* – 256,0 mil. lei

;

- *subvenționarea locurilor de muncă* – 19,0 mil. lei, drept rezultat au fost subvenționate 7055 locuri de muncă.

Cheltuielile neexecutate în anul 2024 la grupa dată constituie 635,7 mil. lei, dintre care:

- în cadrul proiectelor finanțate din surse externe – 342,8 mil. lei;
- măsuri de eficiența energetică în sectorul rezidențial -155,6 mil. lei ;
- susținerea unor categorii de populație în scopul reducerii vulnerabilității energetice pentru implementarea programului de vouchere pentru electrocasnice - 22,2 mil. lei, cauza neexecutării lipsa documentelor confirmative privind absorbție bugetului disponibil, totodată lipsa solicitării de către populația a vouchere;
- măsuri antiepidemice – 13,7 mil. lei ;
- măsuri pentru dezvoltarea viticulturii – 6,7 mil. lei;
- activități sanitar-veterinare și pentru siguranța produselor de origine animală – 6,2 mil. lei;
- fondul pentru eficiență energetică – 0,8 mil. lei ;

Cauzele neexecutării cheltuielilor la grupa dată sunt:

- desfășurarea cu întârziere sau extinderea termenelor de petrecere a licitațiilor la proiectele de infrastructură;
- tergiversarea adoptării actelor normative de rigoare;
- capacitățile reduse de valorificare a resurselor financiare;
- nerespectarea termenelor de prezentare a documentelor pentru debursarea sumelor și transferul acestora către beneficiari;
- procesul lent de implementare a unor lucrări de infrastructură/rezilierea și petrecerea unor noi licitații;
- necorespunderea unor lucrări efectuate în cadrul proiectelor de eficiență energetică cu cerințele tehnice minime de calitate, stipulate în contractele de grant și/sau efectuarea unor lucrări cu încălcări de la normativele de construcție în vigoare;

Pentru cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost prevăzute alocații în sumă de 2 102,2 mil. lei, din care au fost executate în sumă de 1 759,4 mil. lei, 83,7% din prevederi, principalele proiecte fiind:

1. Proiectul de susținere a programului în sectorul drumurilor executat în sumă de 963,6 mil. lei, sau la nivel de 83,7% din prevederi. Pe parcursul anului au fost realizate lucrări de modernizare/reabilitare a drumurilor naționale incluse în cadrul proiectului, fiind dați în exploatare circa 7 km;

2. Proiectul „Moldova Drumuri III” executat în sumă de 235,7 mil. lei ce constituie 95,8 % din prevederi. În perioada de referință au fost realizate servicii de audit și achitate lucrările finale pe unele contracte de lucrări;

3. Proiectul „Modernizarea mașinilor și echipamentelor agricole”, executat, în sumă de 200,6 mil. lei sau la nivel de 99,0% din prevederi.

4. Proiectul „Investiții pentru Guvernanța, Creștere și Reziliența în Agricultură” executat în sumă de 54,3 mil. lei ce constituie 98,2% din prevederi. În anul 2024 au avut loc 2 apeluri de alocare a granturilor investiționale pentru producătorii din sectorul bovine (lapte, carne) și ovine /caprine fiind recepționate 38 dosare. Urmare a evaluării de către CES au fost aprobate pentru finanțare 15 dosare, fiind debursate granturi către 2 beneficiari;

5. Proiectul „Înregistrarea și evaluarea funciară” executat în sumă de 48,6 mil. lei care au fost executate integral;

6. Proiectul „IFAD”, – executate în sumă de 39,7 mil. lei sau la nivel de 89,3% din prevederi. În anul 2024 au fost implementate următoarele proiecte:

- 24 proiecte investiționale pentru tineri și femei în vederea dezvoltării și diversificării afacerilor;
- 18 proiecte de investiționale pentru dezvoltarea afacerilor întreprinderilor micro și mici agroproducere;
- 8 proiecte investiționale pentru dezvoltarea afacerilor dezvoltarea afacerilor întreprinderilor micro și mici agroprocesare;
- 21 proiecte de investiționale pentru microantreprenori;
- 33 granturi pentru echipamente de irigare;

7. Proiectul „Agricultura competitivă” executate în sumă de 31,6 mil. lei sau la nivel de 55,5% din prevederi. În cadrul proiectului au fost aprobate 39 dosare cu o valoare totală de 354 100 dolari SUA. Neexecutarea cheltuielilor în sumă de 25,3 mil. lei, a fost determinată de interesul scăzut al producătorilor de a investi în tehnologii costisitoare de conservare a solului și calitatea joasă a dosarelor depuse;

8. Proiectul „Livada Moldovei” executat în sumă de 37,3 mil. lei sau la nivel de 84,6% din prevederi. În cadrul proiectului au fost consultați prin sesiuni de informare - 337 beneficiari potențiali și au fost recreditate – 111 proiecte investiționale din sectorul horticola RM;

9. Proiectul „Asigurarea fermierilor cu fertilizanți” executat în sumă de 0,5 mil. lei sau la nivel de 0,7% din prevederi, neexecutarea cheltuielilor în sumă de 74,5 mil. lei, a fost determinată de prețul necompetitiv al fertilizanților importați pe piață, o altă cauză este lipsa acordului Guvernului Japoniei pentru utilizarea mijloacelor bănești din vânzarea fertilizanților până la acumularea a cel puțin 50% din Grant;

10. Proiectul „Competitivitatea întreprinderilor micro, mici și mijlocii” executat în sumă de 88,6 mil. lei sau 95,0% din prevederi. În 2024 au fost semnate doar 21 contracte de cofinanțare prin grant din 70 planificate, iar cheltuielile pentru granturi în baza contractelor de grant semnate și implementate, au constituit circa 90 la sută din bugetul aprobat pe anul 2024. Pe parcursul anului au avut loc mai multe runde de discuții cu reprezentanții ODA și cu echipa Băncii Mondiale în

vederea operării ajustărilor la Manualul Operațional. Astfel, au fost agreate reciproc de către ODA și experții Băncii Mondiale propunerile de simplificare a procedurii de aplicare și evaluare a dosarelor depuse de beneficiarii (Fast track approach), urmând a fi obținute aprobări finale din partea Consiliului de supraveghere ODA și de la Banca Mondiala și puse în funcțiune noi reguli simplificate;

11. Proiectul „Dezvoltarea sistemului electroenergetic” executat în sumă de 6,0 mil. lei sau la nivel de 67,1% din prevederi;

12. Proiectul „Îmbunătățirea eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET II/DHEIP)” executat în sumă de 3,4 mil. lei sau la nivel de 76,3% din prevederi.

Din fondul de intervenție al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare conform hotărârilor Guvernului în sumă de 150,0 mil. lei, dintre care au fost executate 147,3 mil. lei, și anume:

- conform Hotărârii Guvernului nr. 102/2024 Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare au fost alocate 50,0 mil lei – pentru compensarea parțială a prejudiciilor cauzate de seceta din anul 2023 la cultura porumbului și de furtunile și ploile cu grindină din 25 iulie 2023, din care au fost finanțate 47,3 mil. lei .

- conform Hotărârii Guvernului nr.644/2024 Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare au fost alocate 100,0 mil lei - pentru acordarea ajutorului financiar fermierilor afectați de situațiile excepționale cu caracter natural „Secetă” și „Arșiță puternică” din anul 2024 la grâu și porumb care au fost finanțate integral.

4.5.5. Protecția mediului

Pentru anul 2024, la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 604,5 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 20,6 mil. lei, constituind 583,9 mil. lei sau 0,7% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 518,4 mil. lei sau la nivel de 88,8 % din prevederi.

Datele despre realizarea cheltuielilor grupei date se prezintă în tabelul următor:

mii lei

	2023 executat	2024						
		Aprobat	Precizat	executat	executat față de precizat		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%

	2023 executat	2024						
		Aprobat	Precizat	executat	executat față de precizat		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli , total	385,1	604,5	583,9	518,4	-65,5	88,8	133,3	134,6
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>0,5</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>				
Cheltuieli curente	279,4	409,0	461,1	426,2	-34,9	92,4	146,8	152,5
Cheltuieli capitale	105,7	195,5	122,8	92,2	-30,6	75,1	-13,5	87,2
Resurse total,	385,1	604,5	583,9	518,4	-65,5	88,8	133,3	134,6
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	367,7	465,0	449,4	409,8	-39,6	91,2	42,1	111,4
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	9,9	130,7	126,7	100,7	-26,0	79,5	90,8	1017,2
venituri colectate	7,5	8,8	7,8	7,9	0,1	101,3	0,4	105,3

Cheltuielile realizate în anul 2024 au înregistrat o creștere față de anul 2023, cu 133,3 mil. lei sau cu 34,6 la sută. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 65,5 mil. lei, sau 11,2% din total, comparativ cu 25,3 mil. lei neexecutate în anul 2023. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 34,9 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 30,6 mil. lei. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe, suma cheltuielilor neexecutate constituie 26,0 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate preponderent din surse generale 79,1%, proiectelor finanțate din surse externe și veniturilor colectate le revine 19,4% și, respectiv, 1,5% din total.

Cheltuielile la grupa respectivă au fost prevăzute pentru managementul autorităților administrative centrale Ministerului Mediului, Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, IP „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului” în vederea elaborării și implementării politicilor aferente protecției mediului.

Din Fondul Național pentru Mediu (FNM), pentru protecția mediului, au fost precizate mijloace financiare în sumă de 71,4 mil. lei, din care au fost transferate beneficiarilor de grant 63,1 mil. lei sau la nivel de 88,4% din prevederi și au fost finanțate în următoarele scopuri:

- 33,0 mil. lei pentru finanțarea proiectelor care asigură implementarea politicilor de management durabil și integrat al deșeurilor și substanțelor chimice

în Republica Moldova;

- 11,8 mil. lei pentru proiecte din domeniul protecției și gestionării resurselor de apă, a inundațiilor și secetelor;

- 5,0 mil. lei pentru finanțarea proiectelor care asigură implementarea politicilor pe domeniul protecției și conservării biodiversității în Republica Moldova;

- 13,3 mil. lei pentru proiectele din domeniul atenuării și adaptării la schimbările climatice.

Pentru cheltuieli în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost prevăzute alocații în sumă de 126,7 mil. lei, care au fost finanțate din: granturi – 14,5 mil. lei, împrumuturi externe – 108,2 mil. lei și din contul soldurilor de mijloace financiare la începutul anului – 4,0 mil. lei. Cheltuielile au fost realizate în sumă de 100,7 mil. lei sau la nivel de 79,5 % din prevederi, pentru următoarele proiecte:

1. Proiectul „Deșeuri solide în Republica Moldova” executat în sumă de 88,9 mil. lei , sau la nivel de 82,1% din prevederi;

2. Proiectul „Activități de pregătire a rapoartelor bienale de transparență (BTR) conform Convenției-cadru a ONU privind schimbările climatice (UNFCCC)” executat în sumă de 3,4 mil. lei sau la nivel de 87,4% din prevederi;

3. Proiectul „Planul de management pentru eliminarea eşalonată a HCFC (hidroclorfluorocarburilor), faza III” - în sumă de 2,5 mil. lei, sau la nivel de 97,0% din prevederi;

4. Proiectul „Sistemul integrat de management pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și partajării echitabile a beneficiilor rezultate din utilizarea resurselor genetice” executat în sumă de 1,6 mil. lei sau la nivel de 65,0% din prevederi;

5. Proiectul „Conservarea și gestionarea durabilă a zonelor umede cu accent pe zone cu valoare naturală ridicată din bazinul râului Prut” executat în sumă de 1,7 mil. lei sau la nivel de 36,9% din prevederi;

Neexecutarea cheltuielilor în sumă de 65,5 mil. lei pe grupa dată este cauzată de următoarele:

- prezentarea cu întârziere a actelor de îndeplinire a lucrărilor în procesul de implementarea a proiectelor fin Fondul Național de mediu

- efectuarea repetată și contestarea procedurii de achiziții publice pentru lucrările de consolidare a digurilor de protecție a râurilor/lacurilor;

- organizarea de concursuri repetate pentru selectarea Consultantului de suport în implementarea proiectului și supravegherea tehnică a lucrărilor de construcție;

- tergiversarea sau anularea transferurilor următoarelor tranșe, din partea donatorilor, în realizarea proiectelor.

4.5.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale

Pentru anul 2024, la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 526,6 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 95,4 mil. lei, constituind 622,0 mil. lei sau 0.7% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 600,5 mil. lei sau la nivel de 96,5% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 85,7 % din prevederi.

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat pe an		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total	1 486,2	526,6	622,0	600,5	-21,5	96,5	-885,7	40,4
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	1,8	0,6	0,7	0,7				
Cheltuieli curente	1261,8	46,9	262,8	252,0	-10,8	95,9	-1009,8	20,0
Cheltuieli capitale	224,4	479,7	359,2	348,5	-10,7	97,0	124,1	155,3
Resurse, total	1 486,2	526,6	622,0	600,5	-21,5	96,5	-885,8	40,4
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	1 346,7	315,6	504,4	499,6	-5,2	99,0	-847,5	37,1
<i>resurse ale proiectelor finanțate din surse externe venituri colectate</i>	139,5	211,0	117,6	100,8 0,5	-16,8 0,5	85,7	-38,7	72,3

Cheltuielile realizate în anul 2024 sunt în descreștere față de anul 2023 cu 885,7 mil. lei sau de circa 2,5 ori. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 21,5 mil. lei, sau 3,6 % din total, comparativ cu 79,9 mil. lei neexecutate în anul 2023. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 10,8 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 10,7 mil. lei. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 16,8 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate în proporție de 83,1 % din surse generale și 16,8 % din contul proiectelor finanțate din surse externe.

Pentru aprovizionarea cu apă și canalizare au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 417,1 mil. lei sau 92,6% din prevederi, dintre care 682,3 mil. lei reprezintă transferurile cu destinație specială către bugetele locale.

Măsurile în cauză au fost implementate din:

- *Fondul național de dezvoltare regională și locală* – 460,8 mil. lei, ceea ce constituie 99,0% din suma prevăzută, cu o micșorare de 848,1 mil. lei. față de anul 2023.

- Cu suportul *Fondului național de dezvoltare regională și locală* au fost atinse următoarele rezultate principale:

➤ **Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale :**

- *pentru dezvoltare regională*: din numărul total de 27 proiecte inițiate 6 proiecte au fost finalizate.

Astfel au fost obținuți următorii indicatori:

- ✓ 58 100 persoane beneficiare de infrastructură reabilitată;
- ✓ 6 zone beneficiare de revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice ;
- ✓ 9 122,5 m de infrastructură de drum/cale de acces reabilitată;
- ✓ peste 13 050 m² suprafața clădirilor publice renovate;
- ✓ peste 25 000 m² teritoriu amenajat;
- *pentru dezvoltare locală*: 102 de proiecte finalizate privind revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice din cadrul programelor Satul European I și II;

Astfel au fost obținuți următorii indicatori:

- ✓ 71 de instituții publice reconstruite, dintre care: 11 grădinițe /instituții de educație timpurie, 10 de gimnazii și 4 licee;

➤ **Aprovizionarea cu apă și canalizare:**

- *pentru dezvoltare regională*: 26 proiecte în derulare, din care 4 proiecte au fost finalizate;

Astfel au fost obținuți următorii indicatori:

- ✓ 18,07 km rețea canalizare construite/reabilitate;
- ✓ 2 stații de pompare a apelor uzate;
- ✓ 1 stație de epurare a apelor uzate;
- *pentru dezvoltare locală*: 154 de proiecte inițiate, dintre care s-au finalizat 89 de proiecte.

Astfel au fost obținuți următorii indicatori:

- ✓ 341,4 km de rețele exterioare de alimentare cu apă construite;
- ✓ 17 sonde arteziene construite/ forate;
- ✓ 10 stații de pompare a apei;
- ✓ 12 stații de tratare/dezinfectare a apei;
- ✓ 125,5 km de rețele de canalizare construite;
- ✓ 20 stații de epurare construite;
- ✓ 49 de localități cu sistem de alimentare cu apă construit/reabilitat;

- ✓ 39 localități cu sistem de canalizare construit/ reabilitat;
- ✓ 19 387 de gospodării cu acces la sistem de alimentare cu apă;
- ✓ 77 942 de locuitori cu acces la sistem de alimentare cu apă;
- ✓ 16 819 de gospodării cu acces la sistem de canalizare conectate;
- ✓ 76 844 de locuitori cu acces la sistem de canalizare.

➤ **Iluminarea stradală:**

- *pentru dezvoltarea regională* - 1 proiect inițiat;
- *pentru dezvoltarea locală* - 5 proiecte din cadrul Programului Satul

European I și Satul European Expres finalizate.

Astfel au fost obținuți următorii indicatori:

- ✓ 27,2 km de rețele de iluminat stradal construite/reabilitate;
- ✓ 738 corpuri de iluminat public montați;
- ✓ 9 781 locuitori beneficiari de infrastructura.

Pentru implementarea activităților în cadrul *proiectelor cu finanțare externă* în cadrul grupei respective au fost prevăzute alocații în sumă de 117,6 mil. lei, care au fost realizate în sumă de 100,8 mil. lei sau la nivel de 85,7 % din prevederi, proiectele fiind următoarele:

1. Proiectului „Construcția locuințelor sociale II” în cadrul căruia au fost valorificate de 0,1 mil. lei sau în proporție de 3,7% din prevederi. Cu suportul surselor în cauză s-au efectuat lucrări de construcție la obiectivele în derulare din Cimișlia (bloc locativ cu 49 de apartamente sociale) și Rezina (bloc locativ cu 72 apartamente sociale), care urmează a fi finisate în anul 2025. Apartamentele sunt oferite persoanelor cu nevoi speciale, orfanilor dezinstituționalizați, familiilor cu cel puțin trei minori, familiilor în care cel puțin unul din membri activează în sectorul bugetar. Lucrările suplimentare nu au fost finalizate din motivul tergiversării lucrărilor la obiectivele în derulare dar și finanțarea întârziată. Suma neexecutată fiind contribuția financiară a APL.

2. Proiectului „Construcția locuințelor sociale III” în cadrul căruia au fost valorificate de 4,0 mil. lei sau în proporție de 77,4% din prevederi. Urmează a fi construite circa 455 locuințe sociale în 12 orașe pentru aproximativ 1600 persoane, modernizarea căminelor studentești în 4 orașe cu o capacitate de aproximativ 730 locuri și construcția/renovarea azilurilor pentru bătrâni în 16 localități ale țării cu o capacitate de cazare pentru aproximativ 800 de persoane.

3. Proiectul „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”, în cadrul căruia au fost valorificate 79,6 mil. lei, ceea ce constituie 97,2% din suma prevăzută pentru anul 2024. În cadrul proiectului în cauză a fost semnate acorduri suplimentare de finanțare, aprobarea raportului de evaluare a ofertelor pentru construcția apeductului magistral, finalizarea și recepționarea proiectelor tehnice,

finalizarea documentației de achiziții Faza 2.

4. Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și canalizare în Moldova”, în cadrul căruia au fost valorificate 17,0 mil. lei, ceea ce constituie 61,3% din suma prevăzută pentru anul 2024. Neexecutarea integrală a mijloacelor financiare a fost determinată tergiversarea procesului de verificare și expertizare a documentației tehnice de proiect; neîndeplinirea în termenii stabiliți a angajamentelor asumate din partea autorităților administrației publice locale ce nu a permis finalizarea documentelor care sunt necesare pentru lansarea licitației; desfășurarea repetată a licitațiilor din cauza lipsei ofertelor sau a ofertelor necorespunzătoare; prelungirea termenelor limită de depunere a ofertelor în cadrul procedurilor de licitații lansate din cauza complexității lucrărilor/serviciilor.

4.5.7. Ocrotirea sănătății

Pentru anul 2024, la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 9 138,6 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 115,4 mil. lei, constituind 9 254,0 mil. lei sau 11,3% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 9140,2 mil. lei sau la nivel de 98,8% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 93,1% din prevederi.

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat pe an		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total	8922,3	9138,6	9254,0	9140,2	-113,8	98,8	217,9	102,4
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>11,1</i>	<i>11,1</i>	<i>11,3</i>	<i>11,4</i>	<i>0,1</i>		<i>0,3</i>	
Cheltuieli curente	8187,7	8449,7	8448,0	8403,5	-44,5	99,5	215,8	102,6
Cheltuieli capitale	734,6	688,9	806,0	736,7	-69,3	91,4	2,1	100,3
Resurse, total	8922,3	9138,6	9254,0	9140,2	-113,8	98,8	217,9	102,4
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	8149,5	8344,8	8349,0	8269,5	-79,5	99,0	120,0	101,4
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	568,3	584,7	664,2	618,3	-45,9	93,1	50,0	108,8
venituri colectate	204,5	209,1	240,8	252,4	11,6	104,8	47,9	123,4

Cheltuielile realizate în anul 2024 sunt în creștere față de anul 2023 cu 217,9 mil. lei sau cu 2,4 la sută. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 113,8 mil. lei, sau 1,2% din planul anual.

În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 44,5 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 69,3 mil. lei, în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 45,9 mil. lei, ce constituie 6,9% din prevederi.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate preponderent din resurse generale 90,5%, proiecte finanțate din surse externe și veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare le revine, respectiv, 6,8% și 2,8% din prevederi.

Principalele măsuri din domeniul ocrotirii sănătății implementate în anul 2024 au fost:

- realizarea programelor naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății în sumă de 537,6 mil. lei sau 97,9% din prevederile anuale;
- servicii de sănătate publică și supraveghere de stat a sănătății publice în sumă de 292,7 mil. lei sau 93,9 % din prevederi anuale;
- dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății în sumă de 669,8 mil. lei sau 91,8% din prevederile anuale, dintre care consolidarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare publice pentru care Ministerul Sănătății are calitatea de fondator în sumă de 164,8 mil. lei realizate integral;
- prestarea serviciilor de asistență medicală primară și menținerea sănătății în domeniul apărării naționale și afacerilor interne în sumă de 292,1 mil. lei sau 98,9% din prevederile anuale;
- asistența medicală specializată de ambulatoriu, reabilitare și recuperare în sumă de 117,0 mil. lei sau 96,8% din prevederi anuale (inclusiv prestarea serviciilor de asistență medicală în cadrul Programului ramural de servicii medicale prestate contingentului arondat în sumă de 45,9 mil. lei);
- medicina legală în sumă de 97,3 mil. lei sau 97,0% din prevederile anuale;
- cercetări științifice aplicate în domeniul sănătății publice și serviciilor medicale, în direcția strategică „Sănătatea și biomedicina” în sumă de 46,0 mil. lei sau 95,9% din prevederile anuale.
- alocarea transferurilor de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală în sumă de 6 999,4 mil. lei, care au fost executate integral.

Cheltuielile aferente proiectelor finanțate din surse externe, în anul 2024, au fost executate în sumă de 618,3 mil. lei sau 93,1% din prevederi, fiind implementate următoarele proiecte:

1. Proiectul „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și al tuberculozei în Moldova” finanțat din contul

grantului acordat de Fondul Global. Astfel, pentru anul 2024 au fost prevăzute mijloace financiare în suma de 126,3 mil. lei, care au fost executate în sumă de 120,7 mil. lei sau la nivel de 95,6% din prevederi.

Principalele cauze ale neexecutării cheltuielilor au fost, procurarea medicamentelor antituberculoase la prețuri mai mici, numărul cazurilor noi identificat mai mic decât cel estimat, cheltuieli mai mici pentru întreținerea complexă a echipamentelor de laborator pentru HIV.

2. Proiectul de susținere a Consiliului național de coordonare TB/SIDA finanțat din contul grantului acordat de Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei. Pentru anul 2024 în cadrul grantului au fost prevăzute mijloace financiare în suma de 1,2 mil. lei, care au fost executate integral;

3. Proiectul „Asigurarea cu ambulanțe” finanțat din contul împrumutului extern de la Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei. Suma debursată la data de 29.12.2023 a constituit 25,8 mil. lei, cheltuielile au fost executate în volum de 25,7 mil. lei sau la nivel de 99,6% din prevederi. Suma neexecutării prezintă economiile din diferența de curs, formată pe parcursul anului 2024;

4. Proiectul „Răspuns de urgență la COVID-19”, finanțat din contul împrumutului acordat de Banca Mondială. Suma împrumutului extern destinat proiectului în anul 2024 a constituit 9,6 mil. lei, cheltuielile au fost executate integral.

5. Proiectul „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru întreprinderile mici și mijlocii”, finanțat din contul împrumutului extern de la Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei. Suma aprobată din contul împrumutului a constituit 103,1 mil. lei, iar cheltuielile au fost executate în sumă de 73,8 mil. lei sau 71,6% din prevederi.

Nevalorificarea alocațiilor financiare a fost cauzată de condițiile obligatorii a contractelor de achiziții încheiate, care prevăd achitarea bunurilor procurate doar după instalarea acestora și instruirea corespunzătoare personalului beneficiarilor finali de echipamente. Dat fiind faptul că unii beneficiari nu au reușit să pregătească spații pentru instalarea dispozitivelor medicale în termeni stabiliți, a fost imposibilă instalarea și plata acestora până la sfârșitul anului 2024.

6. Proiectul „Finanțarea adițională pentru Proiectul „Răspuns de urgență la COVID-19”, finanțat din contul împrumutului acordat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Suma aprobată din contul împrumutului a constituit 396,7 mil. lei, iar cheltuielile au fost executate în sumă de 386,3 mil. lei sau 97,4% din prevederi.

7. Proiectul „Asistența tehnică pentru modernizarea sectorului spitalicesc”, finanțat din contul grantului acordat de Banca Europeană de Investiții. Pentru anul 2024 în cadrul grantului au fost prevăzute mijloace financiare în suma de 1,0 mil.

lei, care au fost executate în sumă de 0,8 mil. lei sau 80,0% din prevederi.

4.5.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă

Pentru anul 2024, pentru grupa respectivă au fost aprobate alocații în sumă de 1 397,8 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 139,1 mil. lei, constituind 1 536,9 mil. lei sau 1,9% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 1 513,74 mil. lei sau la nivel de 98,5% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate integral.

Datele despre realizarea cheltuielilor pentru grupa respectivă se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat pe an		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total	1313.7	1397.8	1536.9	1513.4	-23.5	98.5	199.7	115.2
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1.6</i>	<i>1.7</i>	<i>1.9</i>	<i>1.9</i>			<i>0.3</i>	
Cheltuieli curente	1242.7	1361.7	1480.7	1465.3	-15.4	99.0	222.6	117.9
Cheltuieli capitale	71.0	36.1	56.2	48.1	-8.1	85.6	-22.9	67.7
Resurse, total	1313.7	1397.8	1536.9	1513.4	-23.5	98.5	199.7	115.2
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	1282.5	1384.9	1520.2	1497.3	-23.5	98.5	229.3	117.9
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	19.5	2.4	0.2	0.2		100.0	-19.3	1.0
venituri colectate	11.7	10.5	16.5	15.9	-0.6	96.4	4.2	135.9

Cheltuielile realizate în anul 2024 sunt în creștere față de anul 2023 cu 199,7 mil. lei sau cu 15,2 la sută. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 23,5 mil. lei, sau 1,6 % din total, față de 43,9 mil. lei neexecutate în anul 2023. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 15,4 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 8,1 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate preponderent din resurse generale 98,9%, iar veniturilor colectate le revine 1,1% din total.

Principalele cauze ale nevalorificării alocațiilor se atribuie capacităților reduse de valorificare a resurselor financiare alocate școlilor sportive la nivel central și la nivel local și procesului lent de implementare a unor proiecte de investiții publice ale Ministerului Culturii.

Măsurile de politici și activitățile principale implementate în anul 2024 au fost:

în domeniul „Sport” - 669,4 mil. lei sau 98,2% din prevederi, dintre care:

- acordarea transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale pentru 76 de școli sportive din cadrul autorităților publice locale - 379,3 mil. lei sau 98,6% din prevederi;

- asigurarea activității curente a 22 instituții de sport din subordinea Ministerului Educației și Cercetării - 118,3 mil. lei sau 95,7% din prevederi;

- acordarea premiilor sportivilor pentru performanțele deosebite obținute la competițiile sportive - 67,7 mil. lei, realizate integral;

- realizarea Calendarului acțiunilor sportive naționale și internaționale - 61,2 mil. lei, valorificate integral;

- acordarea burselor sportivilor de performanță - 33,4 mil. lei, realizate integral;

- realizarea activităților legate de prevenirea și combaterea dopajului în sport - 5,5 mil. lei sau 82,0% din prevederi;

în domeniul „Tineret” - 28,7 mil. lei sau 89,4% din prevederi, dintre care:

- programe/proiecte pentru organizații de tineret - 12,8 mil. lei sau 92,8% din prevederi;

- dezvoltarea activităților de tineret - 7,7 mil. lei sau 86,5% din prevederi;

- efectuarea lucrărilor de reparație capitală a edificiului Centrului de inovație socială „National Youth Hub” - 5,2 mil. lei, realizate practic integral;

în domeniul „Cultură” - 598,8 mil. lei sau 99,0% din prevederi, dintre care:

- acordarea indemnizației de merit pentru oamenii de creație - 34,8 mil. lei, (pentru 250 persoane), executate integral;

- susținerea și promovarea activităților culturale - 21,7 mil. lei sau 97,3% din prevederi;

- realizarea proiectelor culturale și editoriale din Fondul național al culturii - 21,2 mil. lei, executate integral;

- susținerea proiectelor cinematografice, a altor genuri de activitate și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale - 11,8 mil. lei, executate integral;

- continuarea proiectelor de investiții capitale în curs de execuție - 8,4 mil. lei sau 75,7% din prevederi;

- realizarea Programului „Diplomație culturală” - 7,7 mil. lei sau 96,2% din prevederi;

- realizarea Programului național „Voucher cultural” - 3,9 mil. lei, valorificat integral;

- realizarea Programului național „Cluburile de lectură” - 1,4 mil. lei, valorificat integral;

- acordarea Premiului național pentru contribuția substanțială cu impact considerabil la dezvoltarea societății, științei, tehnologiilor, culturii, artei și a sportului - 0,9 mil. lei sau 81,8% din prevederi;

Alocațiile prevăzute în sumă de 304,9 mil. lei pentru susținerea/subvenționarea instituțiilor publice la autogestiune, au fost executate integral, după cum urmează:

- susținerea activității teatrelor, cercului și organizațiilor concertistice - 303,3 mil. lei;

- Instituția Publică „Muzeul de istorie a evreilor din Republica Moldova” - 1,6 mil. lei.

în domeniul „Tele-radio și presă” - 216,5 mil. lei sau 99,4% din prevederi, dintre care:

- asigurarea controlului asupra instituțiilor în domeniul audiovizualului - 16,7 mil. lei sau 97,7% din prevederi;

- susținerea publicațiilor periodice prin compensarea și acoperirea cheltuielilor de distribuție a edițiilor periodice în baza Mecanismului de finanțare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.329/2024 - 10,1 mil. lei sau 91,8% din prevederi.

Totodată, alocațiile prevăzute în sumă de 189,7 mil. lei pentru subvenționarea instituțiilor publice la autogestiune, au fost executate integral, după cum urmează pentru:

- Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” - 185,8 mil. lei;

- instituțiile publice „Publicația periodică revista lunară „Noi””, „Publicația periodică revista „Alunelul”” și „Publicația periodică săptămânalul „Florile Dalbe”” - 3,9 mil. lei.

Pentru realizarea activităților în cadrul proiectelor finanțate din surse externe, în cadrul grupei respective au fost prevăzute alocații pentru Proiectul „Istoria și muzica - valori care ne unesc” în sumă de 0,2 mil. lei , care au fost realizate integral.

Din fondul de rezervă al Guvernului au fost repartizate Ministerului Educației și Cercetării mijloace financiare conform hotărârilor Guvernului în sumă de 34,9 mil. lei, dintre care au fost executate în sumă de 34,6 mil. lei, și anume:

- conform Hotărârii Guvernului nr. 711/2024 au fost alocate și executate integral 33,1 mil. lei în vederea premierii sportivilor, antrenorilor, medicilor și maseurilor pentru performanțele obținute la ediția a XXXIII-a a Jocurilor Olimpice de vară și la ediția a XVII-a a Jocurilor Paralimpice din anul 2024, organizate în orașul Paris, Franța;

- conform Hotărârii Guvernului nr. 745/2024 au fost alocate 1,8 mil. lei în vederea reprezentării intereselor Republicii Moldova în fața structurilor internaționale sportive, inclusiv în fața Curții de Arbitraj Sportiv din Lausanne, Elveția, care au fost finanțate în mărime de 1,5 mil. lei.

4.5.9. Învățământ

Pentru anul 2024, pentru grupa respectivă au fost aprobate alocații în sumă de 17 406,5 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 1 288,8 mil. lei, constituind 18 695,3 mil. lei sau 21,5 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 18 461,7 mil. lei sau la nivel de 98,8% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 90,1% din prevederi.

Datele despre realizarea cheltuielilor pentru grupa respectivă se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat pe an		executat față de anul 2023	
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total	17476,0	17406,5	18695,3	18461,7	-233,6	98,8	985,7	105,6
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>21,6</i>	<i>21,2</i>	<i>22,8</i>	<i>23,1</i>				
Cheltuieli curente	17211,5	17059,0	18296,7	18091,3	-205,4	98,9	879,8	105,1
Cheltuieli capitale	264,5	347,5	398,6	370,4	-28,2	92,9	105,9	140,0
Resurse, total	17476,0	17406,5	18695,3	18461,7	-233,6	98,7	985,7	105,6
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	17318,1	17084,2	18334,1	18136,9	-197,2	98,9	818,8	104,7
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	135,0	295,9	333,0	299,9	-33,1	90,1	164,9	222,1
venituri colectate	22,9	26,4	28,2	24,9	-3,3	88,3	2,0	108,7

Cheltuielile realizate în anul 2024 sunt în creștere față de anul 2023 cu 985,7 mil. lei sau cu 5,6 la sută. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 233,6 mil. lei, sau 1,3% din total. În aspect economic, au rămas neexecutate cheltuieli curente în sumă de 205,4 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 28,2 mil. lei. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 33,1 mil. lei.

În aspectul resurselor, cheltuielile au fost finanțate preponderent din resurse generale 98,3%, proiectelor finanțate din surse externe și veniturilor colectate le revine 1,6% și, respectiv, 0,1% din total.

În vederea finanțării instituțiilor de învățământ general la nivel local, au fost prevăzute transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale în sumă de 14 892,4 mil. lei, care au fost executate în sumă de 14 726,3 mil. lei, sau la nivel de 98,9% din prevederi sau cu 520,7 mil. lei mai mult față de anul 2023.

Instituțiile publice de învățământ profesional tehnic și superior au acordat servicii educaționale pentru realizarea Planului (comenzii de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat, valorificând mijloace în sumă de 2 245,2 mil. lei, ce constituie 99,9% din prevederi.

Pentru asigurarea finanțării complementare a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic și superior au fost prevăzute granturi acordate din bugetul de stat în sumă de 47,5 mil. lei, care au fost executate la nivel de 99,8% din prevederi.

Cheltuielile pentru plata burselor elevilor și studenților din instituțiile de învățământ au fost realizate în sumă de 368,8 mil. lei, ce constituie 99,7% din prevederi.

Pentru asigurarea alimentării copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ din subordinea Ministerului Educației și Cercetării au fost prevăzute alocații în sumă de 56,1 mil. lei, care au fost executate în sumă de 56,0 mil. lei sau la nivel de 99,8% din prevederi.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 876/2015 cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor pentru anul 2024, au fost prevăzute alocații în sumă de 50,9 mil. lei, fiind executate la nivel de 96,3% din prevederi.

În scopul realizării măsurilor privind lucrul extrașcolar cu copiii au fost prevăzute alocații în sumă de 26,1 mil. lei, care au fost executate la nivel de 99,2 la sută.

Măsurile privind organizarea desfășurării examenelor de absolvire în gimnazii și examenelor de bacalaureat în licee au generat cheltuieli în sumă de 15,4 mil. lei, fiind executate la nivel de 98,7 la sută.

Pentru participarea elevilor dotați la olimpiadele naționale și internaționale au fost executate cheltuieli în sumă de 13,2 mil. lei, cu 3,1 mil. lei mai mult față de anul 2023.

În scopul organizării odihnei de vară a copiilor în cadrul instituțiilor de învățământ secundar general au fost prevăzute alocații în sumă de 1,8 mil. lei, fiind executate integral.

Cotizațiile la organisme internaționale în anul 2024 au constituit 1,6 mil. lei, ce reprezintă 94,1% din prevederi.

Pentru încurajarea și stimularea participării Republicii Moldova la programele de mobilitate academică au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 0,2 mil. lei, care au fost executate integral.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 341/2024 cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2024, instituțiile de învățământ au beneficiat de mijloace bănești în sumă de 1,5 mil. lei, care au fost executate în sumă de 1,2 mil. lei sau la nivel de 80,0% din prevederi.

Totodată, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 796/2024 cu privire la alocarea mijloacelor financiare (pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale din lunile iunie-iulie 2024) din Fondul de intervenție al Guvernului pentru reparația acoperișului căminului pentru elevi nr. 2 al Instituției Publice „Școala Profesională din Orhei”, deteriorat în urma situației excepționale cu caracter natural „Vijelie” din 11 iunie 2024, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 1,9 mil. lei, care au fost executate integral.

În anul 2024, veniturile colectate ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat au constituit 24,9 mil. lei sau 88,3% față de volumul acestora prevăzut sumă de 28,2 mil. lei.

Pentru activitățile din cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost prevăzute mijloace în sumă de 333,0 mil. lei, fiind executate în sumă de 299,9 mil. lei sau la nivel de 90,1% din prevederi. Neexecutarea cheltuielilor a fost condiționată de tergiversarea procedurilor de achiziție din motivul de majorare a prețurilor la majoritatea serviciilor.

În anul 2024, în cadrul grupei au fost în derulare următoarele proiecte finanțate din surse externe:

1. Proiectul „Învățământului superior”, finanțat din contul împrumutului acordat de Banca Mondială, în cadrul căruia au fost prevăzute cheltuieli în volum de 227,1 mil. lei pentru elaborarea unui sistem electronic unificat de admitere în învățământul superior (e-admitere), elaborarea Sistemului Informațional al Pieței Muncii, implementarea studiului de urmărire a traseului absolvenților de studii superioare, elaborarea și revizuirea Standardelor de Calificare, fiind executate 209,9 mil. lei sau la nivel de 92,4% din prevederi.

2. Proiectul „Asistență tehnică și financiară nerambursabilă acordată Republicii Moldova de către România” finanțat de către Guvernul României, destinat dezvoltării transportului școlar în instituțiile de învățământ general din Republica Moldova, în cadrul căruia au fost prevăzute cheltuieli în volum de 70,7 mil. lei, care au fost realizate în volum de 70,5 mil. lei sau la nivel de 99,7% din prevederi.

3. Proiectul „Îmbunătățirea calității educației”, finanțat din contul granturilor și împrumutului acordat de Banca Mondială, în cadrul căruia au fost prevăzute

cheltuieli în volum de 26,3 mil. lei pentru îmbunătățirea calității practicilor de predare, îmbunătățirea calității mediului de învățare în instituțiile participante și consolidarea capacității de gestionare a sectorului educațional și răspuns la criza refugiaților care au fost realizate în volum de 12,9 mil. lei sau la nivel de 49,0% din prevederi. Nivelul scăzut de executare a cheltuielilor este cauzat de extinderea perioadei de implementare a măsurilor planificate.

4. Proiectul „Dezvoltarea educației în raionul Taraclia prin tehnologii și consolidarea transportului”, finanțat din contul grantului acordat de către Guvernul Bulgariei, destinat consolidării transportului și a tehnologiilor pentru elevii din instituțiile de învățământ din raionul Taraclia, în cadrul căruia au fost prevăzute cheltuieli în volum de 6,0 mil. lei, care au fost realizate în volum de 5,2 mil. lei sau la nivel de 86,7% din prevederi. Nivelul sub media de executare a cheltuielilor este cauzat de crearea economiilor în procesul de selectate a ofertelor prezentate în cadrul achizițiilor publice cu cel mai mic preț.

5. Proiectul „Programul cadru al UE Erasmus +”, finanțat din contul grantului acordat de Comisia Europeană și soldului de mijloace bănești înregistrat la începutul anului 2024, în cadrul căruia au fost prevăzute cheltuieli în volum de 1,6 mil. lei, destinate acordării sprijinului agenților de asigurare a calității în crearea unui sistem de asigurare a calității în conformitate cu Standardele și Ghidurile Europene, care au fost realizate în volum de 0,6 mil. lei sau la nivel de 43,8% din prevederi. Nivelul scăzut de executare a cheltuielilor este cauzat de recepționarea a ultimei tranșe la finele anului 2024 care a cauzat extinderea perioadei de implementare a măsurilor planificate pentru anul 2025.

6. Proiectul „Programul de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova”, finanțat din contul soldului de mijloace bănești înregistrat la situația din 1 ianuarie 2024, în cadrul căruia au fost prevăzute cheltuieli în volum de 0,9 mil. lei, destinate finisării lucrărilor de construcție a unui bloc de studii din cadrul Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din mun. Comrat, care au fost realizate în volum de 0,4 mil. lei sau la nivel de 44,4% din prevederi. Nivelul scăzut de executare a cheltuielilor este cauzat de prezentarea cu întârziere a actelor de recepție a lucrărilor de către executant.

7. Proiectul „Promovarea educației incluzive în Republica Moldova”, finanțat din contul grantului acordat de Fondul pentru copii al Națiunilor Unite, în scopul elaborării documentului strategic de politici în domeniul educației incluzive, elaborarea mecanismului de acces la tehnologii asistive a copiilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul educațional. Pentru realizarea măsurilor din cadrul proiectului au fost prevăzute cheltuieli în volum de 0,4 mil. lei, care au fost realizate în volum de 0,3 mil. lei sau la nivel de 75,0% din prevederi. Nivelul sub

media de executare a cheltuielilor este cauzat de decizia de extindere a perioadei de implementare a măsurilor planificate pentru anul 2025.

4.5.10. Protecție socială

Pentru anul 2024, pentru grupa respectivă au fost aprobate alocații în sumă de 21 569,7 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 292,4 mil. lei, constituind 21 277,3 mil. lei sau 25,9% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 20 858,2 mil. lei sau la nivel de 98,0% din prevederi, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe au fost realizate la nivel de 87,6% din prevederi.

Datele despre executarea cheltuielilor în cadrul grupei respective se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	2023 executat	2024						
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat pe an		executat față de anul 2023	
					suma	%	Suma	%
Cheltuieli, total	21381,8	21569,7	21277,3	20858,2	-419,1	98,0	523,6	97,6
<i>Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	26,5	26,2	25,9	26,0				
Cheltuieli curente	21369,5	21516,3	21205,3	20787,3	-418,0	98,0	582,2	97,3
Cheltuieli capitale	12,3	53,4	72,0	70,9	-1,1	98,5	58,6	576,4
Resurse, total	21381,8	21569,7	21277,3	20858,2	-419,1	98,0	523,6	97,6
<i>inclusiv:</i>								
resurse generale	21168,6	21547,2	21128,6	20722,8	-405,8	98,1	445,8	97,9
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	100,1	0	89,5	78,4	-11,1	87,6	-21,7	78,3
venituri colectate	113,1	22,5	59,2	57,0	2,2	96,3	-56,1	50,4

Cheltuielile realizate în anul 2024 sunt în descreștere față de anul 2023 cu 523,6 mil. lei sau cu 2,4 %, ca urmare a schimbării mecanismului de acordare a compensațiilor pentru persoanele vulnerabile.

În aspect economic, au rămas neexecutate comparativ cu cele planificate cheltuieli curente în sumă de 418,0 mil. lei și cheltuieli capitale în sumă de 1,1 mil. lei. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 11,1 mil. lei.

Alocațiile neutilizate în sumă de 419,1 mil. lei se atribuie la următoarele poziții de cheltuieli principale:

- transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat în sumă de 291,2 mil. lei, ținând cont de modificarea numărului de beneficiari de prestații sociale și mărimii medii a prestațiilor, precum și ca urmare a încasării mai mari a veniturilor proprii ale bugetului asigurărilor sociale de stat;

- cheltuieli de întreținere a instituțiilor/serviciilor și măsurilor sociale -76,0 mil. lei;

- susținerea financiară a persoanelor participante în cadrul Programului „Prima casă” – 13,8 mil. lei ;

- transferuri cu destinație specială către bugetele locale – 24,9 mil. lei, din motivul modificării contingentului de beneficiari;

- politici si management în domeniul protecției sociale - 8,0 mil. lei (managementul Ministerul Muncii și Protecției Sociale -2,2 mil. lei și susținerea activităților sistemului de protecție sociala (activitatea ATAS-urilor) - 5,8 mil. lei);

- indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii – 5,2 mil. lei.

În cadrul proiectelor finanțate din surse externe, cheltuielile au fost executate în sumă de 78,4 mil. lei sau 87,6 % din prevederi anuale (89,5 mil. lei), fiind implementate proiectele „Acordarea asistentei tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv serviciilor sociale” și „Suport pentru acoperirea cheltuielilor aferente utilităților centrelor de plasament temporar pentru refugiați”.

Pentru asigurarea funcționării aparatului Ministerului Muncii și Protecției Sociale, a instituțiilor din subordine, precum și pentru executarea serviciilor atribuite acestora, au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 3 292,8 mil. lei, care au fost executate în sumă de 3 219,4 mil. lei sau la nivel de 97,8% din prevederi.

Pentru consolidarea potențialului Instituției Publice „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare” (CREPOR), pentru asigurarea tratamentului și reabilitării persoanelor cu dizabilități și participanților la război, pentru anul 2024 au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 60,2 mil. lei, precizate în sumă de 70,0 mil. lei, care au fost executate integral.

Pentru susținerea activităților sistemului de protecție socială Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială (conform reformei sistemului de asistență socială „Restart”, aprobat prin Legea nr. 256/2023) pentru anul 2024 au fost precizate mijloace financiare în sumă de 170,8 mil. lei, care au fost executate în volum de 165,1 mil. lei sau la nivel de 96,7% din prevederi. Totodată, menționăm că prin Hotărârea Guvernului nr. 568/2014 privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023 s-au repartizat în bugetele locale, din alocațiile aprobate în bugetul de stat pentru anul 2024, mijloace

financiare în sumă de 202,4 mil. lei ca alte transferuri curente cu destinație generală, în scopul acoperirii cheltuielilor pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar și al acoperirii parțiale a cheltuielilor de personal, ca urmare a implementării reformei sistemului de asistență socială „Restart”, din care municipiului Chișinău 4,3 mil. lei și UTA Găgăuzia 5,5 mil. lei.

Pentru Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (inclusiv suportul monetar) pentru anul 2024 au fost aprobate mijloace financiare în volum de 1 477,1 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate, și au constituit 2 205,8 mil. lei, fiind executate în volum de 2 115,5 mil. lei (din care 1 195,1 mil. lei suportul monetar) sau la nivel de 95,9 la sută.

Pentru plata sumelor indexate la depunerile bănești ale populației au fost aprobate cheltuieli în sumă de 15,0 mil. lei, pentru realizarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 290/2023 privind plata sumei indexate deponenților Băncii de Economii, beneficiari de indexare în anul 2024 au fost deponenții născuți până în anul 1991, care nu au beneficiat de sumele indexate aferente primei etape și/sau etapei a doua în anii precedenți.

În anul 2024, achitarea sumelor indexate a început în luna februarie și s-a efectuat pentru deponenții care s-au înregistrat până la sfârșitul lunii august 2024.

În decursul anului 2024, către Î.S. „Poșta Moldovei” pentru plata sumelor indexate au fost transferate 9,8 mil. lei, dintre care, în măsura adresării deponenților, au fost achitate pentru etapa 1 – 0,5 mil. lei și pentru etapa 2 – 9,3 mil. lei.

În scopul executării prevederilor Legii nr.1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, legate de restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, în bugetul de stat pentru anul 2024 au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 4,9 mil. lei, și executate în sumă de 2,6 mil. lei, la nivel de 53,1%, fiind cu 0,3 mil. lei mai mult față de suma executată în anul 2023.

Pentru realizarea prevederilor Legii nr. 397/2013 privind finanțele publice locale, în bugetul de stat pentru anul 2024 pentru grupa respectivă au fost prevăzute transferuri cu destinație specială în sumă de 281,7 mil. lei, fiind precizate în sumă de 253,6 mil. lei și executate în sumă de 228,7 mil. lei, ceea ce reprezintă 90,2% din prevederi. Comparativ cu anul 2023, indicatorul este în descreștere cu 350,9 mil. lei, în legătură cu aprobarea reformei sistemului de asistență socială „Restart” (Legea nr. 256/2023).

Transferurile cu destinație specială alocate pentru bugetele locale în sumă de 228,7 mil. lei au fost îndreptate pentru:

- compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și Anenii Noi – 131,8 mil. lei, cu 23,1 mil. lei mai puțin față de anul 2023;
- compensarea cheltuielilor pentru serviciile de transport – 36,8 mil. lei, pentru mun. Chișinău și UTA Găgăuzia;
- plata indemnizațiilor pentru copiii adoptați sau cei aflați sub tutelă/curatelă – 15,2 mil. lei, pentru mun. Chișinău și UTA Găgăuzia;
- susținerea tinerilor specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar pentru achitarea indemnizațiilor, a cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ și pentru consumul de energie termică și electrică – 31,3 mil. lei, cu 6,9 mil. lei mai puțin față de anul 2023;
- susținerea tinerilor specialiști din domeniul culturii pentru achitarea indemnizațiilor – 0,03 mil. lei;
- acordarea prestațiilor sociale pentru copiii plasați în serviciile sociale (bani de buzunar) – 3,2 mil. lei, pentru mun. Chișinău și UTA Găgăuzia;
- servicii sociale – 10,5 mil. lei, cu 128,9 mil. lei mai puțin față de anul 2023, în legătură cu aprobarea reformei sistemului de asistență social „Restart”.

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2024 au fost aprobate în sumă de 18 487,2 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă de 17 563,3 mil. lei și finanțate în sumă de 17 272,1 mil. lei sau 98,3% din prevederi.

Din fondul de intervenție al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 1,1 mil. lei, care au fost executate integral, inclusiv:

- 0,5 mil. lei au fost executate conform Hotărârii Guvernului nr. 691/2024 pentru reparația acoperișurilor construcțiilor ce aparțin Centrului de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități, mun. Orhei, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Vijelii” din 11 iunie 2024;

- 0,5 mil. lei care au fost executate conform Hotărârii Guvernului nr. 613/2024 pentru reparația acoperișurilor construcțiilor Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) din comuna Bădiceni, raionul Soroca, distruse în urma situației excepționale cu caracter natural din 8 iunie 2024;

- 0,1 mil. lei conform Hotărârii Guvernului nr. 50/2024 pentru acordarea indemnizației unice în cazul personalului decedat în lupta cu COVID-19 din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească.

Din fondul de rezervă al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 14,2 mil. lei, care au fost executate în volum de 14,2 mil. lei, inclusiv:

- 10,0 mil. lei au fost executate conform Hotărârii Guvernului nr. 272/2024 pentru finanțarea unor măsuri de asistență socială;

-1,9 mil. lei conform Hotărârii Guvernului nr. 172/2024 pentru acoperirea cheltuielilor legate de întreținerea și activitatea centrelor de plasament temporar pentru persoane refugiate;

-2,2 mil. lei conform Hotărârii Guvernului nr.71/2024 pentru acoperirea cheltuielilor legate de întreținerea și activitatea centrelor de plasament temporar pentru persoane refugiate.

4.6 Transferurile către bugetele locale

La baza relațiilor între bugetul de stat și bugetele locale stau prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023 (cu modificările ulterioare), precum și alte acte normative.

În componența bugetului de stat pe anul 2024, pentru bugetele locale de ambele niveluri au fost inițial aprobate transferuri în sumă totală de 17 902,9 mil. lei.

Transferurile cu destinație generală (de echilibrare) din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale pentru nivelarea posibilităților financiare au fost aprobate în volum de 1 827,2 mil. lei și alte transferuri cu destinație generală ce includ și transferuri pentru bugetele locale de nivelul întâi pentru asigurarea cu resurse a domeniului propriu de activitate, aferent infrastructurii drumurilor publice locale, ca urmare a redirecționării de la transferurile cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor publice locale în volum de 711,9 mil. lei. Ulterior, volumul altor transferuri cu destinație generală au fost precizate la nivel de 964,1 mil. lei.

Transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale au fost aprobate în sumă de 15 363,8 mil. lei, ulterior fiind majorate cu 1 030,3 mil. lei, constituind 16 394,1 mil. lei, inclusiv pentru:

- finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar) – 14 892,0 mil. lei (majorare cu 1 021,3 mil. lei);
- școli sportive – 384,8 mil. lei (majorare cu 23,6 mil. lei);
- asistența socială – 253,6 mil. lei (reducere cu 28,1 mil. lei);
- infrastructura drumurilor publice de interes raional (municipal) – 849,6 mil. lei ;
- finanțarea altor competențe delegate autorităților administrației publice locale – 0,6 mil. lei;
- pentru cantine de ajutor social – 2,9 mil. lei ;
- pentru consolidarea sistemului de protecție socială a copilului, inclusiv serviciilor sociale – 7,5 mil. lei ;

- pentru acoperirea cheltuielilor aferente unităților centrelor de plasament temporar pentru refugiați – 3,1 mil. lei .

Pentru anul 2024, suma transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale precizate în anexa nr. 7 la Legea bugetului pentru anul 2024 a constituit 19 185,4 mil. lei, acestea fiind majorate conform hotărârilor Guvernului nr. 101/2024 privind repartizarea unor alocații aprobate pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea ca urmare a implementării reformei sistemului de asistență socială „Restart”(pentru domeniile proprii de activitate ale APL), nr. 568/2024 și nr. 673/2024 privind repartizarea unor alocații în vederea asigurării prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar.

Transferurilor alocate conform hotărârilor de Guvern menționate privind repartizarea alocațiilor aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2024, acestea au constituit 280,6 mil. lei și au fost repartizate după cum urmează:

- ✓ învățământul general - 48,6 mil. lei ;
- ✓ școli sportive-1,7 mil. lei ;
- ✓ alte transferuri cu destinație generală-230,3 mil. lei .

Finanțarea transferurilor de la bugetul de stat la bugetele locale (anexa nr. 7 cu transferuri alocate prin hotărâri de Guvern) au fost asigurate la nivel de 98,9% față de planul precizat sau în volum de 18 981,8 mil. lei, nefiind alocate 203,6 mil. lei din volumul total de transferuri planificate (19 185,4 mil. lei), dintre care:

- pentru învățământul general – 166,1 mil. lei sau executate la nivel de 98,9 la sută;
- pentru școlile sportive – 5,4 mil. lei sau executate la nivel de 98,6 la sută;
- pentru asistența socială – 24,9 mil. lei sau executate la nivel de 90,2 la sută;
- pentru infrastructura drumurilor publice de interes raional (municipal) – 5,1 mil. lei sau executate la nivel de 99,4 la sută;
- pentru cantine de ajutor social – 0,3 mil. lei sau executate la nivel de 89,1 la sută;
- pentru consolidarea sistemului de protecție socială a copilului, inclusiv serviciilor sociale – 0,9 mil. lei sau executate la nivel de 88,2 la sută;
- pentru acoperirea cheltuielilor aferente unităților Centrelor de plasament temporar pentru refugiați – 0,5 mil. lei sau executate la nivel de 84,1 la sută;
- pentru alte transferuri cu destinație generală (alocate conform hotărârilor Guvernului) – circa 0,1 mil. lei sau executate la nivel de 99,99 la sută.

Printre principalele cauze de nefinanțare deplină a transferurilor cu destinație speciale se pot enumera:

- ✓ diminuarea pe parcursul anului a numărului de beneficiari;
- ✓ finanțarea transferurilor cu destinație specială pe bază de necesități, ca mecanism de asigurare a cheltuirii eficiente și conform destinației a mijloacelor bugetare;
- ✓ necorelarea bugetelor locale cu prevederile Legii bugetului de stat pentru anul 2024;

De asemenea, pe parcursul anului 2024, din bugetul de stat, prin hotărâri ale Guvernului, pentru bugetele locale au fost aprobate transferuri cu destinație specială în volum de 12,6 mil. lei, fiind executate în volum de peste 12,0 mil. lei sau la nivel de 95,4 la sută, inclusiv:

- conform hotărârilor Guvernului nr. 140/2024 și nr. 542/2024 cu privire la restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice în sumă de 2,6 mil. lei, fiind finanțate în același volum;
- în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Reușește „DAR 1+3”, în baza Proceselor-verbale nr. 1 din 2 mai 2024 și nr. 2 din 11 iunie 2024 al ședinței Comitetului de evaluare și supraveghere a proiectelor din cadrul Programului, autorităților publice locale – beneficiare, pentru finanțarea proiectelor declarate câștigătoare au fost alocate mijloace financiare în sumă de circa 10,0 mil. lei , fiind finanțate la nivel de 94,1 la sută sau în volum de 9,4 mil. lei .

Pe parcursul anului 2024, din fondul de urgență al Guvernului au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 30,4 mil. lei, fiind executate în sumă de 30,3 mil. lei sau la nivel de 99,9 la sută, după cum urmează:

- conform Hotărârii Guvernului nr. 71/2024, nr. 172/2024 și nr. 272/2024 din fondul de rezervă al Guvernului au fost repartizate bugetelor locale mijloace financiare în sumă de 3,7 mil. lei pentru acoperirea cheltuielilor legate de întreținerea centrelor de plasament pentru refugiați și finanțarea unor măsuri de asistență socială, fiind executate la nivel de 99,3 la sută sau în volum de 3,6 mil. lei;
- pentru lucrări de reparație a Casei de cultură din comuna Heciul Nou, raionul Sângerei, conform Hotărârii Guvernului nr.287/2024, au fost alocate din fondul de rezervă mijloace financiare în sumă de 1,3 mil. lei, fiind finanțate integral;
- pentru lichidarea consecințelor situației excepționale cu caracter natural conform hotărârilor Guvernului nr. 613/2024, nr. 691/2024 și nr. 796/2024, au fost alocate din fondul de intervenție mijloace financiare în sumă de circa 25,4 mil. lei, fiind finanțate practic integral;

De asemenea, autoritățile administrației publice locale au beneficiat și de transferuri din fondurile centralizate ale bugetului de stat și din proiect, fiind

alocate mijloace financiare în volum de 537,3 mil. lei, executate la nivel de 94,4% sau în sumă de 507,5 mil. lei, inclusiv din contul:

- Fondul național pentru mediu - aprobate transferuri în sumă de 93,2 mil. lei, finanțate în sumă de 89,2 mil. lei sau la nivel de 95,7 la sută;
- Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova” - alocate transferuri în sumă de 106,4 mil. lei, finanțate în sumă de 87,2 mil. lei sau la nivel de 81,9%;
- Fondului pentru eficiența energetică - alocate mijloacele financiare în sumă de 3,1 mil. lei, finanțate în sumă de 2,6 mil. lei sau la nivel de 83,8 la sută;
- Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - alocate transferuri în sumă de 91,1 mil. lei, finanțate integral;
- Fondului național pentru dezvoltare regională și locală - alocate transferuri în sumă de 226,0 mil. lei, fiind executate în sumă de 221,7 mil. lei sau la nivel de 98,1 la sută;
- Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2024, prin hotărârile Guvernului nr. 341/2024 și nr. 620/2024 fiind aprobate mijloacele financiare în sumă de 17,5 mil. lei, finanțate la nivel de 89,6% sau în sumă de 15,7 mil. lei.

Pentru bugetele locale de la bugetul de stat au fost alocate pentru anul 2024 transferuri în volum total de 19 765,7 mil. lei, executate în sumă de 19 531,6 mil. lei, ceea ce reprezintă 98,8% din volumul total de alocații bugetare sub formă de transferuri (generale și speciale).

4.7 Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat

Conform bilanțului contabil, activele instituțiilor finanțate de la bugetul de stat au constituit – 70351.7 mil. lei, inclusiv:

- mijloace fixe	17830.1 mil. lei;
- stocuri de materiale circulante	4124.8 mil. lei;
- producție în curs de execuție, produse și producție finită, animale tinere la îngrășat	76.7 mil. lei;
- terenuri	10185.4 mil. lei;
- acțiuni și alte forme de participare în capital	28253.2 mil. lei;
- creanțe ale instituțiilor bugetare	2 070.6 mil. lei;
- alte active	1127.9 mil. lei;

- mijloace bănești

6683.0 mil. lei, dintre care mijloace temporar intrate în posesia instituției – 580.8 mil. lei, care nu fac parte a executării bugetului.

Soldul mijloacelor bănești, pe componente bugetare, se prezintă în următorul tabel: mii. lei

	Total	Inclusiv			
		Pe conturile curente în CUT	pe conturi BNM	pe conturi MAIB	Conturi curente în afara sistemului trezorerial
Sold de mijloace bănești în moneda națională total, inclusiv	3 564 950,5	3 564 950,5			
• Componenta de bază	3 492 384,7	3 492 384,7			
• Proiecte finanțate din surse externe	72 565,8	72 565,8			
Sold de mijloace bănești în valută străină total, inclusiv:	2 179 119,5		2 082 566,5	96 553,0	
• Componenta de bază	1 443 512,4		1 443 512,4		
• Proiecte finanțate din surse externe	735 607,1		639 054,1	96 553,0	
Sold de mijloace pe conturi curente în afara sistemului trezorerial total, inclusiv	358 135,5				358 135,5
• Componenta de bază	304 444 ,7				304 444 ,7
• Proiecte finanțate din surse externe	53 690,8				53 690,8
Total	6 102 205,5	3 564 950,5	2 082 566,5	96 553,0	358 135,5

- datoriile instituțiilor bugetare au constituit 1 280,1 mil. lei;
- alte datorii (mijloace temporar intrate în posesia instituției) – 580,8 mil. lei;

- rezultatul executării de casă a bugetului și rezultatul financiar al instituțiilor bugetare –6 8490,8 mil. lei.

4.8 Creanțele și datoriile instituțiilor finanțate de la bugetul de stat

La situația din 31 decembrie 2024, creanțele instituțiilor finanțate de la bugetul de stat la cheltuieli și active nefinanciare au constituit 1 951,0 mil. lei, inclusiv creanțe curente (sumele achitate în avans conform contractelor pentru bunuri, lucrări și servicii) – 1918,7 mil. lei și cu termen expirat – 32,3 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2023, creanțele s-au majorat cu 22,1 mil. lei. Creanțele curente s-au majorat cu 3,8 mil. lei și cele cu termen expirat cu 18,3 mil. lei.

Datoriile instituțiilor finanțate de la bugetul de stat au constituit 1 228,0 mil. lei, inclusiv datorii curente (cheltuieli de personal, servicii energetice și comunale, calculate pentru luna decembrie, dar planificate și achitate în luna ianuarie a anului următor, precum și la alte cheltuieli, al căror termen de achitare conform contractului nu a survenit) – 1 221,4 mil. lei și cu termen de achitare expirat (arierate) – 6,6 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2023, datoriile s-au micșorat cu 111,2 mil. lei, inclusiv datorii curente cu 109,6 mil. lei și cele cu termen de achitare expirat (arierate) cu 1,6 mil. lei.

În totalul creanțelor, cele mai semnificative creanțe s-au înregistrat la active nefinanciare – 1 421,8 mil. lei, dintre care 651,6 mil. lei la mașini și utilaje și 638,1 mil. lei la investiții capitale în active în curs de execuție. Creanțele la cheltuieli constituie 529,2 mil. lei, dintre care aferente subvențiilor și granturilor acordate 420,9 mil. lei.

În totalul datoriilor, cele mai semnificative datorii s-au format la cheltuieli – 1052,9 mil. lei, dintre care cheltuieli de personal – 970,4 mil. lei, active nefinanciare – 175,2 mil. lei, din care 110,9 mil. lei la investiții capitale în active în curs de execuție.

Ponderea creanțelor și datoriilor în totalul cheltuielilor și activelor nefinanciare ale bugetului de stat a constituit:

- creanțe – 2,4 %, iar a celor cu termen expirat - 0,04 %;
- datorii - 1,5 %, iar a celor cu termen de achitare expirat (arierate)- 0,01 %.

Este de menționat că Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2024 a fost întocmit conform Legii bugetului de stat pe anul 2024 nr. 418/2023, ordinului Ministerului Finanțelor cu privire la structura, componența și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat nr. 44/2018,

Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor, aprobate prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 215/2015, Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin ordinul nr. 216/2015 și Cerințelor la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare, aprobate prin ordinul nr. 164/2016.

4.9 Implementarea recomandărilor și executarea cerințelor din hotărârea precedentă a Curții de Conturi

Raportul privind executarea bugetului de stat pentru anul 2023 a fost supus auditului de către Curtea de Conturi.

Raportul auditului a fost aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 24/2024 cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2023.

Prin hotărârea și raportul de audit respective, Ministerului Finanțelor i-au fost înaintate 10 recomandări.

Material adițional la Raport:

- Anexa nr. 1 Dinamica încasării veniturilor bugetului public național în anii 2023-2024, pe tipuri
- Anexa nr. 2 Încasarea veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal
- Anexa nr. 3 Sursele de finanțare ale bugetului public național în anul 2024
- Anexa nr.4 Informația privind acordurile de granturi externe semnate în anul 2024, pe donatori
- Anexa nr.5 Rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2024, în aspect funcțional
- Anexa nr. 6 Rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2024, în aspect economic
- Anexa nr. 7 Informația privind cheltuielile de personal, numărul de unități (posturi), numărul de angajați și salariul mediu lunar în anul 2024, în aspectul grupelor funcționale
- Anexa nr. 8 Soldul datoriei de stat externe pe creditori în anii 2022-2024
- Anexa nr. 9 Informația privind acordurile de împrumuturi externe semnate/intrate în vigoare în anul 2024, pe creditori

- Anexa nr. 10 Informație privind repartizarea și utilizarea mijloacelor din fondul de rezervă al Guvernului în anul 2024
- Anexa nr. 11 Informație privind repartizarea și utilizarea mijloacelor din fondul de intervenție al Guvernului în anul 2024
- Anexa nr. 12 Informația privind mersul implementării recomandărilor înaintate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 28 mai 2024 cu privire la Raportul de audit asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2023
- Nota analitică Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, în semestrul I al anului 2024.

Anexa nr. 1
la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

**Dinamica încasării veniturilor bugetului public național
în anii 2023-2024, pe tipuri**

mil. lei

Denumirea veniturilor	Cod ECO	Anul 2023			Anul 2024								
					Aprobat/ estimat	Precizat	Executat	Pondere a în PIB (323800,0 mil. lei) (%)	Ponde rea in suma totala (%)	Executat față de (+,-)		Executat (%) căt-re	
		Executat	Pondere a în PIB (303600,0 mil. lei) (%)	Pond erea in suma totala (%)						executat 2023	precizat	executat 2023	precizat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Venituri, total	1	102.299,2	33,70	100,0	107.172,0	109.939,3	110.338,5	34,08	100,0	8.039,3	399,2	107,9	100,4
Impozite și taxe	11	63.006,1	20,75	61,6	67.955,1	68.248,5	68.481,3	21,15	62,1	5.475,2	232,8	108,7	100,3
Impozite pe venit, total	111	16.654,5	5,49	16,3	17.467,0	17.228,3	17.734,7	5,48	16,1	1.080,2	506,4	106,5	102,9
- impozit pe venitul persoanelor fizice	1111	7.232,8	2,38	7,1	7.862,0	8.282,8	8.669,8	2,68	7,9	1.437,0	387,0	119,9	104,7
- impozit pe venit persoanelor juridice	1112	9.421,7	3,10	9,2	9.605,0	8.945,5	9.064,9	2,80	8,2	-356,8	119,4	96,2	101,3
Impozite pe proprietate, total	113	793,5	0,26	0,8	812,7	825,8	836,0	0,26	0,8	42,5	10,2	105,4	101,2
Impozitul funciar	1131	225,7	0,07	0,2	215,0	240,8	247,9	0,08	0,2	22,2	7,1	109,8	102,9
Impozitul pe bunurile imobiliare	1132	528,0	0,17	0,5	547,0	541,5	553,4	0,17	0,5	25,4	11,9	104,8	102,2
Impozit privat	11331	5,5	0,00	0,005	8,7	8,5	3,9	0,00	0,004	-1,6	-4,6	70,9	45,9
Impozitul pe avere	11361	34,3	0,01	0,0	42,0	35,0	30,8	0,01	0,0	-3,5	-4,2	89,8	88,0
Impozite și taxe pe mărfuri și servicii	114	42.746,1	14,08	41,8	47.149,5	47.635,4	47.332,0	14,62	42,9	4.585,9	-303,4	110,7	99,4
Taxa pe valoarea adăugată	1141	30.209,3	9,95	29,5	34.176,0	33.494,5	33.410,1	10,32	30,3	3.200,8	-84,4	110,6	99,7
Accize	1142	10.138,1	3,34	9,9	10.457,1	11.739,2	11.447,6	3,54	10,4	1.309,5	-291,6	112,9	97,5
Taxe pentru servicii specifice	1144	684,4	0,23	0,7	720,5	731,4	774,9	0,24	0,7	90,5	43,5	113,2	105,9
Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate	1145	488,4	0,16	0,5	635,5	467,3	432,7	0,13	0,4	-55,7	-34,6	88,6	92,6
Alte taxe pentru mărfuri și servicii	1146	1.225,9	0,40	1,2	1.160,4	1.203,0	1.266,7	0,39	1,1	40,8	63,7	103,3	105,3
Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	115	2.812,0	0,93	2,7	2.525,9	2.559,0	2.578,6	0,80	2,3	-233,4	19,6	91,7	100,8
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	12	29.022,4	9,56	28,4	31.946,2	33.554,3	33.564,2	10,37	30,4	4.541,8	9,9	115,6	100,0
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	121	21.524,2	7,09	21,0	23.714,3	24.817,8	24.879,2	7,68	22,5	3.355,0	61,4	115,6	100,2
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	122	7.498,2	2,47	7,3	8.231,9	8.736,5	8.685,0	2,68	7,9	1.186,8	-51,5	115,8	99,4
Granturi primite	13	5.347,0	1,76	5,2	2.475,1	2.559,8	2.592,3	0,80	2,3	-2.754,7	32,5	48,5	101,3
Granturi pentru susținerea bugetului	131	4.457,4	1,47	4,4	5,0	108,6	140,8	0,04	0,1	-4.316,6	32,2	3,2	129,7
Granturi pentru proiecte finanțate din surse externe	132	889,6	0,29	0,9	2.470,1	2.451,2	2.451,5	0,76	2,2	1.561,9	0,3	275,6	100,0
Alte venituri	14	4.923,7	1,62	4,8	4.795,6	5.576,7	5.700,7	1,76	5,2	777,0	124,0	115,8	102,2
Venituri din proprietate	141	1.060,9	0,35	1,0	1.097,2	1.209,3	1.173,5	0,36	1,1	112,6	-35,8	110,6	97,0
inclusiv dobinzi din împrumuturile recreditate bugetelor de alt nivel		6,0	0,00			5,5	5,5	0,00		-0,5	0,0	91,7	100,0
Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor	142	2.014,2	0,66	2,0	1.942,0	2.257,9	2.427,8	0,75	2,2	413,6	169,9	120,5	107,5
Amenzi și sancțiuni	143	424,0	0,14	0,4	406,0	395,5	447,1	0,14	0,4	23,1	51,6	105,4	113,0
Donații voluntare	144	276,4	0,09	0,3	41,8	176,9	159,6	0,05	0,1	-116,8	-17,3	>200	90,2
Alte venituri si venituri neidentificate	145	1.148,2	0,38	1,1	1.308,6	1.537,1	1.492,7	0,46	1,4	344,5	-44,4	130,0	97,1

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

**Încasarea veniturilor administrate de către
Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal**

mil. lei

Tipuri de impozite si taxe	Executa t 2023	2024					
		Preciza t	Executa t	Executat față de precizat		Executat 2024 față de executat 2023	
				devier i (+,-)	%	devieri (+,-)	%
Serviciul Fiscal de Stat							
Impozite și taxe, total	32.673,9	34.774,2	35.007,1	232,9	100,7	2.333,2	107,1
impozite pe venit	16.755,6	17.362,9	17.869,3	506,4	102,9	1.113,7	106,6
impozite pe proprietate	793,5	825,8	836,0	10,2	101,2	42,5	105,4
taxa pe valoare adăugată	11.626,7	12.949,0	12.669,7	-279,3	97,8	1.043,0	109,0
accize	1.143,3	1.286,1	1.205,9	-80,2	93,8	62,6	105,5
taxe pentru servicii specifice	684,4	731,4	774,9	43,5	105,9	90,5	113,2
taxe si plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate	473,2	453,3	424,1	-29,2	93,6	-49,1	89,6
alte taxe pentru mărfuri și servicii	51,7	75,0	87,2	12,2	116,3	35,5	168,7
taxe pentru folosirea drumurilor	1.145,5	1.090,7	1.140,0	49,3	104,5	-5,5	99,5
Alte venituri	2.543,2	3.094,2	3.230,1	135,9	104,4	686,9	127,0
venituri din proprietate	522,4	760,1	727,3	-32,8	95,7	204,9	139,2
venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor	601,5	632,0	772,1	140,1	122,2	170,6	128,4
amenzi și sancțiuni	385,4	362,5	402,9	40,4	111,1	17,5	104,5
alte venituri și venituri neidentificate	1.033,9	1.339,6	1.327,8	-11,8	99,1	293,9	128,4
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	28.775,8	33.215,3	33.221,2	5,9	100,0	4.445,4	115,4
Total	63.992,9	71.083,7	71.458,4	374,7	100,5	7.465,5	111,7
Serviciul Vamal							
Impozite și taxe, total	35.132,9	38.393,3	38.240,5	-152,8	99,6	3.107,6	108,8
taxa pe valoare adăugată	23.348,4	25.398,	25.449,7	51,7	100,	2.101,	109,

		0			2	3	0
<i>accize</i>	9.025,8	10.484,1	10.266,0	-218,1	97,9	1.240,2	113,7
<i>taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe</i>	2758,7	2511,2	2524,8	13,6	100,5	-233,9	91,5
<i>Alte venituri</i>	36,4	27,1	36,4	9,3	134,3	0,0	100,0
<i>amenzi și sancțiuni</i>	27,4	20,0	30,1	10,1	150,5	2,7	109,9
<i>alte venituri și venituri neidentificate</i>	9,0	7,1	6,3	-0,8	88,7	-2,7	70,0
Total	35.169,3	38.420,4	38.276,9	-143,5	99,6	3.107,6	108,8

Sursele de finanțare ale bugetului public național în anul 2024*mil. lei*

Codul	Denumirea	Precizat	Executat
	IV. SURSE DE FINANȚARE, total	17.411,0	12.624,1
4	Active financiare	-454,2	-1.270,7
41	Creanțe interne	1.163,7	1.250,8
415	Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării	1.018,6	1.108,6
418	Alte creanțe interne ale bugetului	145,1	142,2
42	Diferența de curs valutar		6,0
421	Diferența de curs pozitivă		645,9
422	Diferența de curs negativă		-639,9
45	Credite interne instituțiilor nefinanciare și financiare		
47	Împrumuturi recreditate interne instituțiilor nefinanciare și financiare	-1.532,0	-2.444,4
471	Împrumuturi recreditate instituțiilor nefinanciare	-1.321,0	-2.461,5
472	Împrumuturi recreditate instituțiilor financiare	-211,0	17,1
48	Creanțe externe	-85,9	-83,1
5	Datorii	17.652,0	17.087,8
51	Datorii interne	4.609,5	4.705,2
513	Valori mobiliare de stat cu excepția acțiunilor	4.620,0	4.566,7
514	Garanții interne (Dezafectarea mijloacelor de la BS - <i>Prima Casă</i>)	-10,0	-0,4
515	Valori mobiliare emise de APL	-0,5	-0,5
518	Alte datorii interne ale bugetului		139,4
55	Împrumuturi interne de la instituțiile nefinanciare și financiare	623,9	168,5
58	Datorii externe	-50,0	
59	Împrumuturi externe	12.468,6	12.214,1
595	Primirea împrumuturilor externe	18.818,0	18.238,3
595	Rambursarea împrumuturilor externe	-6.349,4	-6.024,2
9	Modificarea soldului mijloacelor bănești	213,2	-3.193,0
91	Sold de mijloace bănești la începutul perioadei	7.552,3	7.622,5
92	Corectarea soldului de mijloace bănești	5,9	-0,3
93	Sold de mijloace bănești la sfârșitul perioadei	-7.345,0	-10.815,2

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

**Informație privind acordurile de granturi externe
semnate în anul 2024, (pe donatori)**

Partenerul extern	Acord de grant	Suma	Data semnării
Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei	Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul Proiectului „Locuințe publice III”	6,0 mil. EUR	semnat la 01.07.2024
	Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei privind implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul Proiectului „Locuințe publice III”	1,0 mil. EUR	semnat la 26.03.2024
Banca Mondială	Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acționând în calitate de entitate de implementare a Fondului fiduciar pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul la pandemii	5,6 mil. dolari SUA	semnat la 17.06.2024
	Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Programului Fondului fiduciar multidonator „Creștere, reziliență și oportunități pentru bunăstare în Moldova (M-GROW)” pentru cofinanțarea Programului „Operațiunea Politica de dezvoltare pentru sprijinirea creșterii și rezilienței în Moldova”	10,5 mil. dolari SUA	semnat la 11.07.2024
	Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Programului Fondului fiduciar multidonator „Creștere, reziliență și oportunități pentru bunăstare în Moldova (M-GROW)” pentru cofinanțarea Proiectului „Tranziția durabilă către eficiența energetică în Moldova (STEEM)”	4,0 mil. EUR	semnat la 08.08.2024
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea proiectelor investiționale orientate spre dezvoltarea infrastructurii în domeniul managementului deșeurilor solide, în sumă de 5,4 mil. EUR, în vederea realizării proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova”	5,4 mil. EUR	semnat la 22.02.2024
	Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea proiectelor investiționale orientate spre dezvoltarea infrastructurii în domeniul managementului deșeurilor solide	4,3 mil. EUR	semnat la 17.09.2024

Banca Europeană pentru Investiții	Acordul de grant investițional dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții „Moldova Solidarity Lanes”	12,0 mil. EUR	semnat la 17.09.2024
Swedfund International AB	Acordul de grant dintre Ministerul Mediului al Republicii Moldova și Swedfund International AB „Colaborarea Moldova-Suedia pentru o mai bună gestionare a deșeurilor solide”	6,0 mil. coroane Suedeze (echivalentul a 0,5 mil. EUR)	semnat la 25.09.2024

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

Rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2024 în aspect funcțional

mil. lei

Denumirea	Aprobat		Precizat		Executat		Executat fata de precizat			
							(+/ -)		(%)	
	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe
CHELTUIELI ȘI ACTIVE NEFINANCIARE	82 222,0	3611,0	82 115,3	3 662,0	80 070,1	3 125,8	-2 045,2	-536,2	97,5	85,4
Servicii de stat cu destinație generală	14 359,6	158,1	11 891,6	131,1	11 446,3	104,2	-445,3	-26,9	96,3	79,5
* dintre care: transferuri între BS și BL	2 539,7		2 849,7		2 846,9		-2,8		99,9	
Apărare națională	1 789,0	5,1	1 763,4	11,0	1 757,9	6,8	-5,5	-4,2	99,7	61,8
Ordine publică și securitate națională	6 541,8	34,9	7 187,0	87,8	7 105,3	58,4	-81,7	-29,4	98,9	66,5
Servicii în domeniul economiei	8 889,2	2189,4	9 305,2	2 102,2	8 669,5	1 759,4	-635,7	-342,8	93,2	83,7
* dintre care: transferuri între BS și BL	849,6		965,7		960,1		-5,6		99,4	
Protecția mediului	604,5	130,7	583,9	126,7	518,4	100,7	-65,5	-26,0	88,8	79,5
* dintre care: transferuri între BS și BL			162,0		138,8		-23,2		85,7	
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	526,6	211,1	622,0	117,6	600,5	100,8	-21,5	-16,8	96,5	85,7
* dintre care: transferuri între BS și BL			241,4		237,1		-4,3		98,2	
Ocrotirea sănătății	9138,6	584,7	9 254,0	664,2	9 140,2	618,3	-113,8	-45,9	98,8	93,1
* dintre care: transferuri între BS și FAOAM	6 999,4		6 999,4		6 999,4				100,0	
*inclusiv transferuri între grupe funcționale	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3			100,0	
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	1 397,8	2,4	1 536,9	0,2	1 513,4	0,2	-23,5		98,5	100,0
* dintre care: transferuri între BS și BL	361,2		384,8		379,3		-5,5		98,6	
Învățământ	17 406,5	295,9	18 695,3	333,0	18 461,7	299,9	-233,6	-33,1	98,8	90,1
* dintre care: transferuri între BS și BL	13 870,7		14 892,4		14 726,3		-166,1		98,9	

Protecție socială	21 569,7		21 277,3	89,5	20 858,2	78,4	-419,1	-11,1	98,0	87,6
* dintre care: transferuri între BS și BL	281,7		269,7		243,1		-26,6		90,1	
* dintre care: transferuri între BS și BASS	18487,2		17 563,3		17 272,1		-291,2		98,3	

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

Rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2024
în aspect economic

mil. lei

Denumirea	Aprobat		Precizat		Executat		Executat fata de precizat			
							(+/-)		(%)	
	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat	dintre care: proiecte finanțate din surse externe
CHELTUIELI ȘI ACTIVE NEFINANCIARE	82 222,0	3 611,0	82 115,3	3 662,0	80 070,1	3 125,8	-2 045,2	-536,2	97,5	85,4
Cheltuieli	76 776,9	997,1	76 836,3	1 282,8	75 291,6	1 071,4	-1 544,7	-211,4	98,0	83,5
Cheltuieli de personal	12 872,2	8,7	11 900,4	17,9	11 852,2	14,6	-48,2	-3,3	99,6	81,6
Bunuri și servicii	3 332,4	274,9	3 286,0	280,6	3 040,9	212,6	-245,1	-68,0	92,5	75,8
Dobânzi	5 117,6		4 454,2		4 322,5		-131,7		97,0	
Subvenții	4 030,6	45,5	4 570,8	38,1	4 561,5	36,3	-9,3	-1,8	99,8	95,3
Granturi acordate	1 903,5	156,4	1 929,2	216,4	1 722,4	212,9	-206,8	-3,5	89,3	98,4
Prestații sociale	1 529,6		1 987,1	31,9	1 933,2	31,3	-53,9	-0,6	97,3	98,1
Alte cheltuieli	4 601,5	511,6	4 380,2	687,4	4 055,8	554,5	-324,4	-132,9	92,6	80,7
Transferuri între bugete	43 389,5		44 328,4	10,5	43 803,1	9,2	-525,3	-1,3	98,8	87,6
Transferuri acordate între BS și BL	17 902,9		19 765,7	10,5	19 531,6	9,2	-234,1	-1,3	98,8	87,6
Transferuri acordate între BS și BASS	18 487,2		17 563,3		17 272,1		-291,2		98,3	
Transferuri acordate între BS și FAOAM	6 999,4		6 999,4		6 999,4				100,0	
Active nefinanciare	5 445,1	2 613,9	5 279,0	2 379,2	4 778,5	2 054,4	-500,5	-324,8	90,5	86,3
Mijloace fixe	4 174,0	2 546,8	4 074,7	2 354,9	3 627,9	2 034,6	-446,8	-320,3	89,0	86,4
dintre care:										
Investiții capitale	1 904,2	1 573,9	1 859,7	1 533,7	1 601,6	1 300,3	-258,1	-233,4	86,1	84,8
Stocuri de materiale	1 268,9	67,1	1 203,6	24,3	1 149,8	19,8	-53,8	-4,5	95,5	81,5
Alte active nefinanciare	2,2		0,7		0,8		-0,1			
Informativ:										
Cheltuieli curente	75 492,9	736,5	75 540,1	715,4	74 202,1	587,2	-1 338,0	-128,2	98,2	82,1

Denumirea	Aprobat		Precizat		Executat		Executat fata de precizat			
							(+/-)		(%)	
	Bugetul de stat	dintre care:	Bugetul de stat	dintre care:	Bugetul de stat	dintre care:	Bugetul de stat	dintre care:	Bugetul de stat	dintre care:
		proiecte finanțate din surse externe		proiecte finanțate din surse externe		proiecte finanțate din surse externe		proiecte finanțate din surse externe		proiecte finanțate din surse externe
Cheltuieli capitale	6 729,1	2 874,5	6 575,2	2 946,6	5 868,0	2 538,6	-707,2	-408,0	89,2	86,2

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

**Informația privind cheltuielile de personal ale bugetului de stat,
numărul de unități (posturi), numărul de
angajați și salariul mediu lunar în anul 2024,
în aspectul grupelor funcționale**

Denumirea indicatorului	Cheltuieli de personal executate (mii lei)	Numărul de unități (posturi)	Numărul de angajați (persoane fizice)	Salariul mediu lunar la o unitate (post), lei
Bugetul de Stat, total	11.852.235	58.860	58.015	12.872
<i>inclusiv:</i>				
Servicii de stat cu destinație generală	2.028.295,3	6.490	6.412	20.064,8
Apărare națională	614.762,8	3.101	2.797	12.708,6
Ordine publică și securitate națională	5.493.691,7	23.536	23.501	14.789,2
Servicii în domeniul economiei	836.168,8	3.815	3.824	14.158,6
Protecția mediului	139.988,5	672	661	13.454,7
Ocrotirea sănătății	704.782,3	3.442	3.035	13.227,4
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	236.505,7	1.599	1.561	9.554,8
Învățământ	427.302,6	2.405	2.220	11.439,2
Protecția socială	1.370.737,3	13.800	14.004	6.416,4

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

Soldul datoriei de stat externe pe creditorii în anii 2022-2024

	La 31.12.2022		La 31.12.2023		La 31.12.2024	
	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%
Creditori bilaterali	201.6	6.4	340.1	9.2	418.9	10.0
AFD	79.8	2.5	127.9	3.5	167.2	4.0
Banca BGK Polonia	0.0	0.0	0.0	0.0	5.2	0.1
Banca germană KfW	5.1	0.2	5.1	0.1	4.5	0.1
CCC (SUA)	5.4	0.2	3.2	0.1	1.5	0.0
Guvernul Canadei	0.0	0.0	0.0	0.0	56.3	1.3
Guvernul Poloniei	21.7	0.7	22.7	0.6	21.3	0.5
Guvernul Rusiei	14.5	0.5	15.4	0.4	16.3	0.4
Guvernul SUA	7.4	0.2	5.9	0.2	4.4	0.1
JICA	51.7	1.6	145.3	3.9	130.3	3.1
UniCredit Bank (Austria)	16.0	0.5	14.6	0.4	11.7	0.3
Creditori multilaterali	2939.0	93.6	3356.1	90.8	3771.4	90.0
BEI	397.3	12.6	406.6	11.0	415.6	9.9
BDCE	67.9	2.2	73.5	2.0	60.9	1.5
Uniunea Europeană	186.2	5.9	294.7	8.0	376.2	9.0
BERD	345.1	11.0	315.2	8.5	438.9	10.5
BIRD	144.6	4.6	261.1	7.1	292.2	7.0
AID	781.5	24.9	808.1	21.9	793.5	18.9
FIDA	72.7	2.3	75.4	2.0	74.5	1.8
FMI	943.7	30.0	1121.5	30.3	1319.7	31.5
Total	3140.6	100	3696.2	100	4190.3	100

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

**Informație privind acordurile de împrumuturi externe
semnate/intrate în vigoare în anul 2024, pe creditori**

	Denumirea acordului	Data semnării	Suma acordată	Statutul
	<i>Împrumuturi contractate de către Guvernul Central</i>			
1.	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”	27 iunie 2023	23,0 mil. EUR (25,1 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 351 din 24.11.2023 Intrat în vigoare la 12.04.2024
2.	Acordul de modificare nr.1 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului "Securitatea furnizării gazelor naturale"	13 octombrie 2023	165,0 mil. EUR (177,9 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 425 din 22.12.2023 Intrat în vigoare la 02.04.2024
3.	Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea proiectului "Construcția Spitalului Regional Bălți",	16 octombrie 2023	86,0 mil. EUR (93,32 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 328 din 09.11.2023 Intrat în vigoare la 12.01.2024
4.	Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții „EFSD+ Fereastră Dedicată Investiției 1”	15 decembrie 2023	41,205 mii EUR (44,8 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 54 din 14.03.2024 Intrat în vigoare la 06.11.2024
5.	Acordul de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Bank Gospodarstwa Krajowego (Polonia) pentru susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	19 decembrie 2023	5,0 mil. EUR (5,46 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 441 din 28.12.2023 Intrat în vigoare la 27.03.2024
6.	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea Proiectului V de reabilitare a drumurilor din Moldova	22 ianuarie 2024	150,0 mil. EUR (162,6 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 53 din 14.03.2024 Intrat în vigoare la 10.09.2024
7.	Acordul de facilitare de credit dintre Republica Moldova și Agenția Franceză pentru Dezvoltare Nr. CMD 1009 01 J	07 martie 2024	40,0 mil. EUR (43,4 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 115 din 16.05.2024 Intrat în vigoare la 07.06.2024
8.	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea Proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”	13 martie 2024	30,8 mil EUR (33,4 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 104 din 26.04.2024
9.	Acordul-cadru de împrumut între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru proiectul Locuințe publice III	19 martie 2024	20,0 mil. EUR (21,7 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 101 din 25.04.2024 Intrat în vigoare la 28.05.2024

10.	Acordul de modificare nr. 1 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”	14 iunie 2024	18,205 mil. EUR (19,7 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 172 din 11.07.2024
11.	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu privire la Proiectul "Modernizarea și îmbunătățirea serviciilor de reabilitare"	17 iunie 2024	36,2 mil. EUR (39,6 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 173 din 11.07.2024 Intrat în vigoare la 10.12.2024
12.	Acordul de Finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Conectivitate rurală în Moldova”	19 iunie 2024	5,6 mil. EUR (6,0 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 176 din 11.07.2024 Intrat în vigoare la 17.12.2024
13.	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Conectivitate rurală în Moldova”	19 iunie 2024	92,4 mil. EUR (99,0 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 177 din 11.07.2024 Intrat în vigoare la 17.12.2024
14.	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Programului „Operațiunea Politica de Dezvoltare pentru Sprijinirea Creșterii și Rezilienței în Moldova”	11 iulie 2024	37,3 mil. EUR (40,8 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 215 din 31.07.2024 Intrat în vigoare la 11.09.2024
15.	Acordul de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea implementării proiectului „Tranziția durabilă către eficiența energetică în Moldova (STEEM)”	08 august 2024	46,7 mil. EUR (50,0 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 251 din 08.11.2024
16.	Acordul de facilitare de împrumut dintre Republica Moldova, acționând prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, și Majestatea Sa Regele de drept al Canadei, reprezentat de ministrul dezvoltării internaționale, acționând prin intermediul Departamentului afacerilor externe, comerțului și dezvoltării	06 septembrie 2024	120,0 mil. dolari canadieni (88,8 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 249 din 08.11.2024 Intrat în vigoare la 02.12.2024
17.	Acordul de facilitare de credit dintre Republica Moldova și Agenția Franceză pentru Dezvoltare Nr. CMD 1014 01 E	17 septembrie 2024	25,0 mil. EUR (27,2 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 250 din 08.11.2024 Intrat în vigoare la 28.11.2024
18.	Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Programul de Dezvoltare a Pădurilor din Moldova”	17 septembrie 2024	200,0 mil. EUR (217,9 mil. dolari SUA)	Ratificat prin Legea nr. 299 din 19.12.2024
19.	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	29 noiembrie 2024	143,5 mil. EUR (151,7 mil. dolari SUA)	În proces de ratificare

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

Informație
privind repartizarea și utilizarea mijloacelor din
fondul de rezervă al Guvernului în anul 2024

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
		Curtea Constituțională	2000,0	357,0
233	26.03.24	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării celui de-al XIX-lea Congres al Conferinței Curților Constituționale Europene, planificat în perioada 22-23 mai 2024.	2000,0	357,0
		Ministerul Afacerilor Interne	6684,9	6683,5
42 801	17.01.24 27.11.24	Agenției Rezerve Materiale pentru cheltuielile ce țin de: 1) serviciile de broker vamal; 2) serviciile de recepționare, de evaluare a cantității și a calității, de depozitare, păstrare, descărcare, încărcare și eliberare a produsului energetic-motorină; 3) serviciile de transbordare a vagoanelor-cisterne cu motorină în punctul feroviar de trecere a frontierei de stat și de lucrări de manevrare a acestora pe calea ferată a Republicii Moldova până la punctul de destinație; 4) lucrările de descărcare a motorinei din vagoanele-cisterne și pomparea ei în rezervorul de primire.	806,5	806,4
127; 893	21.02.24; 23.12.24	Pentru acoperirea cheltuielilor de transport ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, suportate în scopul transportării ajutorului umanitar Ucrainei. Pentru completarea rezervelor de stat și de mobilizare cu bunuri materiale.	89,5	89,5
379	29.05.24	Pentru acoperirea cheltuielilor necesare pentru finalizarea lucrărilor de reconstrucție a sediului Sectorului de poliție nr.1 din satul Ustia, raionul Dubăsari.	630,0	628,7
522	17.07.24	Pentru acoperirea cheltuielilor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne legate de asigurarea punctelor de reabilitare pe timp de caniculă cu apă potabilă.	251,6	251,6
		Ministerul Educației și Cercetării	34880,0	34549,1

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
711	23.10.24	Pentru premiarea sportivilor, antrenorilor, medicilor și maseurilor pentru performanțele obținute la ediția a XXXIII-a a Jocurilor Olimpice de vară și la ediția a XVII-a a Jocurilor Paralimpice din anul 2024, organizate în orașul Paris, Franța.	33080,0	33080,0
745	06.11.24	Pentru reprezentarea intereselor Republicii Moldova în fața structurilor internaționale sportive, inclusiv în fața Curții de Arbitraj Sportiv din Lausanne, Elveția, în legătură cu inițierea procedurilor internaționale de contestare a deciziilor juriului care au condus la declasarea sportivului Robu Marian la proba „Haltere”, desfășurată la data de 9 august 2024, în cadrul Jocurilor Olimpice din Paris, Franța.	1800,0	1469,1
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale	14298,7	14196,5
71	31.01.24	Pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, create de instituțiile publice din subordinea autorităților publice centrale, întreprinderile de stat, societățile cu capital majoritar de stat, organizațiile necomerciale.	2296,1	2295,7
172	06.03.24		946,8	946,8
71	31.01.24	Pentru acoperirea costurilor de întreținere a Centrului de plasament temporar pentru persoanele refugiate creat de autoritatea administrativă din subordinea ministerului.	53,6	53,6
172	06.03.24		932,9	930,0
272	17.04.24	Pentru acoperirea cheltuielilor legate de finanțarea unor măsuri de asistență socială.	10069,3	9970,4
		Autorități publice centrale, total	57863,6	55786,1
		Municipiul Bălți	541,6	541,6
71	31.01.24	Consiliului municipal Bălți pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	541,6	541,6
		Municipiul Chișinău	416,6	416,6
272	17.04.24	Pentru acoperirea cheltuielilor legate de finanțarea unor măsuri de asistență socială.	416,6	416,6
		Raionul Anenii Noi	146,2	146,0
71	31.01.24	Consiliului raional Anenii Noi pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	146,2	146,0
		Raionul Cahul	102,3	102,3
71	31.01.24	Consiliului local al municipiului Cahul pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL I.	47,6	47,6
172	06.03.24		54,7	54,7

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
		Raionul Călărași	4,0	3,8
71	31.01.24	Consiliului raional Călărași pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	4,0	3,8
		Raionul Cimișlia	64,9	64,9
71	31.01.24	Consiliului local al orașului Cimișlia pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL I.	31,4	31,4
172	06.03.24		33,5	33,5
		Raionul Dondușeni	206,8	206,7
71	31.01.24	Consiliului raional Dondușeni pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	206,8	206,7
		Raionul Drochia	66,5	66,5
71	31.01.24	Consiliului raional Drochia pentru centrele de plasament temporar pentru refugiați, instituite de APL II.	66,5	66,5
		Raionul Glodeni	145,5	145,5
71	31.01.24	Consiliului raional Glodeni pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	145,5	145,5
		Raionul Hîncești	353,7	353,7
71	31.01.24	Consiliului raional Hîncești pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	353,7	353,7
		Raionul Nisporeni	119,1	119,1
71	31.01.24	Consiliului raional Nisporeni pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	119,1	119,1
		Raionul Ialoveni	317,0	316,9
71	31.01.24	Consiliului local al satului Costești pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL I.	154,5	154,5
172	06.03.24		162,5	162,4
		Raionul Rîșcani	22,9	22,9
71	31.01.24	Consiliului raional Rîșcani pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	22,9	22,9
		Raionul Strășeni	219,2	218,1
71	31.01.24	Consiliului raional Strășeni pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	196,8	196,8

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
71	31.01.24	Consiliului local al satului Greblești pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL I.	22,4	21,3
		Raionul Sîngerei	1300,0	1300,0
287	24.04.24	Consiliului local al comunei Heciul Nou pentru lucrări de reparație a Casei de cultură din localitate.	1300,0	1300,0
		Raionul Ștefan Vodă	302,4	302,4
71	31.01.24	Consiliului local al satului Popeasca pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL I.	141,3	141,3
172	06.03.24		161,1	161,1
		Raionul Telenești	73,8	73,8
71	31.01.24	Consiliului raional Telenești pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	73,8	73,8
		Raionul Ungheni	117,0	117,0
71	31.01.24	Consiliului raional Ungheni pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	117,0	117,0
		UTA Găgăuzia	449,5	424,6
71	31.01.24	Adunarea populară a Găgăuziei/ Unității teritoriale a Găgăuziei pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL II.	53,7	53,7
71	31.01.24	Consiliului local al satului Copceac pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL I.	40,8	40,7
172	06.03.24	Consiliului local al satului Copceac pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de APL I.	47,5	47,5
172	06.03.24	Pentru centrele de plasament temporar pentru persoanele refugiate, instituite de către autoritățile Unității teritoriale autonome Găgăuzia.	74,2	72,4
272	17.04.24	Comitetului executiv al UTA Găgăuzia pentru acoperirea cheltuielilor legate de finanțarea unor măsuri de asistență socială.	233,3	210,3
		Autorități publice locale, total	4969,0	4942,4
		TOTAL	62832,6	60728,5

Informativ: **Total pentru gestionarea crizei refugiaților** **7248,5** **7241,6**

Anexa nr. 11

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

Informație
privind repartizarea și utilizarea mijloacelor din
fondul de intervenție al Guvernului în anul 2024

mii lei

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
		Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	150000,0	147285,6
102	07.02.24	Pentru compensarea parțială a prejudiciilor cauzate de seceta din anul 2023 la cultura porumbului și de furtunile și ploile cu grindină din 25 iulie 2023 la mijloacele fixe din raionul Edineț.	50000,0	47285,6
644	11.09.24	Pentru acordarea ajutorului financiar fermierilor afectați de situațiile excepționale cu caracter natural „Secetă” și „Arșiță puternică” din anul 2024 la grâu și porumb.	100000,0	100000,0
		Ministerul Educației și Cercetării	1885,3	1885,3
796	27.11.24	Pentru reparația acoperișului căminului pentru elevi nr.2 al Instituției Publice Școala Profesională din Orhei, deteriorat în urma situației excepționale cu caracter natural „Vijelie” din luna iunie 2024.	1885,3	1885,3
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale	952,3	952,3
613	04.09.24	Pentru reparația acoperișurilor construcțiilor Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) din comuna Bădiceni, raionul Soroca, distruse în urma situației excepționale cu caracter natural din 8 iunie 2024.	482,8	482,8
691	09.10.24	Pentru reparația acoperișurilor construcțiilor ce aparțin Centrului de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități, mun. Orhei, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Vijelii” din 11 iunie 2024.	469,5	469,5
		Ministerul Sănătății	100,0	100,0
50	24.01.24	Pentru acordarea indemnizației unice în cazul persoanei decedate în lupta cu COVID-19 din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească.	100,0	100,0
		Autorități publice centrale, total	152937,6	150223,2
		Raionul Dondușeni	489,6	489,6

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
796	27.11.24	Consiliului sătesc Țaul pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină și vânt puternic din 17 iulie 2024, după cum urmează: - 389,0 mii de lei pentru reparația acoperișului blocului locativ cu 5 nivele din strada Ștefan cel Mare și Sfânt, 75; - 100,6 mii de lei pentru reparația acoperișurilor a 14 case de locuit.	489,6	489,6
		Raionul Florești	900,3	900,3
691	09.10.24	Consiliului sătesc Vertiujeni pentru restabilirea îmbrăcăminte rutiere pe drumurile publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale” din perioada 12-17 iunie 2024.	900,3	900,3
		Raionul Ialoveni	3857,1	3857,1
691	09.10.24	Pentru reparația acoperișului Gimnaziului din satul Costești, raionul Ialoveni, deteriorat în urma situației excepționale cu caracter natural „Arșiță” din luna iulie 2024.	3857,1	3857,1
		Raionul Orhei	1396,1	1396,0
796	27.11.24	Consiliului raional Orhei pentru acoperirea cheltuielilor de reparație a sălii sportive a Instituției Publice Liceul Teoretic „Aleco Russo”, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Vijelie” din 11 iunie 2024.	1396,1	1396,0
		Raionul Strășeni	2284,9	2284,9
613	04.09.24	Consiliului orașenesc Bucovăț pentru lichidarea consecințelor alunecărilor de teren activizate în luna aprilie 2023.	2284,9	2284,9
		Raionul Sîngerei	5199,1	5199,1
691	09.10.24	Consiliului comunal Bălărești pentru reparația drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale” din perioada 11-12 iunie 2024.	1546,7	1546,7
691	09.10.24	Consiliului comunal Pepeni pentru reparația drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale” din perioada 11-12 iunie 2024.	1770,8	1770,8
691	09.10.24	Consiliului comunal Prepelița pentru reparația drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale” din perioada 11-12 iunie 2024.	1881,6	1881,6
		Raionul Ștefan Vodă	1320,5	1320,5

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
613	04.09.24	Consiliului raional Ștefan Vodă pentru reparația porțiunii de drum din intravilanul satului Crocmaz, care este parte componentă a traseului public raional L593 (R30 – drumul de acces spre satul Crocmaz), deteriorat în urma ploii torențiale cu grindină și a vântului puternic din 31 august 2023.	1320,5	1320,5
		Raionul Telenești	9117,4	9117,4
796	27.11.24	Consiliului sătesc Chiștelnița pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	6366,8	6366,8
796	27.11.24	Consiliului sătesc Crăsnășeni pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	883,3	883,3
796	27.11.24	Consiliului comunal Suhuluceni pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	387,2	387,2
796	27.11.24	Consiliului sătesc Ciulucani pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	368,8	368,8
796	27.11.24	Consiliului sătesc Nucăreni pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	352,2	352,2
796	27.11.24	Consiliului sătesc Scorțeni pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	303,0	303,0
796	27.11.24	Consiliului sătesc Coropcenii pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	174,4	174,4
796	27.11.24	Consiliului comunal Ghiliceni pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	142,8	142,8
796	27.11.24	Consiliului comunal Tîrșiței pentru reparația/restabilirea drumurilor publice, deteriorate în urma situației excepționale cu caracter natural „Ploi torențiale cu grindină” din 11 iunie 2024.	138,9	138,9
		Raionul Ungheni	818,0	818,0

Hotărâri de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint	Repartizat conform hotărârilor	Finanțat
nr.	data			
1	2	3	4	5
691	09.10.24	Consiliului municipal Ungheni pentru acordarea compensațiilor bănești familiei Corin, domiciliată pe str. Aurel David nr. 1, mun. Ungheni, amenințate de alunecări de teren, în vederea relocării definitive.	818,0	818,0
		<i>Autorități publice locale, total</i>	25383,0	25382,9
		TOTAL	178320,6	175606,1

la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2024

INFORMAȚIA

privind mersul implementării recomandărilor înaintate prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 24 din 28 mai 2024
cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2023.

Nr. crt.	Entitatea responsabilă	Conținutul cerinței/recomandării	Acțiunile întreprinse de către entitate	Comentarii/concluzii
1	2	3	4	5
<i>Recomandări din partea hotărâtoare:</i>				
1.	Guvernului Republicii Moldova	pentru informare și dispunere, prin intermediul Cancelariei de Stat, a acțiunilor în vederea examinării și monitorizării măsurilor întreprinse de către autoritățile publice centrale responsabile de domeniile corespunzătoare pentru: 2.3.1. elaborarea și dezvoltarea cadrului normativ de reglementare a activității instituțiilor publice la autogestiune/autofinanțare în scopul stabilirii unor criterii clare, unice și exhaustive de acordare a granturilor și subvențiilor de la bugetul de stat, cu alinierea modului de finanțare, executare și raportare la principiile, regulile și responsabilitățile bugetare (<i>recomandare reiterată din HCC nr. 19 din 26.05.2023</i>)	Ministerul Finanțelor a prezentat obiecțiile și propunerile la proiectul de lege privind instituțiile publice elaborat de Cancelaria de Stat (martie 2024 - în mod de lucru, iulie-scr.nr.06/4-03/16/1134 din 18.07.2024), precum și la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (cadrul normativ conex legii privind instituțiile publice - scr.nr.06/4-03/17/1135 din 18.07.2024). Proiectele de legi menționate, prezentate de Cancelaria Stat spre expertizare au fost examinate repetat. Obiecțiile și propunerile fost au remise prin scr.nr.06/4-3/4/192 din 19.02.2025, scr.nr.06/4-3/5/193 din 19.02.2025. Conform proiectului Foi de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare Republicii Moldova la Uniunea Europeană), legea privind instituțiile publice fi va adoptată către luna octombrie 2025. Concomitent, informăm că Ministerul Finanțelor a elaborat proiectul lege privind modificarea acte unor normative (ce vizează îmbunătățirea managementului finanțelor publice), care este în proces de avizare. Proiectul vizat conține prevederi privind particularitățile de gestionare a finanțelor de către instituțiile publice. La definitivarea proiectului, potrivit propunerii Cancelariei Stat, vor fi preluate unele prevederi din proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (cadrul normativ conex legii instituțiilor publice)..	<u>Realizat</u> (<i>în limitele competențelor MF</i>)

2.		2.3.5. examinarea și reglementarea de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în coordonare cu Ministerul Finanțelor, a mecanismului de raportare a mijloacelor alocate din bugetul de stat pentru suplinirea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii	Se menționează că, conform prevederilor art.13 alin.(4) din legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.179/2016, Fondul de garantare este suplinit în baza programelor finanțate de la bugetul de stat și din alte surse legale. Reieșind din prevederile cadrului normativ menționat și ținând cont de modul de planificare și executare a cheltuielilor pentru activitățile instituțiilor publice la autogestiune, acestea se reflectă la codul economic 263000 Granturi acordate beneficiarilor în interiorul țării – ce vizează mijloacele financiare acordate beneficiarilor în interiorul țării pentru anumite scopuri, și transferurile de mijloace financiare către instituțiile publice la autogestiune prin intermediul fondatorilor acestora. Astfel, garanțiile acordate de IP ODA nu cad sub incidența Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat. În conformitate cu prevederile Capitolului IV al Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.216/2015, autoritățile/instituțiile bugetare au obligația de a întocmi rapoarte financiare. Suplimentar la rapoartele financiare, autoritățile/instituțiile bugetare întocmesc și prezintă un set de rapoarte și informații, utilizate la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare. Informația cu privire la executarea subvențiilor/granturilor acordate din buget este întocmită în corespundere cu Cerințele la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.164/2016.	
3.	2.4. Ministerului Finanțelor	pentru examinare și luare de atitudine conform competențelor privind asigurarea implementării recomandărilor cuprinse în Raportul de audit, precum și, de comun cu Serviciul Fiscal de Stat: 2.4.1. instituirea mecanismelor de conlucrare între instituțiile statului privind calcularea și raportarea taxelor, amenzilor, altor plăți la buget a căror	Lista plăților și surselor de prezentare a informațiilor aferente veniturilor, pentru care Serviciul Fiscal de Stat a fost desemnat în calitate de administrator dar nu dispune de informații privind obligațiile calculate a fost actualizată. Concomitent, pentru a asigura evidența corectă a sumelor aferente clasificărilor economice pentru care legislația fiscală nu stabilește modul de calculare și declarare a plăților a fost inițiat procesul de pregătire a schimbului de informații privind sumele aferente clasificărilor economice 143420 – Amenzi aplicate de instanțele judecătorești în cauze administrative și penale. Urmare a definitivării setului de date propus de către I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”, la data de 07.02.2025, a fost remis un mesaj	Realizat parțial

		administrare este pusă în seama organelor fiscale (<i>recomandare reiterată din HCC nr. 19 din 26.05.2023</i>)	electronic în adresa I.P. „Agenția de Guvernare Electronică” privind coordonarea și aprobarea proiectului de anexă tehnică și cererea de conectare la MConnect referitor la inițierea consumului de informații aferent amenzilor penale aplicate de către autoritățile competente. La data de 27.02.2025 a fost remis repetat în adresa AGE scrisoarea SFS cu nr.26-19/2-07/33922 privind etapa curentă a procesului de aprobare a anexei tehnice privind consumul de informații aferent amenzilor penale aplicate de către autoritățile competente (AAIJ și UNEJ). Anexele tehnice privind consumul de informații aferent amenzilor penale aplicate de către autoritățile competente au fost coordonate cu AAIJ și UNEJ și remise în adresa AGE pentru aprobare. Totodată, în contextul misiunii de audit al Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerul Finanțelor a prezentat poziția sa cu referire la acest subiect (scr. Nr.05-10/140 din 12.12.2024), iar această recomandare se regăsește și în Hotărârea Curții de Conturi nr.71 din 24 decembrie 2024 și va fi raportată și în termenul stabilit de această hotărâre.	
4.		2.4.2. intensificarea procesului de prezentare și utilizare a datelor/informațiilor cu privire la amenzile contravenționale aplicate de autoritățile competente, în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora (<i>recomandare reiterată din HCC nr. 19 din 26.05.2023</i>)	Pe parcursul anului 2024 a fost asigurată conectarea agenților economici din cadrul SFS la nivel de 100% (95 agenți constatați) la Sistemul Informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor ce au săvârșit contravenții al MAI. În partea ce ține de interconectarea la SI „Registrul de Evidență Contravențiilor” (în continuare – SIA REC) gestionat de către STI MAI, cu SIA „Registrul amenzilor contravenționale” (în continuare – SIA RAC) deținut de SFS, a fost asigurată actualizarea și semnarea Anexei tehnice nr.38 din 18.11.2024 cu Agenția Guvernare Electronică (în continuare - AGE). STI MAI au planificat să expună web-serviciul, conform Anexei 38, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), până la finele anului 2024. La data de 31.12.2024, reprezentantul STI MAI a raportat despre nefinalizarea lucrărilor către finele anului. Suplimentar, la data de 31.12.2024, întru asigurarea comunicării mai operative pe aspectul integrării dintre sistemele REC și RAC, utilizând platforma de interoperabilitate (MConnect), a fost creat un grup dedicat, pe o platformă de comunicare, între reprezentanții SFS, IP CTIF, AGE, STI MAI și subantreprenorii STI MAI. La data de 15.01.2025, după o serie de integrări efectuate de către STI	Realizat

			MAI și AGE, a fost convocată o ședință de lucru on-line pentru clarificări solicitate de către STI MAI și subantreprenorii acestuia. În cadrul ședinței, au fost oferite informațiile necesare, sub aspect de flux de date dorit și metodele de interpelare a datelor, inclusiv a celor modificate în timp. Către data de 23.01.2025, STI MAI a pus la dispoziția AGE un endpoint de test1, urmând a fi configurat, pe partea AGE, a unui endpoint, pentru a fi pus la dispoziție către SFS, prin intermediul IP CTIF. La data de 04.02.2025, a fost configurat cu suportul IP CTIF, endpoint-ul de test și pe partea SFS și au fost recepționate 8 procese-verbale contravenționale de test. La data de 17.02.2025, au fost remise obiecții aferente calității datelor către STI MAI. La data de 25.02.2025, de către STI MAI au fost asigurate unele modificări la date, în cadrul proceselor-verbale contravenționale. Astfel, au fost recepționate 18 procese-verbale contravenționale de test, care la moment sunt în proces de verificare a calității datelor. După finalizarea acțiunii privind schimbul de date SI MAI pentru evidența contravențiilor SIA „RAC”, se va realiza procesul corespunzător acțiunii respective	
	<i>Recomandări din Raportul de audit:</i>			
5.	Ministerului Finanțelor	1. să examineze rezultatele auditului public extern, cu aprobarea unui plan de măsuri privind remedierea situațiilor și problematicilor constatate în vederea implementării recomandărilor de audit	Planul de acțiuni privind implementarea recomandărilor de audit, a fost elaborat și aprobat prin OMF 124/2024.	Realizat
6.		2. să asigure gestionarea resurselor bugetare de către instituțiile publice la autogestiune, întreprinderile de stat, întreprinderile municipale, societățile pe acțiuni și alte instituții publice ale căror fondatori sunt autoritățile administrației publice centrale	Pe parcursul anului 2024, a fost adoptată Legea nr.205/2024 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023 și a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar care a fost completată Anexa nr.8 „Lista autorităților și instituțiilor publice la autogestiune, întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni ce primesc mijloace financiare de la bugetul public național" (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.336-339 art. 486 din 02.08.2024) Ministerul Finanțelor a setat în Planul de acțiuni pentru anul 2025 acțiunea „Asigurarea gestionării resurselor bugetare de către instituțiile	Realizat

		doar prin Contul unic trezorerial (Secțiunea a IV-a, pct. 4.1.)	publice la autogestiune, întreprinderile de stat, întreprinderile municipale, societățile pe acțiuni și alte instituții publice ale căror fondatori sunt autoritățile administrației publice centrale doar prin Contul unic trezorerial”	
7.		3. să asigure elaborarea/dezvoltarea formularelor detaliate la etapa de planificare și raportare a subvențiilor și granturilor acordate, inclusiv cu prezentarea situației privind soldurile rămase la finele anului de gestiune în conturile instituțiilor publice la autogestiune (Secțiunea a IV-a, pct. 4.1.)	Circulara privind elaborarea și prezentarea de către autoritățile bugetare a propunerilor de buget pentru anul 2025 și estimărilor pentru anii 2026-2027, conține solicitarea de prezentare a cheltuielilor estimate la codurile: 25 „Subvenții” și 263 „Granturi acordate beneficiarilor în interiorul țării” separat pe instituții publice subordonate, cu repartizare pe categorii economice corespunzător Clasificației bugetare, cu indicarea soldurilor la începutul perioadei și la sfârșitul perioadei pentru anul 2023-executat, 2024-aprobat și 2025-2027 estimat, precum și formularul detaliat pentru prezentarea informației solicitate. De asemenea, formularul dat urma a fi însoțit de calcule justificative. Formularele respective au fost prezentate subdiviziunilor responsabile de finanțe sectoriale. Totodată, prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 122/2024 a fost modificată Anexa nr.1 la Cerințe la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 164/2016. Astfel, Anexa nr.1 "Informație cu privire la executarea subvențiilor/granturilor acordate din buget" conține informația cu privire la soldurile rămase la finele anului de gestiune în conturile beneficiarilor de granturi și subvenții.	Realizat
8.		4. să instituie un sistem de evidență în sectorul public/bugetar, cu alinierea/conformarea la normele comunitare, în scopul atingerii obiectivelor stabilite în Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030 (Secțiunea a V-a)	În contextul demarării reformei contabilității bugetare, cu suportul asistenței tehnice din partea Uniunii Europene, prin Ordinul ministrului finanțelor nr.144/2024 au fost operate modificări și completări a Conceptului și Planului de acțiuni pentru elaborarea Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.159/2016. Totodată, în scopul atingerii obiectivelor stabilite în Concept, persoanele implicate în procesul de elaborare a SNCSP vor participa la sesiuni de instruire cu privire la IPSAS, organizate de experți.	Realizat
9.		5. să asigure plenitudinea datelor raportate la contul extrabilanțier 822210 „Valori în mărfuri și materiale primite în custodie” (Secțiunea a V-a)	Proiectului Regulamentului cu privire la modul de administrare de către Serviciul Fiscal de Stat a bunurilor confiscate, a bunurilor fără stăpân, a bunurilor sechestrate perisabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delicate, a bunurilor abandonate în favoarea statului, a bunurilor trecute în proprietate statului cu drept de succesiune și a	Realizat

			comorilor (Număr unic 144/MF/2022) a trecut de etapa avizării de către autoritățile interesate și a fost perfectat conform avizelor recepționate. Totodată, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova din 27.02.2025 a fost aprobat în lectura a doua proiectul de lege al Ministerului Justiției „Pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)”, care a fost înregistrat cu nr.35, însă până în prezent (18.03.2025, la momentul raportării către Curtea de Conturi) nu a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prin proiectul de lege menționat au fost operate un șir de modificări la cadrul de reglementare în vigoare (Codul de procedură penală, Codul de executare) prin care, în sarcina Serviciului Fiscal de Stat au fost stabilite atribuții privind executarea hotărârilor judecătorești cu privire la confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor, repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată. Aceste modificări vor impune modificarea Regulamentului menționat supra, care va putea fi demarată după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Legii menționate.	
10.		6. să revizuiască modalitatea de planificare a limitelor de cheltuieli de personal, ținând cont de nivelul de executare a cheltuielilor, inclusiv a celor efective (<i>Secțiunea a VII-a, pct. 7.9.</i>)	La elaborarea Particularităților privind elaborarea și prezentarea de către autoritățile bugetare a propunerilor de buget pentru anul 2025 și estimărilor pentru anii 2026-2027, au fost incluse prevederi adiționale cu referire la estimarea limitelor cheltuielilor de personal având la bază volumul scontat al executării cheltuielilor de personal pentru anul 2024, corelat inclusiv cu nivelul executării alocațiilor bugetare pentru anul 2023. În acest sens, Ministerul Finanțelor a asigurat revizuirea modalității de planificare a limitelor de cheltuieli de personal, ținând cont de nivelul de executare a alocațiilor aprobate pentru anul precedent și nivelul scontat pentru anul în curs. Totodată la estimarea necesarului de resurse, au fost îmbunătățite activitățile de control intern privind analiza efectivul de personal real angajat per instituție bugetară.	Realizat

**Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare
a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral
sau majoritar de stat, în semestrul I al anului 2024**

La situația din 30.06.2024, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului (în continuare - *Agenția Proprietății Publice*), sunt incluse 163 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 5033,1 mil. lei și 63 societăți comerciale cu capital de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 13698,7 mil. lei, din care proprietatea statului – 11125,5 mil. lei sau 81,2%. Din numărul total al societăților comerciale, 49 societăți dețin capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 11788,1 mil. lei, din care proprietatea statului – 10636,9 mil. lei sau 90,0%.

Din 63 societăți comerciale cu capital de stat la:

- 19 entități economice cota statului în capitalul social constituie 100%;
- 19 entități economice - de la 75,0% până la 99,9%;
- 11 entități economice - de la 50,0% până la 74,9%;
- 7 entități economice - de la 25,0% până la 49,9%;
- 1 entități economice - de la 10,0% până la 24,9%;
- 6 entități economice - până la 9,9 la sută.

Tabelul 1

Informația consolidată privind numărul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat conform Registrului patrimoniului public, la situația din 30.06.2024

	Î.S.		S.C.					
	Unități	Capital social (mil. lei)	Cu cota (partea socială a) statului în capitalul social			din care cu cota (partea socială a) statului mai mare de 50%		
			Unități	Capital social (mil. lei)		Unități	Capital social (mil. lei)	
				Total	inclusiv cota (partea socială a) statului		Total	inclusiv cota (partea socială a) statului
Total conform Registrului patrimoniului public	163	5033,1	63	13698,7	11125,5	49	11788,1	10636,9
<i>din care:</i>								
- pe teritoriul Ucrainei	3	25,7	-	-	-	-	-	-
- în procedura lichidării sau insolvențabilității	43	291,0	18	440,8	309,9	12	388,3	294,8
- nu desfășoară activitate dar sunt înregistrate la I.P. „Agenția Servicii Publice”	26	16,3	13	32,4	5,5	7	4,1	3,0
Incluse în Lista monitorizată de MF în semestrul I, 2024, din care:	91	4700,1	-	-	-	30	11395,7	10339,1
- nu au prezentat rapoartele statistice la BNS	7	30,4	-	-	-	1	1,4	0,9
Total supuse monitoringului financiar în semestrul I, 2024	84	466,7	-	-	-	29	11394,3	10338,2

Reieșind din datele tabelului 1, se evidențiază că la situația din 30 iunie 2024, lista întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, include 91 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 4700,1 mil. lei și 30 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora constituie 11395,7 mil. lei, din care proprietatea statului – 10339,1 mil. lei sau 90,7 la sută.

În contextul celor expuse, pentru semestrul I al anului 2024 au fost supuse monitorizării financiare 84 întreprinderi de stat și 29 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care au prezentat rapoartele statistice trimestriale Biroului Național de Statistică pentru trimestrul I și trimestrul II al anului 2024.

Tabelul 2

Informația consolidată a principalilor indicatori financiari ai întreprinderilor de stat și societăților comerciale în 6 luni ale anului 2024, conform bazei comparabile, mil. lei

Indicatori	Întreprinderi de stat			Societăți comerciale		
	sem. I, 2023	sem. I, 2024	abaterea	sem. I, 2023	sem. I, 2024	abaterea
Venituri din vânzări	2800,0	2701,4	-98,6	22216,2	20221,5	-1994,7
Costuri și cheltuieli	2549,5	2765,4	+215,9	6804,8	5444,4	-1360,4
Rezultat total, profit (pierderi)	177,1	-46,4	-223,5	+67,2	+1015,3	948,1
Î.S./S.A. cu profit	291,8	305,1	+13,3	457,5	1224,5	+767,0
Î.S./S.A. cu pierderi	-114,7	-403,7	-289,0	390,3	209,2	-181,1
Achitățile impozitelor și taxelor în BPN	715,5	892,6	+177,1	867,6	1097,3	+229,7
Datorii față de BPN, la 30.06.2024	60,3	128,3	+68,0	9,4	1,8	-7,6
Dividende/defalcări încasate din profitul net obținut în 2023 (la situația din 10.11.2024)	154,4 mil. lei (>128,7% executare față de planul rectificat)			246,8 mil. lei (136,4% executare față de planul rectificat)		

La studierea rezultatelor monitoringului financiar al întreprinderilor de stat, urmează a se ține cont de faptul că, unele din întreprinderile de stat nu au fost supuse monitorizării financiare pentru rezultatele semestrului I al anului 2024. În acest sens, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzări, a costurilor și cheltuielilor și a profitului (pierderilor) va fi analizată luând în calcul baza comparabilă a entităților, ce nu include, la totalul generalizat al indicatorilor, valoarea indicatorilor întreprinderilor de stat, care în perioada similară a anului 2023, nu au prezentat Biroului Național de Statistică raportul „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității” (Î.S. pentru Silvicultură „din Taraclia”, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Maximovca” și Î.S. Sistemul de Gospodărire a Apelor „Nistru-Centru”).

Concomitent, se evidențiază că, pentru perioada de analiză a semestrului I, 2024, Î.S. „Centrul de Instruire în Domeniul Relațiilor de Muncă” și S.A. „Hotelul Chișinău” nu au fost supuse monitoringului financiar, întrucât nu au prezentat raportul statistic prenotat pentru trimestrul I și trimestrul II, 2024, motiv pentru care nu poate fi apreciată la justa valoare activitatea acestora entități pentru perioada menționată.

Astfel, Ministerul Finanțelor a efectuat monitoringul financiar pentru a obține o imagine pertinentă a situației economico-financiare a entităților cu capital de stat,

reflectată în nivelul profitabilității, eficienței și riscului.

I. Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare în semestrul I al anului 2023 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Mărimea veniturilor și dinamica veniturilor din vânzări

Conform datelor cumulative ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că întreprinderile de stat au înregistrat în semestrul I al anului 2024 venituri totale în cuantum de 2 801,0 mil. lei, inclusiv:

- venituri din vânzări – 2 712,5 mil. lei,
- alte venituri din activitatea operațională – 88,5 mil. lei.

Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de întreprinderile de stat este cu 98,6 mil. lei mai mică față de semestrul I al anului 2023. Micșorarea respectivă a fost generată în mare parte de micșorarea, cu peste 1,0 mil. lei, a veniturilor din vânzări la 22 întreprinderi de stat.

În particular, din numărul total al întreprinderilor de stat, conform bazei comparabile, la 38 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au majorat cu 305,1 mil. lei, iar la 38 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 403,7 mil. lei, inclusiv 6 întreprinderi (Î.S. „Moldtranselectro”, Î.S. Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ungheni”, Î.S. „Litoral”, Î.S. „Bacul Molovata”, Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău” și Î.S. Revista „Curier Medical”), care în semestrul I al anului 2024 nu au înregistrat venituri din vânzări. Cele mai considerabile micșorări fiind reflectate în tabelul 3.

În același timp, e de menționat, că din numărul total de întreprinderi care au înregistrat venituri din vânzări, 5 întreprinderi de stat (Î.S. „Moldtranselectro”, Î.S. „Litoral”, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ungheni”, Î.S. „Bacul Molovata” și Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău”) nu înregistrează venituri din vânzări în semestrul I al anilor 2023-2024, iar Î.S. Revista „Curier Medical” nu înregistrează venituri din vânzări doar în semestrul I al anului 2024.

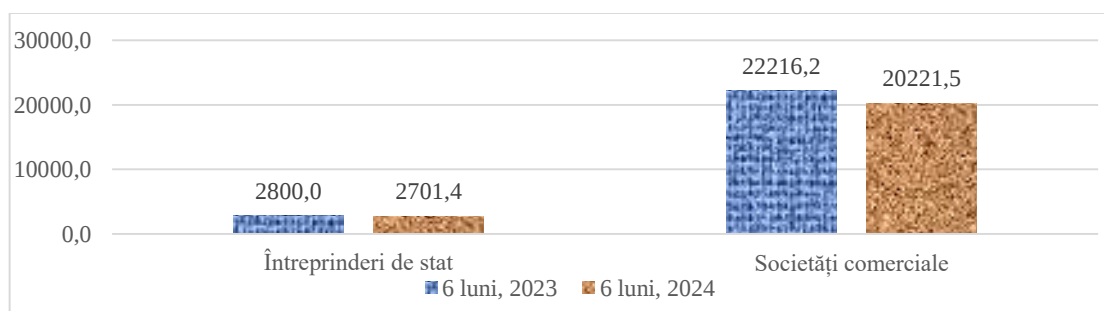

Figura 1. Evoluția în dinamică a veniturilor din vânzări, a întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 6 luni, 2023-2024, mil. lei

De asemenea, se remarcă că în semestrul I al anului 2024 societățile comerciale au înregistrat venituri totale în sumă de 20 221,8 mil. lei, inclusiv:

- venituri din vânzări – 20 221,5 mil. lei;
- alte venituri din activitatea operațională – 0,3 mil. lei.

Potrivit datelor raportului statistic, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de societățile comerciale s-a diminuat cu 1 994,7 mil. lei față de semestrul I, 2023. Diminuarea respectivă s-a datorat diminuării veniturilor din vânzări în total la 12 societăți comerciale. Totodată, micșorarea cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări a fost înregistrată la 9 societăți comerciale. Cele mai considerabile diminuări ale veniturilor din vânzări au fost înregistrate de S.A. „Energocom” și sunt reflectate în tabelul 3.

Tabelul 3

Întreprinderile de stat și societățile comerciale cu cele mai mari micșorări ale veniturilor din vânzări, în perioada semestrului I al anului 2024 (mil. lei)

mil. lei

Nr.	Denumirea agentului economic	Micșorarea față de semestrul I, 2023
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	191,0
2.	Î.S. „Fabrica de sticlă din Chișinău”	115,6
3.	Î.S. „Moldelectrica”	31,5
4.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	8,6
5.	Î.S. pentru Silvicultură „Șoldănești”	7,9
6.	Î.S. Institutul de tehnică agricolă „Mecagro”	6,2
7.	Î.S. „Rezervația Naturală „Plaiul Fagului”	5,9
8.	Î.S. specializată de executarea lucrărilor de explozie „INMEX”	5,5
9.	Î.S. pentru Silvicultură „Glodeni”	3,8
1.	S.A. „Energocom”	2204,3
2.	S.A. „Termoelectrica”	500,0
3.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	372,9
4.	S.A. „CET-Nord”	198,8
5.	S.A. „Drumuri Criuleni”	9,4
6.	S.A. „Franzeluța”	8,8
7.	S.A. „Drumuri Soroca”	8,2
8.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	3,3
9.	S.A. Uzina de tractoare „TRACOM”	1,9

Din numărul total al societăților comerciale, la 17 societăți comerciale veniturile din vânzări s-au majorat cu 1 314,5 mil. lei (se menționează că societatea comercială S.A. Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaaparat ” în semestrul I al anului 2024 înregistrează venituri din vânzări, în timp ce în semestrul I al anului 2023 acestea nu au fost înregistrate). La 12 societăți, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 3 309,2 mil. lei.

Micșorarea veniturilor din vânzări, la entități, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Totodată, din 38 întreprinderi de stat care au înregistrat majorările veniturilor din vânzări, la 19 entități în semestrul I, 2024 majorarea veniturilor din vânzări fiind mai

mare de 1 milion lei comparativ cu semestrul I, 2023, din care: Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” (cu 189,7 mil. lei), Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” (cu 31,5 mil. lei), Î.S. „Poșta Moldovei” (cu 15,0 mil. lei), Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” (cu 9,9 mil. lei), Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” (cu 8,5 mil. lei), Î.S. „pentru Silvicultură „Silva-Sud” (cu 6,9 mil. lei), Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici” (cu 6,4 mil. lei), Î.S. „Radiocomunicații” (cu 6,3 mil. lei), Î.S. „Detașamentul de Pază Paramilitară” (cu 3,6 mil. lei), Î.S. Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Știința” (cu 3,3 mil. lei), Î.S. „Servicii Pază” (cu 3,1 mil. lei) și Î.S. „Russca” (cu 2,8 mil. lei).

În tabelul 4, a fost reflectată dinamica celor mai mari venituri din vânzări obținute în semestrul I al anilor 2020-2024, de către entitățile comerciale.

Tabelul 4

Analiza dinamicii veniturilor din vânzări la unele întreprinderi de stat și societăți comerciale, în perioada semestrului I, anii 2020-2024

mil. lei

Nr. d/o	Denumirea întreprinderii	Semestrul I, 2020	Semestrul I, 2021	Semestrul I, 2022	Semestrul I, 2023	Semestrul I, 2024
1.	Î.S. „Moldelectrica”	287,6	313,6	315,9	623,9	592,4
2.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău	0,1	0,1	0,2	196,8	386,5
3.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	344,7	220,3	551,3	543,7	352,7
4.	Î.S. „Poșta Moldovei”	194,2	209,0	218,0	261,1	276,1
5.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	157,6	178,3	254,8	332,3	216,7
6.	Î.S. pentru utilizarea spatiului aerian si deservirea traficului aerian „MoldATSA”	38,0	50,1	41,5	76,4	107,8
7.	Î.S. „Servicii Pază”	72,9	72,3	75,7	101,4	104,5
8.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	7,5	26,2	23,6	29,6	39,5
9.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	12,4	34,3	18,6	45,8	37,2
10.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	1,8	5,9	12,1	24,4	32,9
1.	S.A. „EnergoCom”	2109,1	1307,3	2226,3	10329,5	8125,1
2.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	203,7	1385,3	3109,2	3876,3	4994,8
3.	S.A. „Termoelectrica”	1327,4	1544,9	2832,1	3522,5	3022,5
4.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	979,6	967,0	1148,0	1688,5	1315,6
5.	S.A. „Moldtelecom”	794,1	813,9	802,5	817,5	847,5
6.	S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”	337,0	371,7	363,9	402,9	472,0
7.	S.A. „CET-Nord”	190,7	224,0	327,0	653,1	454,3
8.	S.A. „Franzeluța”	277,7	281,9	320,4	368,9	360,1
9.	S.A. „Combinatul de vinuri „Cricova”	64,7	86,8	106,8	100,6	118,3
10.	S.A. „Metalferos”	479,5	1340,5	182,0	52,3	109,6

Din numărul societăților comerciale monitorizate, majorarea veniturilor din vânzări cu peste 1,0 mil. lei comparativ cu semestrul I, 2023, s-a înregistrat la 10 societăți, din care: la S.A. „Loteria Națională a Moldovei” veniturile din vânzări s-au majorat cu 1118,5 mil. lei, la S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” cu 69,1 mil. lei, la S.A. „Metalferos” cu 57,2 mil. lei, la S.A. „Moldtelecom” cu 30,0 mil. lei, la S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” cu 17,8 mil. lei, la S.R.L. „Arena Națională” cu circa 11,0 mil. lei, la S.A. „Drumuri Orhei” cu 2,9 mil. lei, la S.A. „Drumuri Rîșcani” și la S.A. „Barza Albă” a câte 2,3 mil. lei fiecare, iar la S.A. „Sanfarm - Prim” cu 1,8 mil. lei.

Structura veniturilor din vânzări

În structura veniturilor din vânzări înregistrate de către *întreprinderile de stat* supuse analizei în semestrul I, 2024, ponderea majoritară (70,5% sau 1903,0 mil. lei) a revenit veniturilor obținute din prestarea serviciilor, executarea lucrărilor, alte venituri din vânzări (figura 2.), care includ *venituri încasate din serviciile prestate populației – 178,6 mil. lei și venituri obținute din serviciile prestate întreprinderilor – 1724,4 mil. lei.*

Totodată, veniturile întreprinderilor încasate din vânzarea produselor finite dețin ponderea de 21,6% sau 584,5 mil. lei, iar veniturile din contracte de leasing operațional și financiar (arenda și locațiune) au constituit 1,5% sau 40,0 mil. lei. De asemenea, din vânzarea mărfurilor s-au încasat venituri în mărime de 173,9 mil. lei (sau 6,4%), fiind constituite din venituri din vânzarea mărfurilor cu amănuntul (9,5 mil. lei) și venituri din vânzarea mărfurilor cu ridicata (164,4 mil. lei).

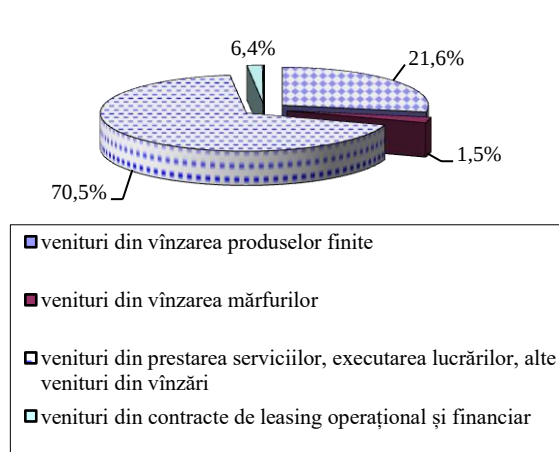

Figura 2. Structura veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, în sem. I, 2024

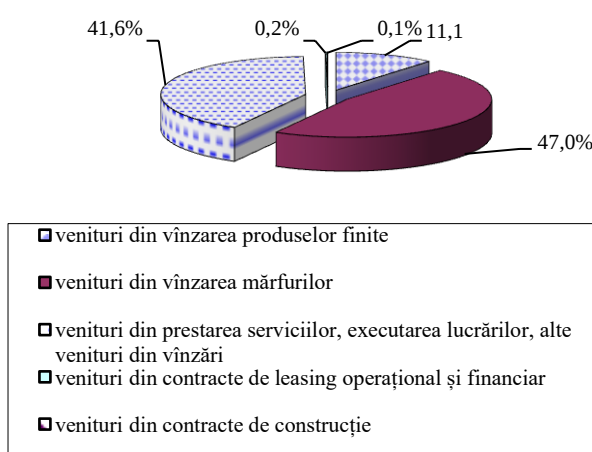

Figura 3. Structura veniturilor din vânzări ale societăților comerciale, în sem. I, 2024

În conformitate cu datele din figura 3, se menționează că ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări în semestrul I, 2024 ale societăților comerciale este deținută de veniturile din vânzarea mărfurilor – 47,0% (sau 9496,1 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din vânzarea mărfurilor 8152,8 mil. lei - reprezintă veniturile din vânzarea mărfurilor cu ridicata, iar 1343,3 mil. lei reprezintă veniturile din vânzarea mărfurilor cu amănuntul.

Veniturile societăților comerciale din prestarea serviciilor dețin 41,6% (sau 8407,4 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor 7134,4 mil. lei reprezintă veniturile din serviciile prestate populației, iar 1273,0 mil. lei reprezintă veniturile din serviciile prestate întreprinderilor.

Veniturile societăților comerciale din vânzarea produselor finite dețin 11,1% din total venituri din vânzări (sau 2253,9 mil. lei), veniturile societăților comerciale din contractele de construcții alcătuiesc circa 32,0 mil. lei sau 0,1% din totalul veniturilor din vânzări, iar veniturile din contractele de leasing operațional și financiar (arendă,

locațiune) 32,1 mil. lei sau 0,2 la sută.

Potrivit datelor prezentate în tabelul 3, se constată că în structura veniturilor societăților comerciale din prestarea serviciilor, în semestrul I, 2024, predomină veniturile din serviciile prestate populației – 84,9%, urmată de ponderea veniturilor prestate întreprinderilor – 15,1%.

La 23 întreprinderi de stat (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. „Poșta Moldovei”, Î.S. „Centrul de Medicină al Aviației Civile a RM”, Î.S. „Combinatul de vinuri de calitate „Mileștii Mici”) valoarea contabilă a mărfurilor vândute, în perioada de raportare a fost înregistrată în mărime de 158,5 mil. lei, iar la 7 societăți comerciale (S.A. „Franzețuța”, S.A. „Sanfarm-Prim”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „Cartuș”, S.A. „EnergoCom”, S.A. „Barza Albă”, S.A. „Drumuri Criuleni”) valoarea contabilă a mărfurilor vândute a constituit 9 266,4 mil. lei.

Mărimea și dinamica costurilor și cheltuielilor

Analiza costurilor și cheltuielilor este importantă, în contextul în care, aceasta reflectă modul în care sunt utilizate resursele materiale, umane, financiare de care dispune entitatea, precum și impactul alocării acestora asupra performanțelor ei.

Prin urmare, conform datelor cumulate ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că întreprinderile de stat aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în semestrul I, 2024 în sumă de 2774,6 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de întreprinderi este cu 215,9 mil. lei mai mare comparativ cu semestrul I, 2023.

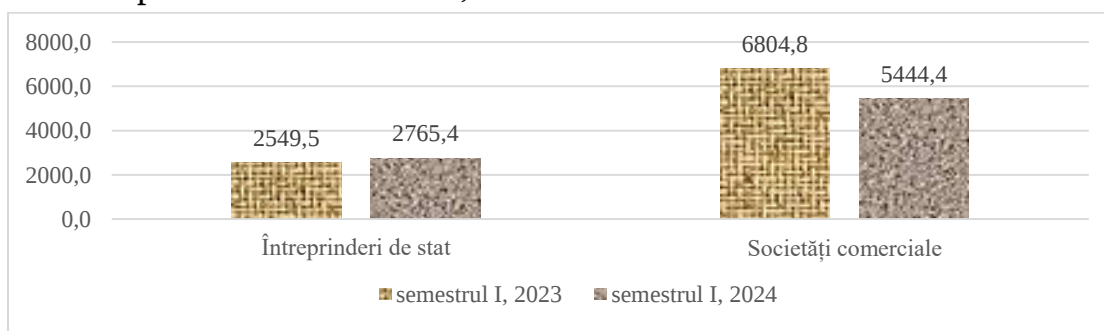

Figura 4. Evoluția în dinamică a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 6 luni, 2023-2024 conform bazei comparabile, mil. lei

De asemenea, se constată că societățile comerciale supuse monitoringului financiar aveau înregistrate costuri și cheltuieli operaționale desfășurate în semestrul I al anului 2024 în sumă de 5 444,4 mil. lei. Mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de societățile comerciale s-a diminuat cu 1360,4 mil. lei față de semestrul I al anului 2023.

Astfel, în structura costurilor și cheltuielilor operaționale întreprinderilor de stat înregistrate în semestrul I, 2024, ponderea majoritară (56,8% - 1 573,4 mil. lei) a

revenit cheltuielilor cu personalul, acestea incluzând și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (figura 5).

O altă pondere semnificativă (24,3% - 671,1 mil. lei) a revenit costurilor și cheltuielilor materiale, din care cheltuielile privind materiile prime, materialele, semifabricatele cumpărate și piesele de schimb au înregistrat 186,1 mil. lei, iar costurile și cheltuielile aferente combustibilului – 92,0 mil. lei.

Totodată, amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 9,1% (250,6 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale întreprinderilor de stat, iar ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale în total costuri și cheltuieli reprezintă 4,3% (117,7 mil. lei). Din valoarea cheltuielilor menționate, costurile și cheltuielile aferente leasingului operațional și financiar (arende și locațiuni) constituie 5,1 mil. lei, iar costurile îndatorării constituie – 4,9 mil. lei.

Concomitent, în perioada analizată, întreprinderile de stat au suportat costuri și cheltuieli aferente serviciilor (lucrărilor) prestate (executate) de terți în cadrul activității operaționale în mărime de 152,6 mil. lei (5,5% din total costuri și cheltuieli), din care: 6,2 mil. lei reprezintă costuri și cheltuieli pentru serviciile de transport, 8,3 mil. lei pentru cele de comunicații și 0,4 mil. lei pentru prelucrarea materiei prime proprii.

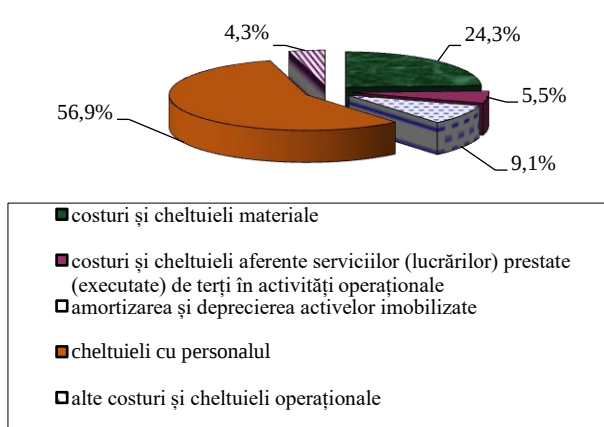

Figura 5. Structura costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat, în sem. I, 2024

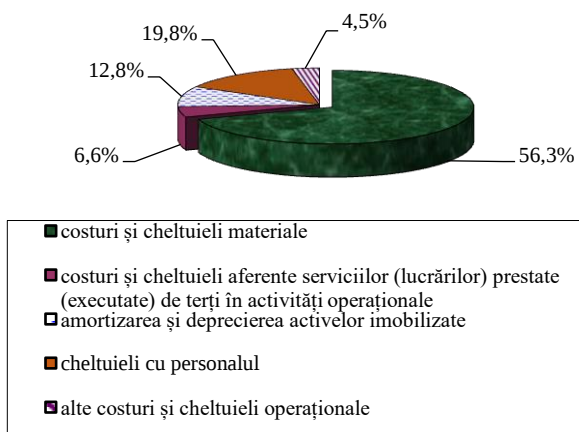

Figura 6. Structura costurilor și cheltuielilor societăților comerciale, în sem. I, 2024

În structura costurilor și cheltuielilor societăților comerciale aferente semestrului I al anului curent 56,3% (sau 3 063,8 mil. lei) revin consumurilor și cheltuielilor materiale (figura 6). Din valoarea totală a acestora, pentru procurarea materiilor prime, materialelor, semifabricatelor cumpărate și pieselor de schimb utilizate s-au cheltuit 2598,0 mil. lei, iar pentru combustibil 326,4 mil. lei.

O pondere semnificativă 19,8% (sau 1 078,6 mil. lei) a revenit remunerării muncii inclusiv contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. Amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 12,8% (sau 699,3 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale societăților comerciale, iar serviciile prestate de terți au generat costuri și cheltuieli în proporție de 6,6% (sau 359,0 mil. lei). Din volumul cheltuielilor

aferente serviciilor prestate de terți, pentru serviciile de transport s-au cheltuit 43,4 mil. lei, pentru serviciile de comunicații 14,6 mil. lei.

Ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale înregistrate de societățile comerciale a constituit 4,5% din total costuri și cheltuieli (sau 243,7 mil. lei, din care costurile și cheltuielile privind leasingul operațional (arendă/locățione) au constituit 22,2 mil. lei, iar costurile îndatorării (dobânzile calculate atribuite la cheltuieli) – 12,1 mil. lei).

Mărimea și dinamica profitului (pierderilor)

În semestrul I, 2024, întreprinderile de stat au generat, per total pierderi nete în mărime de circa 44,0 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, întreprinderile de stat au generat, în semestrul I, 2024 pierderi nete în mărime de 46,4 mil. lei sau cu 223,5 mil. lei mai puțin față de semestrul I, 2023.

Tabelul 5

Întreprinderile de stat cu cele mai mari profituri și cele mai mari pierderi înregistrate în semestrul I al anului 2024

mil. lei

Nr. crt.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2023, mil. lei	Semestrul I, 2024, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
Profit:				
1.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”	50,1	116,9	+66,8
2.	Î.S. „Poșta Moldovei”	12,6	41,6	+29,0
3.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	12,1	19,5	+7,4
4.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	30,1	14,7	-15,4
5.	Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva”	13,1	10,0	-3,1
6.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	3,0	4,2	+1,2
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	2,9	2,8	-0,1
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Călărași”	8,3	2,7	-5,5
9.	Î.S. pentru Silvicultură „Nisporeni-Silva”	3,0	2,3	-0,7
10.	Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	0,7	2,3	+1,6
Pierderi:				
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	-77,4	-156,1	-78,7
2.	Î.S. „Moldelectrica”	+51,9	-65,0	-116,9
3.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	-8,7	-13,5	-4,8
4.	Î.S. „Radiocomunicații”	-8,1	-0,9	-7,2
5.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	+27,4	-5,9	-33,3
6.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	+2,8	-4,8	-7,6
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Soldănești”	+3,2	-4,3	-7,5
8.	Î.S. „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice”	-3,2	-3,3	-0,1
9.	Î.S. pentru Silvicultură „Strășeni”	+3,2	-2,7	-5,9
10.	Î.S. „Servicii Pază”	+4,7	-2,6	-7,3

Cel mai considerabil profit a fost obținut de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, Î.S. „Poșta Moldovei”, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”, Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva”. Cele mai mari pierderi au înregistrat Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S.

„Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Radiocomunicații”, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”.

Societățile comerciale, în semestrul I al anului 2024 au obținut per total profit net în mărime de 1015,3 mil. lei sau cu 948,1 mil. lei mai mult față de semestrul I, 2023.

Tabelul 6

Societățile comerciale cu cele mai mari profituri și cele mai mari pierderi obținute în semestrul I al anului 2024

mil. lei

Nr. crt.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2023, mil. lei	Semestrul I, 2024, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
	Profit:			
1.	S.A. „Termoelectrica”	-172,8	+396,3	+569,1
2.	S.A. „Energocom”	-185,1	+330,1	+515,2
3.	S.A. „Moldtelecom”	+102,5	+138,1	+35,6
4.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	+102,9	+132,8	+29,9
5.	S.A. „CET-Nord”	+2,7	+93,5	+90,8
6.	S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”	+53,8	+89,7	+35,9
7.	S.A. „Franzeluța”	-4,0	+26,2	+30,2
8.	S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova”	+1,6	+5,7	+4,1
	Pierderi:			
1.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	+173,3	-167,9	-341,2
2.	S.R.L. „Arena Națională”	-11,3	-18,6	-7,3
3.	S.A. „Metalferos”	-11,7	-7,0	+4,7
4.	S.A. „Drumuri Soroca”	+4,8	-4,8	-9,6
5.	S.A. „Drumuri Criuleni”	+1,9	-3,7	-5,6
6.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	-1,7	-1,4	+0,3
7.	S.A. Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaaparat”	-1,8	-1,2	+0,6
8.	S.A. „Drumuri Cahul”	-0,1	-1,9	-1,8

Cel mai mare profit obținut în perioada respectivă se înregistrează la S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Energocom”, S.A. „Moldtelecom”, S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, S.A. „CET-Nord”, S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, S.A. „Franzeluța” și S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova”.

Cele mai considerabile pierderi au fost generate de S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.R.L. „Arena Națională”, S.A. „Metalferos”, S.A. „Drumuri Soroca”, S.A. „Drumuri Criuleni”.

Mărimea și dinamica stocurilor luând în considerare că una din dovezile politicii comerciale eficiente reprezintă situația stocurilor existente în cadrul entității, se consideră oportună efectuarea unei analize privind structura și dinamica acestora.

Prin urmare, se constată că la situația din 30.06.2024, conform bazei comparabile, întreprinderile de stat dețineau stocuri în mărime de 1446,3 mil. lei, care s-au majorat cu 183,5 mil. lei față de începutul anului 2024. Stocurile de mărfuri au fost înregistrate în valoarea de 281,7 mil. lei, iar produsele în valoare de 200,7 mil. lei. De asemenea, se remarcă că la situația din 30.06.2024 a fost înregistrată majorarea

produselor cu 11,1 mil. lei și a producției în curs de execuție cu 28,8 mil. lei.

De altfel, situația în contabilitatea societăților comerciale care au înregistrat stocuri la 30 iunie 2024, în sumă de 1256,4 mil. lei, fiind cu circa 3775,7 mil. lei mai mici față de începutul anului 2024.

La finele perioadei analizate, stocurile de produse au fost înregistrate în valoare de 273,5 mil. lei, iar a mărfurilor în valoarea de 151,6 mil. lei. Totodată, la situația din 30.06.2024 a fost înregistrată majorarea stocurilor a produselor cu 18,8 mil. lei și a materialelor cu 3862,5 mil. lei față de începutul perioadei de gestiune. În același timp, produsele în curs de execuție au fost înregistrate în mărime de 281,8 mil. lei, care s-au majorat cu 8,3 mil. lei față de începutul anului 2024.

II. Informația privind datoria întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizată în condițiile Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat

În conformitate cu alineatul (5), art. 12 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor generalizează și monitorizează datele cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, a fost generalizată informația privind împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

Prin urmare, se menționează că la situația din 30.06.2024 potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor interne*, întreprinderile de stat și societățile comerciale monitorizate, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat un sold al împrumuturilor în volum de 681,9 mil. lei, din care suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate de către întreprinderile de stat în mărime de – 18,1 mil. lei, iar de către societățile comerciale – 663,8 mil. lei. Datoriile sunt prezentate în următorul tabel:

Tabelul 7

Informația privind soldul împrumuturilor interne, la situația din 31.12.2024, ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale monitorizate

mil. lei					
Nr. d/o	Debitorul	Sold la 30.06.2023, mil. lei	Sold la 30.06.2024, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei	Stoc de arierate la 30.06.2024, mil. lei
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	60,0	17,0	-43,0	-
2.	Î.S. „Russca”	0,9	1,0	+0,1	-
3.	Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală Criuleni”	0,7	0,1	-0,6	-

Nr. d/o	Debitorul	Sold la 30.06.2023, mil. lei	Sold la 30.06.2024, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei	Stoc de arierate la 30.06.2024, mil. lei
4.	S.A. „Moldtelecom”	367,3	480,8	+113,5	-
5.	S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova”	142,2	152,4	+10,2	-
6.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	2,7	4,9	+2,2	-
7.	S.A. „Cartuș”	4,6	3,6	-1,0	-
8.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	0,4	0,9	+0,5	-
9.	S.A. „Barza Albă”	12,4	12,9	+0,5	-
10.	S.A. „Sanfarm Prim”	-	2,0	+2,0	-
11.	S.A. „Drumuri Criuleni”	-	3,0	+3,0	-
12.	S.A. „Drumuri Rîșcani”	-	1,9	+1,9	-
13.	S.A. „Drumuri Orhei”	-	1,4	+1,4	-
TOTAL:		591,2	681,9	90,7	-

După cum se observă din datele tabelului de mai sus, cele mai mari împrumuturi interne s-au înregistrat la S.A. „Moldtelecom” – 480,8 mil. lei, S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova” – 152,4 mil. lei și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 17,0 mil. lei.

Adițional, la situația din 30.06.2024 se atestă:

1. datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne și/sau externe față de Ministerul Finanțelor:

- Î.S. „Moldtranselectro”, în mărime de 37,2 mil. lei și 1,6 mil. dolari SUA, care reprezintă solduri cu termen expirat;
- Î.S. „Moldelectrica”, în mărime de 0,5 mil. dolari SUA și 36,3 mil. EURO;
- Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, în mărime de 29,4 mil. EURO;
- S.A. „Termoelectrica”, în mărime de 30,1 mil. EURO;
- S.A. „CET-Nord”, în mărime de 7,5 mil. EURO;
- S.A. „Energocom”, în mărime de 4,4 mil. EURO.

TOTAL general: 2 144,7 mil. lei împrumuturi recreditate, din care circa 37,2 mil. lei, 1,6 mil. dolari SUA reprezintă solduri cu termen expirat.

2. datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului Î.S. „Moldtranselectro”, în mărime de 15,48 mil. lei (0,863 mil. dolari SUA), ce reprezintă sold cu termen expirat.

Este de remarcat că, neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele recreditate generează riscul fiscal (financiar) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.

III. Conexiunile întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat cu sistemul bugetar

Datorii privind impozitele și taxele. Potrivit datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și restanțele admise), se constată că la situația din 30.06.2024, întreprinderile de stat și societățile comerciale aveau înregistrate

datorii privind impozitele și taxele față de bugetul public național în mărime de 130,1 mil. lei inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat - 128,3 mil. lei și ale societăților comerciale - 1,8 mil. lei.

Din suma datoriilor întreprinderilor de stat, datoriile aferente plăților de bază au constituit 99,7 mil. lei, datoriile aferente penalităților - 27,7 mil. lei, iar datoriile privind amenzile - 0,9 mil. lei (tabelul 8).

Tabelul 8.

Sinteza datoriilor întreprinderilor de stat față de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2024

mil. lei

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	17,2	9,6	0,9	27,7
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	16,6	1,9	-	18,5
Bugetul asigurărilor sociale de stat	40,6	12,5	-	53,1
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	25,3	3,7	-	29,0
TOTAL	99,7	27,7	0,9	128,3

Cele mai mari datorii la situația din 30.06.2024, din suma totală a datoriilor întreprinderilor de stat, se înregistrează la:

- întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice (99,7 mil. lei, în special Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Sanatoriul-Preventoriu de bază „Constructorul”, Î.S. „Detașamentul de Pază Paramilitară”, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ungheni” etc.;

- întreprinderile administrate de Administrația Națională a Penitenciarelor (17,9 mil. lei, în special Î.S. „Brănești”).

În partea ce ține de *societățile comerciale*, se menționează că din valoarea totală a datoriilor în sumă de 1,8 mil. lei, datoriile aferente plăților de bază au constituit 1,4 mil. lei, iar penalitățile - 0,4 mil. lei (tabelul 4.2). Din totalul datoriilor societăților comerciale, cele mai mari datorii au fost înregistrate de S.A. „Drumuri Criuleni” - 0,9 mil. lei, S.A. „Drumuri Cahul” și S.A. „Hotelul Chișinău” a câte 0,4 mil. lei.

Tabelul 9

Sinteza datoriilor societăților comerciale față de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2024, (mil. lei)

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:		Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	
Bugetul de stat	1,3	-	1,3
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	-	-	-
Bugetul asigurărilor sociale de stat	0,1	0,4	0,5
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	-	-	-
TOTAL	1,4	0,4	1,8

Achitări de impozite și taxe. Conform datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și achitate), în semestrul I al anului 2024, s-au înregistrat achitări de impozite și taxe în bugetul public național în cuantum total de 1989,9 mil. lei, acestea cuprinzând achitări efectuate de întreprinderile de stat în mărime de 892,6 mil. lei și de către societățile comerciale 1097,3 mil. lei.

Achitățile efectuate de întreprinderile de stat au fost distribuite după cum urmează:

- bugetul de stat - 413,8 mil. lei (46,4%);
- bugetele unităților administrativ-teritoriale - 72,8 mil. lei (8,2%);
- bugetul asigurărilor sociale de stat - 310,1 mil. lei (34,7%);
- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - 95,9 mil. lei (10,7%).

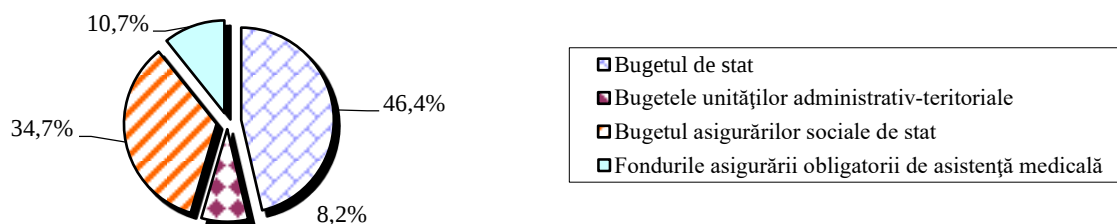

Figura 7. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către întreprinderile de stat, pentru 6 luni ale anului 2024

Cu privire la achitățile societăților comerciale în bugetul public național, se menționează că acestea au fost transferate către bugetul de stat în mărime de 697,0 mil. lei (63,5%); bugetele unităților administrativ-teritoriale - 73,1 mil. lei (6,7%); bugetul asigurărilor sociale de stat - 239,0 mil. lei (21,8%) și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - 88,2 mil. lei (8,0%).

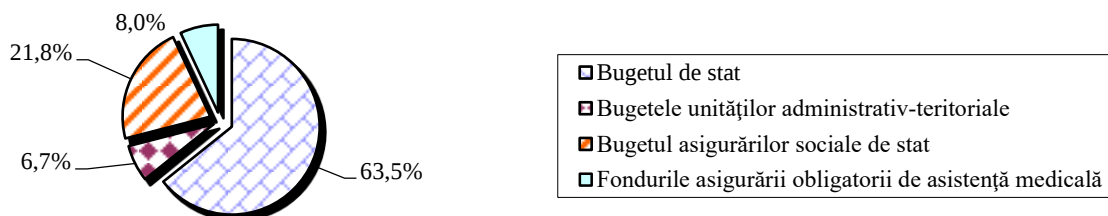

Figura 8. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către societățile comerciale, pentru 6 luni ale anului 2024

Înlesniri și facilități fiscale.

Conform legislației în vigoare, entitățile beneficiază de înlesniri și facilități fiscale la principalele tipuri de impozite. Astfel, în semestrul I al anului 2024, doar Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și S.A. „Drumuri Criuleni” au beneficiat de înlesniri și facilități fiscale la plata taxei pentru apă, în mărime de 280,5 mii lei și respectiv 1,0 mii lei, încasate conform prevederilor art. 306 al Codului fiscal și prevederilor Legii nr. 68/2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului fiscal.

În conformitate cu prevederile art. 282, 283, 284 ale Codului fiscal și prevederile Legii nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului fiscal, au beneficiat de înlesniri și facilități fiscale la plata impozitului pe bunurile imobiliare, în mărime de 625,6 mii lei, Î.S. Rezervația Naturală „Pădurea Domnească”, Î.S. „Instituția OSC 29/6” și Î.S. „Complexul nr. 1 Leova”.

La plata taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, acordate în conformitate cu prevederile art.343 al Codului fiscal

și prevederile Legii nr.317/2006 pentru punerea în aplicare a titlului IX al Codului fiscal, au beneficiat de înlesniri și facilități fiscale în total în mărime de 39,1 mii. lei, din care: Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”- 13,6 mii lei și Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA”- 25,5 mii lei.

Suplimentar, în temeiul prevederilor art. 96, 103 și 104 ale Codului fiscal, în perioada semestrului I, 2024, entitățile au efectuat livrări de mărfuri și servicii scutite de taxa pe valoarea adăugată (TVA), livrări de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA și livrări la cota „0” a TVA.

Astfel, livrările de mărfuri, servicii la cota redusă a TVA, în semestrul I al anului 2024, de care au beneficiat:

- întreprinderile de stat, a constituit 260,7 mil. lei, cele mai semnificative revenind întreprinderilor administrate de Agenția „Moldsilva” - 232,9 mil. lei și întreprinderilor administrate de Agenția Proprietății Publice în mărime de 26,5 mil. lei;

- societățile comerciale, au înregistrat 4712,5 mil. lei, dintre care: S.A. „Energocom” - 4470,8 mil. lei, S.A. „Franzeluța” - 210,9 mil. lei, S.A. „Sanfarm Prim” - 26,9 mil. lei, S.A. „Moldtelecom” - 0,9 mil. lei, S.A. „Termoelectrica” - 0,8 mil. lei, S.R.L. „Arena Națională” - 0,6 mil. lei și S.A. „Drumuri Strășeni”- 0,5 mil. lei.

Livrările de mărfuri și servicii scutite de TVA, efectuate în 6 luni ale anului 2024 de:

- întreprinderile de stat, constituie 1560,2 mil. lei, cele mai semnificative livrări fiind înregistrate la întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice - 1527,6 mil. lei (în mare parte Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” - 1174,6 mil. lei, Î.S. „Poșta Moldovei” - 272,0 mil. lei, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” - 30,4 mil. lei, Î.S. „Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” - 12,5 mil. lei, Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”- 9,0 mil. lei, Î.S. „Centrul de Medicină a Aviației Civile” - 6,0 mil. lei, Î.S. Sanatoriul-Preventoriu de baza „Constructorul”- 5,6 mil. lei, Î.S. „Combinatul Poligrafic” - 5,6 mil. lei, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 5,5 mil. lei, și Î.S. „Editura Universul” - 4,2 mil. lei);

- societățile comerciale, constituie 2091,7 mil. lei, cele mai considerabile livrări scutite de TVA fiind înregistrate de: S.A. „EnegoCom” - 2089,7 mil. lei, S.A. „Moldtelecom” 0,9 mil. lei și S.A. Uzina de tractoare „Tracom” - 0,6 mil. lei.

Totodată, în 6 luni, 2024, valoarea livrărilor de mărfuri și servicii la cota „0” a TVA efectuate de:

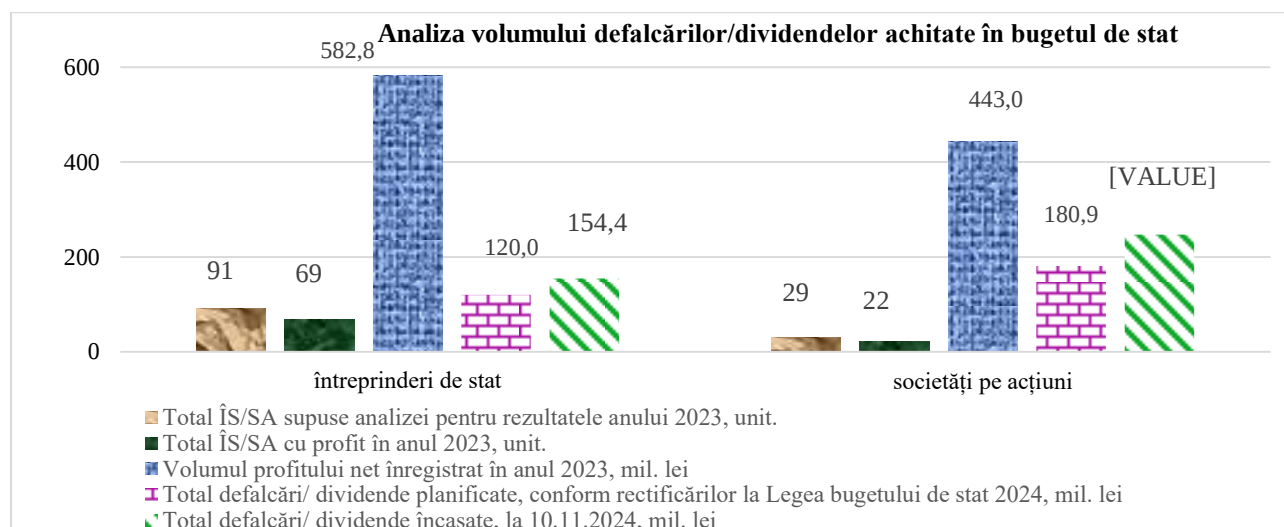
- întreprinderile de stat, constituie 965,8 mil. lei, cele mai mari livrări fiind înregistrate de întreprinderile de stat administrate de Agenția Proprietății Publice - 885,4 mil. lei (în special Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - 334,8 mil. lei, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 274,8 mil. lei, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” - 122,9 mil. lei, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian

„MoldATSA” -107,7 mil. lei, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” - 16,5 mil. lei și Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro” - 7,1 mil. lei);

- societățile comerciale, constituie 3943,1 mil. lei, cele mai semnificative livrări au fost înregistrate de S.A. „Termoelectrica” - 1976,2 mil. lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” - 741,5 mil. lei, S.A. „EnergoCom” - 711,9 mil. lei, S.A. „CET-Nord” - 286,5 mil. lei, S.A. „Metalferos” - 109,5 mil. lei, S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova” - 59,2 mil. lei, S.A. „Franzeluța” - 49,5 mil. lei, și S.A. „Barza Albă” - 8,2 mil. lei.

Dividende, defalcări încasate.

Potrivit Legii bugetului de stat pentru anul 2024, nr.418/2023, pentru rezultatele obținute în anul 2023 de către întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni cu capital de stat, au fost prevăzute venituri ce urmau a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări și dividende în sumă de 31,0 mil. lei și respectiv 140,900 mil. lei (total - 171,900 mil. lei).

Suplimentar, potrivit Legii nr. 205/2024 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023, pentru rezultatele obținute în anul 2023 venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări și dividende au fost aprobate în sumă de 120,0 mil. lei și respectiv 180,9 mil. lei (total - 300,9 mil. lei).

În acest context atenționăm că, conform datelor Trezoreriei de Stat, întreprinderile de stat au transferat, la situația din 10.11.2024, la bugetul de stat defalcări în mărime de 154,4 mil. lei, rata îndeplinirii fiind de 128,7% și dividende în mărime de 246,8 mil. lei, rata îndeplinirii fiind de 136,4%, corespunzător cu un total de 401,2 mil. lei (133,3%) față de sumele aprobate prin Legea nr.205/2024 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023.

În contextul celor expuse, se remarcă că cele mai mari defalcări/ dividende din profitul net obținut în anul 2023 au fost transferate în anul 2024 de către:

➤ defalcări:

1. Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - 105,6 mil. lei;
2. Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești” - 19,7 mil. lei;
3. Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” - 11,9 mil. lei;
4. Î.S. Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” – 1,7 mil. lei;
5. Î.S. Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici - 1,6 mil. lei;
6. Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” - 1,3 mil. lei;
7. Î.S. „Direcția pentru exploatarea imobilului” - 1,2 mil. lei;

➤ **dividende:**

1. S.A. „Loteria Națională a Moldovei” - 138,3 mil. lei;
2. S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” - 46,2 mil. lei;
3. S.A. „Moldtelecom” – 44,6 mil. lei;
4. S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” - 8,0 mil. lei;
5. S.A. „Franzeleuța” - 3,8 mil. lei;
6. S.A. „Drumuri-Soroca” - 3,8 mil. lei.

IV. Auditul extern și inspectarea financiară

Cu referire la inspectarea financiară a activității economico-financiare a entităților economice cu proprietate de stat, se menționează că în semestrul I al anului 2024, Inspekția Financiară a efectuat:

- 23 *inspectări tematice la întreprinderile de stat;*
- 3 inspectări tematice la societățile comerciale cu cota statului.

În cadrul inspectărilor financiare au fost depistate iregularități și încălcări ale legislației în vigoare din domeniul financiar-contabil, precum și din domeniul retribuirii muncii. Dintre cele mai frecvente încălcări se remarcă:

- atribuirea unor cheltuieli și costuri la cheltuieli ordinare și necesare a întreprinderii, care nu țin de activitatea de antreprenariat, ce duc la micșorarea profitului și diminuarea defalcărilor în bugetul de stat (cheltuieli legate de amortizarea și de întreținerea mijloacelor de transport, cheltuieli legate de salarizare, admiterea cheltuielilor nereglementare legate de sponsorizări și donații);
- completarea nereglementară a foilor de parcurs la mijloacele de transport;
- admiterea lipsurilor bunurilor materiale, precum și neînregistrarea în evidența contabilă a patrimoniului public;
- admiterea creanțelor cu termenul de prescripție expirat și nerecuperarea acestora în termenul stabilit de Codul Civil;
- neefectuarea la finele anului a inventarierii datoriilor și creanțelor, neasigurând astfel confirmarea veridicității datelor contabile și situațiilor financiare;
- ratarea veniturilor în urma neîncheierii contractelor pentru darea în arendă/locațiune a patrimoniului public sau încheierii contractelor la prețuri diminuate

comparativ cu cuantumul minim stabilit;

- încheierea acordurilor adiționale privind prelungirea termenelor de locațiune a unor suprafețe ale activelor neutilizate, fără acordul prealabil al fondatorului;
- casarea bunurilor uzate raportate la mijloace fixe, în lipsa autorizației de casare din partea fondatorului;
- lipsa regulamentelor interne privind modalitatea de organizare și desfășurare a achizițiilor de bunuri, materiale și servicii etc.

Despre acțiunile întreprinse întru înlăturarea încălcărilor depistate, entitățile urmează să informeze în scris Inspectoratul Control Financiar de Stat, în termenii prescriși în actele de control, cu prezentarea documentelor confirmative. De asemenea, rezultatele inspectărilor financiare sunt remise fondatorului/acționarului majoritar corespunzător al entității economice cu capital de stat, pentru întreprinderea măsurilor cuvenite conform competenței.

De asemenea, se comunică că art.11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (în continuare Legii nr.246/2017) prevede că *situațiile financiare anuale ale întreprinderilor de stat sunt supuse auditului extern obligatoriu, iar situațiile financiare anuale ale întreprinderilor municipale sunt supuse auditului extern obligatoriu în cazul în care acestea fac parte din categoria entităților mijlocii, a entităților mari sau a entităților de interes public, în corespundere cu legislația contabilă*, precum și art. 88 alin. (1) al Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni (în continuare Legii nr.1134/1997) care prevede că *auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează la entitatea de interes public și la societatea în care cota statului depășește 50% din capitalul social*.

În această ordine de idei, s-a estimat că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2023, în temeiul art.11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 și art.88 alin.(1) din Legea nr.1134/1997, urmau a fi supuse 99 întreprinderi de stat și 31 societăți pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat.

În același timp, conform art.3 alin.(1) al Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017 (în continuare Legii nr.287/2017), întreprinderea de stat sau societatea pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social care este entitate mare, face parte din categoria entităților de interes public.

La rândul său, potrivit prevederilor art.4 alin.(4) al Legii nr. 287/2017, entitatea mare este entitatea care, la data raportării, depășește limitele a două dintre următoarele criterii:

- a) totalul activelor – 318000000 de lei;
- b) veniturile din vânzări – 636000000 de lei;
- c) numărul mediu al salariaților în perioada de gestiune – 250.

În acest sens, conform indicatorilor înregistrați la 31.12.2023, s-a estimat că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2023 urmau a fi supuse în

total 14 entități de interes public (5 întreprinderi de stat și 9 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social).

Astfel, menționăm că la situația din 30 septembrie 2024, au fost prezentate copiile rapoartelor de audit pentru 48 de entități, din care 24 întreprinderi de stat și 24 societăți pe acțiuni aferente situațiilor financiare pentru anul 2023:

-24 societăți pe acțiuni, din care 9 societăți pe acțiuni care corespund criteriilor de entitate de interes public (S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, S.A. „Moldtelecom”, S.A. „CET-Nord”, S.A. „EnergoCom”, S.A. „Franzeleuța”, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice- Nord”, S.A. „RED-Nord” și S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”);

-24 întreprinderi de stat, din care 4 întreprinderi de stat corespund criteriilor de entitate de interes public (Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, Î.S. „Moldelectrica” Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” și Î.S. „Poșta Moldovei”).

În conformitate cu concluziile emise în rapoartele de audit recepționate de Ministerul Finanțelor se comunică că, pentru situațiile financiare la 13 întreprinderi de stat și 9 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social, a fost emisă opinia auditorului fără rezerve, iar pentru situațiile financiare la 11 întreprinderi de stat și 15 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social s-a emis opinia auditorului cu rezerve.

De asemenea, în contextul executării prevederilor art. 7 alin. (2) lit. n) din Legea nr. 246/2017 și art. 68 alin. (6) din Legea nr. 1134/1997, Ministerul Finanțelor prin scrisorile 17/04-321 din 06.08.2024 și 17-04/322 din 06.08.2024 a expediat Agenției Proprietății Publice și Agenției „Moldsilva” solicitarea privind prezentarea copiilor rapoartelor de audit pentru anul 2023. Prin urmare, Agenția „Moldsilva” prin scrisoarea nr. AM01/03-1404 din 16.09.2024 a anunțat că în cadrul întreprinderilor de stat din subordine se desfășoară procedura de selectare a entităților ce vor audita situațiile financiare pentru anul 2023, iar după finalizarea procesului în cauză, Agenția „Moldsilva” va expedia în adresa ministerului copia raportului de audit.

Totodată, se estimează că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2024, în temeiul art. 11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 și art. 88 alin. (1) din Legea nr. 1134/1997, urmează a fi supuse 91 întreprinderi de stat și 30 societăți pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat care sunt supuse monitoringului economico-financiar pentru anul 2023 efectuat de către Ministerul Finanțelor